

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Orvosok a politikában.

Budapest, július 15.

Az orvos az én szememben nem egyszerű ember, aki úgy jár hivatása gyakorlása után, mint az ügyvéd, mint a bíró, vagy a kereskedő. Az én gondolataimban különös szentség, különös ünnepies komolyság fűződik ehhez a fogalomhoz és az orvost mindig úgy látom, hogy fölmagasztosult emberszeretet glóriája övezi a fejét s szelid evangéliumi erények adnak a szemének nyugodt, rokonszenvet sugárzó, megértő bölcseséggel teljes tekintetét. Az orvos az én szememben több, mint a pap. Mert a pap szószékről hirdeti a Krisztusi ígét, az irgalmas szamaritanus cselekedetének szépségét, a szószékkel szemben pedig gyanakvó vagyok. Vagy hiszem, vagy nem a szavak őszinteségét, szkeptikusan fölmeérem azt a távolságot, mely a szót a cselekedettől elválasztja, azután megbecsülöm a papot, vajjon alkalmas-e ennek az ürnek az átugrására? Az orvos azonban nem szól, hanem azonnal cselekszik. Az orvosban tevő és élővalóság lesz az evangéliumi emberszeretet, a legszebb erény, mely méltó az erény nevezetre. Valóban Krisztussal tartanak rokonságot ezek az emberek, türebben és alázatosságban hozzája hasonló, amidőn kezükkel érintik

a legundokabb fekélyt, hogy enyhítsék annak az égését; amidőn fejüket hajtják az átzizadt szennyes vaczkon fekvő emberférgék mellére, hogy meghallgassák a szívük dobogását; amidőn puha, pelyhes ágyból, éjszaka idején fölkelnek, hogy rázós szekéren, hófúvásos időben harmadik faluba menjenek egy vajdó asszony ágyas szobájába összetört tagokkal virrasztani.

Ilyen az orvos, az igazi orvos s ezeket a vonásokat kiegészíti még egy: a tudomány fanatikus, rajongó szeretete. Az igazi orvos tudja, hogy az ő értéke annyi, amennyi a tudománya, azért hát folytonosan fényesíti, élezi ezt a fegyvert. Es abban az időben, amelyet betegek pihenésre engednek, tanul és kutat, hogy utolérje azokat a kollégáit, akik előtte járnak és hogy ő is valamilyen új utat, új lehetőséget mutasson az életmentésben orvostársainak. Az ilyen orvos számára minden tanuságos operáció, minden rendkívüli bonczolás, minden tudományos összejevetel valóságos szertartásos ünnep, melyhez olyan hittel járul, mint régi idők táltosa az áldozati oltárhoz.

Mondom, én ilyennek látom az orvost. És ezek után nem tudom megérteni a romániai orvosokat, akik politikai okokra hivatkozva, rágalmozva és tényeket ferdítve tagadják meg azt, hogy

részvegyenek a Budapestre összehívott tizenhatodik nemzetközi orvosi kongresszuson. Kik és miféle emberek azok, akik ezt a körlevelet meg tudták írni? Ha fanatikus demagogok, népszónokok, politikai agitátorok volnának, akiknek nem értékes a tények realitása, mert öncél az, hogy izgalmakat támasszanak, érteni lehetne őket, hiszen ez a mesterségük. Csunya mesterség, de mindegy, az övék. Am orvosok, tudósok, hogyan juthatnak abba a helyzetbe, hogy ilyen gyűlölködő szennyes írást írjanak? Hogy egy politikai incidens miatt duzzogva félreálljanak, amikor rájuk is munkásszeret várakozik? Vlád Anna asszony művelt dolgainak és a magyar bíróság ítéletének mi közük a tudóvész szérumához s az orvostudomány többi problémájához? És hova lettek a majdnem szentek, a megértő, a türelmes evangéliumi bölcsök ezekből a rágalmozó, tudatosan ferdítő, gyűlölködő alakokból, akik egy egész országot akarnak a vádlottak padjára ültetni s egy egész országra akarják rásütni azt a szégyenbélyegyet, hogy börtönnel bünteti az embereknek azt az őt, természetes jogát, hogy anyanyelvükön beszéljenek?

A román orvosok azonban nemcsak orvosoknak gyarlók, mert a tudománynak elibe helyezik a politikát. Hanem embereknek is hitványak, mert hazudnak. Nem igaz az,

Az ember mindig visszatér ...

Írta: Alba Nevis.

Az asszony virágot locsolt a kertben, a reggeli harmat alig hogy felszáradt még, a fehér viola zölddel alafestett szemei mintha könnyeztek volna s a tulipán szomjan tartotta mély, vörös torkát a vizsugarak alá.

Az asszony kacagva öntötte meg a hernyóragott rózsafát, a bokrosan nyíló mályvát, a füvet, még néhol a szikes utat is. Nagy, erős, pompás asszony volt; gömbölyű karja meg se rezzen, himbálva a súlyos, vízzel telt edényt. A vállain, a szemében, az ajkain tobzódó erőfölösleg, amit csak pusztán, vagy faluban élő nő őriz meg husz esztendő korán túl s amit nem koptatott el korai tudás, beteges vágyak, flört, színház, kultura, festék és izgalmak után jövő reakció.

Az ember valóban azt hitte volna, hogy a vöröshaju, fehérarcu teremtes a maga érett testével, pazar egészségével kora gyermekségtől nőtt itt; mint valami nemesfajú virág, aminek magvát nagyuri kertből plántálta át lopva a szél. Pedig csak három év előtt került el, — igen regényes módon és tekervényes uton, — éjnek éjszakáján az Andrássy-uti Rauber-pakotából, szökve a Pongrácz Pali oldalán.

Az öreg Rauber nem is kereste a szökevényeket, se a leányát, se a kis házitanítót, hanem szigorúan ráparancsolt a portásra, hogy a kapu éjjel-nappal zárva legyen és idegeneket be ne bocsássonak rajta.

Persze, azok nem is jöttek; Pongrácz tanító lett a falujában, ahol már évtizedek előtt is Pongráczok cibálták a kis nebulók fülét, s Margit az esküvő után hozzálátott a csak hir-

ből ismert, apró, polgári háztartás százféle gondjához.

A fiatalság, meg a szerelem, rózsaszínű selyemkendővel kötötték be a szemét, s kézenfogva megbujócskáltatták a nyomorusággal; a vége mindig az lett, hogy egy-egy ilyen játék után az asszonyka szerelmesen tapadt az ura ajkára: Soha boldogságnál, gyönyörűségénél mást nem talált!

Es közben sűrűn főzött ebédre spenótot, meg otthontermelt kalarábét, furcsa recept szerint; kevés zsirral, auflag nélkül. És alig vette észre, hogy hiányoznának a finom pástétom, meg az angolos hússzeletek...

Lassankint azután átfőrdődött; a puha rózsaszínű hus-masszából a férfi simogató keze egy művész alkotó erejével gyurta át egészen a maga akarata szerint az asszonyt; másforma ruhát viselt, olcsó batizsból valót sok fodorról és kevés csipkével. A haját másképpen fésülte; az ondolált lipótvárosi műrekek helyén laza kis konty került a tarkójára s a fülei szerelmesen elrejtőzködtek. És reggelenkint bekötötte a fejét egy pipacs színű kendővel, amittől az arca olyan viszfényt kapott, mint bengalitűztől az alabástrom-szobor.

Pongrácz boldogan ölelte a feleségét, ha a gyermekek hazaszéledtek előadás után. Pedig fáradt volt és a feje zugott, de az asszony mellett lecsillapult mégis. Néha gyötörte ugyan az önvád, amiért kiragadta volt magával a jólétebből a nyomoruságba és ilyenkor egy-egy percig nem tudta megérteni, hogyan ejthette meg e gyönyörű, gazdag, ünnepelelt leányt az ő szintelen arcza, fakó szeme, gyermekes rajongása?

Es szeretett volna puha kényelmet és jólétet nyújtani neki ő is, néhány morzsáját leg-

alább az otthonhagyottaknak, — s a haszon-talan erőlködés, a gondok, a kimerültség megörölték anélkül is gyöngye testét. És a kis Pongrácz szemlátomást apadt, a szürke lüszterkabát valósággal lityegett rajta, s megnyult szája elé gyakran tapasztotta fuldokló köhögés közben a zsebkendőjét.

A házasságuk második évfordulóját már nagyon szomorúan ünnepelték: Pongrácz ágyban feküdt, hálóingé alatt ijesztoően zihált a melle, s a bordái ki-bejártak, mint a harmonika oldala, szemében örökké égett a láz.

Margit asszony virágot szedett egy tartóba, odaállította az éjjeli szekrényre, az ura mellé, azután bevitte a reggelijét és — mialatt az ágya szélére ült, valami nyugtalanság fogta el. A férfi rögtön észrevette.

— Mire gondolsz? — kérdezte és megfogta a kezét.

— Semmire! — hazudta az asszony gyorsan és tényleg összekavarodott a fejében minden; Babócsy, a kistanító, aki a fekete szemével kísérti, követi hónapok óta, mióta hozzájuk került, hogy a beteget az iskolában helyettesítse; üldözi csaknem egy esztendeje, reggeltől estig, lépten-nyomon, még az éjszakai álmában is... Azután a tanfelügyelő, a kövér poczakos Rák, aki sötétvörös automobilján a tegnapi vizsgára jött, s a zsebkendőjéből csakugy ontotta az ő leánykori parfümjét, a Rosirist.

Az asszony elkabult: ez az illatszer eszébe juttatta az egész multját, az otthont, a selyempingyolákat, az angolos sülteteket és mindent, amit eldobott magától. Sójajtott.

— Mi az? — faggatta a beteg; — no mondd meg, mire gondolsz?

Az asszony azonban hallgatott, mert ha-

hogy Vlád Aurélnét azért ítelték el, mert azt mondta a román gyermekeknek, hogy anyanyelvüket szeressék. Vlád Aurélné durván leszidta a tanítót, aki magyar iskolában a magyar nyelvet tanította s az oláh gyerekeket magyargyűlöltre, a magyar nyelv megvetésére izgatta. A magyar bíróság ezért ítélte el s hölgy voltára való tekintet nélkül el kellett itélni azért, hogy a törvény ereje dokumentáltassék. Amikor pedig ez megtörtént, a törvény, a bíró megtette a maga kötelességét, a királyi kegyelem meglátta a delinkvensben az asszonyt, a gyenge nőt, aki ideges tullesztésben, egy politikai izgatásból élő férj szuggesziója alatt cselekedett s elengedte neki a büntetést.

Ez az igazi tényállás. S ezek után ha a világ a bukaresti vádlevél ügyében ítélni akar, nem mi magyarok, hanem a levél írói kerülnek a pellengérré.

Budapest, július 15.

Az új karánsebesi püspök. Badescu Traján püspök megerősítésének kérdése élénken foglalkoztatja a magyarországi román közönséget. Mint Nagyszébenből jelentik, két áramlat küzd egymással. Az egyik szerint Badescu megerősítése lehetetlenné vált azon okból, mivel Muszta Filaret püspök választásának megerősítése éppen azon okból maradt el, mivel a Badescu terhére rótt szabályellenességeket nem szüntette meg. Ezen részről a metropolita-érsek előtt számos aláírással máris megújították azon vádakat, melyek miatt a kultuszminiszter annak idején a karánsebesi megyében uralkodó állapotok megvizsgálására biztost küldött ki. Badescu hívei ezekkel szemben arra utalnak, hogy a fegyelmi bíróság Badescut teljesen felmentette és hogy ezen ítéletet az érseki konzisztórium is jóváhagyta. Általában azonban azt hiszik, hogy az őszi hónapok előtt a püspök-választás ügye érdemleges elintézését nem fog nyerni.

A „Novoje Vremja“ a magyarság történelmi hivatásáról. A „Novoje Vremja“ hozzánk érkezett legújabb száma vezércikkben foglalkozik a magyar-

zudni nem akart, s az igaz gondolatait nem árulhatta el; a kopasz Rák ugyanis tegnap az előszobában azt mondta neki:

— Lelketlen, bűnös ember a maga ura. Halálos betegen ideköt egy ilyen viruló asszonyt!

— Ne bánts! — felelte ő, de már újra beszívta a Rosirist s égő arcczal túrta, hogy amaz czirógassa a kezét.

Ekkor jött Babócsy; szó nélkül haladt el mellettük, csak félszeggel nézett oda, de úgy, hogy benne meghűlt a vér.

Mindez most eszébe jutott, s mert zavarta a beteg nyögése, karjára kapta az öntöző kánát s kiment a kertbe:

— Nesze! — mondta azután a fehér violának, tatógó tulipánnak, vörös mályváknak, mialatt bőségesen zudította reájuk a vizet: — Nesztek! Nesztek!...

Es hirtelen fülelt; mintha a templom felől szapora pőfékelését hallotta volna egy gépnek, porfelleg szállt felé s néhány percz múlva kibontakozott a vörös kocsi.

— Jó reggelt! — köszönt a tanfelügyelő és szuszogva, izzadva kiszállt; az asszonyhoz lépett, megcsókolta a kezét.

— Hova? — kérdezte az. — Hova már ilyen korán?

Könnyedén szól, egész elváltozott hangon. A kézcsoók — mint egy varázslat, — forgószél módjára felragadta és vitte magával, keresztül időn és téren; vissza a palotába, a selyembutorok és pompa közé. A kis szerelmes, kartonruhás tanítónéból elkényeztetett, finnyás, hódolathoz szokott kisasszony lett egyszerre, aki selyemharisnyában jár és kikaczagja a barátjait.

— Haza megyek — felelte Rák. — En már

ság történelmi hivatásával. Téves az a felfogás — ugymond — mely szerint a magyarság azért alapított magának hazát a Kárpátok között, hogy a szlávokkal szemben a germánság védelmezője legyen. A történelem ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítja. A magyarok mindig a szláv-ság védelmezői voltak a germán áradattal szemben, aminek természetes következményeképpen az oroszokat a történelem sok szállal fűzte a magyarokhoz. Nagy Péter orosz csár például Rákócziinak segítségét ígért a Habsburg-házzal szemben. Az oroszok nagy hibát követtek el 1848-ban, mikor segédkezet nyújtottak a magyar szabadságharcz leverésére. E hiba elkövetése azzal magyarázható, hogy a magyarok akkor rosszul bántak az ott lakó szlávokkal. Az orosz-magyar együttérzésnek fel kell ujulnia. A magyar politikusok egy része már jó uton halad, mikor a nemzetiségekkel, főleg pedig a horvátokkal békésen meg akar egyezni. A magyarságnak vissza kell térnie eredeti, szlávbarát szerepéhez. Ha ez megtörténik, akkor Oroszország meg fogja védelmezni a magyarságot a germánsággal és a Habsburg-házzal szemben.

A politika világából.

Budapest, július 15.

Gróf Apponyi titokzatos audienciája.

A politikai világban nagy érdeklődést keltett ma az a hír, hogy a király gróf Apponyi Albertet kedden délelőtt, elutazása előtt való napon, egy órá külön kihallgatáson fogadta. Az audiencia eltitkolása a legkülönbözőbb találgatásokra adott okot, amelyeket a bécsi „Zeit“ a hír kipattanása után a következőkben foglalt össze:

„Itteni politikai körökben, mint értesülünk, élénk megbeszélés tárgya az a kihallgatás, amelyen gróf Apponyi Albert magyar vallás- és közoktatásügyi minisztert közvetlenül Ischlbe való elutazása előtt a király fogadta. A kihallgatás tegnap történt meg. Apponyit táviratilag hívták Bécsbe. Tegnap reggel érkezett meg. délelőtt néhány tanácskozása volt és déli félgyakor megjelent a király dolgozószobájában, ahol körülbelül egy óra hosszat időzött. Este visszautazott Budapestre. Azt hiszik, hogy a kiváló magyar államférfiúnak a kihallgatása összefüggésben van a magyar válsággal. Miután Apponyi mindig egy békés kibontakozásért küzdött és energikus s eredményes állásfoglalásával a legutóbbi napokban a magyar politikában fordula-

gy megszoktam Pestet, hogy egy napig el nem lehetnék nélküle.

Bucsuzott és az asszony fogva tartotta a kezét:

— Vigyen magával engem is! Tréfásan mondta, de a szeme tele volt könnyöggel.

— Viszem, szép asszony! Örömmel viszem! — felelte Rák és az arczán kigyuladt a vágy. De Pongráczné ezt észre sem vette. Nem gondolt most se a virágos kerjére, se a nagybeteg urára, se az itt töltött boldog esztendőkre; félredobta a locsolót, letépte a fejkendőjét és ujjongva, sirva, kaczagva szaladt a kocsira felé.

Babócsy ámulva nézte a kerítés mellől, nagy teste szinte meginogott, sehogyse érteite a dolgot; az asszonyt, aki gyönyörű hitvesi hűséggel az ő szerelmi kísértéseinek ellentállt, majdnem egy esztendeig. Aki lenyűgözte a fiatalága minden vágyát, s egy-egy veszélyes perczben visszamenekült a roncs ura betegágyához. És az asszony most vissza se néz az elhagyott fészke felé; boldogan kuporog a piros bőrülésen, a csuf, kövér ember mellett, s lassankint betemeti őket a por.

Babócsy ekkor hirtelen észbekapott:

— Hja! — mondotta keserű nevetéssel — most már értem! Hallottam kokottól, aki a nagy jómódjából visszament meghalni a pinczébe. Tudok koldusból lett nábobot, aki a régi, megőrzött rongyait sirva csokolgatta néha, emlékezés idején és világhírű művészembereket, akik a legszebb jelenből visszazárándokolnak a vályogviskós múltba. Az ember mindig visszatér, mindig visszatér az első szerelméhez!

tot idézett elő, mely a Wekerle-kormány további fennmaradását lehetővé tette, az a verzióterjedt el, hogy kihallgatása előkészítette össze a válságnak egy végleges megoldását. Közlebbi részletek azonban hiányoznak a mindenesetre említésre méltó kihallgatás eredményéről, amelyről eddig semmi sem jutott nyilvánosságra. Budapestben mértékadó helyen kérdezősködünk, hogy a Bécsben elterjedt hírek tekintetében felvilágosítást nyerjünk és ma este a következő távirati információkat kaptuk a magyar fővárosból:

Apponyi gróf ma reggel érkezett meg Bécsből. A kultuszminisztériumban elintézt néhány fontos ügyet, azután délután a holnap Wiesbadenba utazó Kossuth kereskedelmi miniszterrel tanácskozott és délután elutazott Eberhardra, ahonnan családjával egy francia tengeri fürdőre utazik és csak augusztus közepén tér vissza.

A tegnapi napot a miniszter Bécsben töltötte és tény, hogy a király hosszabb kihallgatáson fogadta. Miután Apponyi sohasem szokott kihallgatásairól közléseket tenni, csak annyit lehet hitelesen megállapítani, hogy tárczájának fontos ügyeiről tett előterjesztést az uralkodónak. Mindenesetre valószínű, hogy a kihallgatáson más politikai kérdések is szóba kerültek.

Egyes lapokban most azt a dolgot szelöztetik, hogy gróf Apponyi egy konzervatív-agrárius pártot akar teremteni és a bécsi kihallgatást valamiképpen azzal akarják összeköttetésbe hozni. De konstatálni kell, hogy ez a híresztelés csak a tények tökéletes nem ismerésére vezethető vissza. Gróf Apponyinak sohasem volt ilyen vagy hasonló terve. Kossuth kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg a függetlenségi pártot sorakoztatta és pedig a pártnak programja alapján. Munkájában segítségére voltak Tóth János államtitkár, Szentiványi Árpád és gróf Bethlen István, akik nemcsak a függetlenségi pártnak, hanem a magyar parlamentnek legszabadelvűbb tagjai közé tartoznak. Arról volt szó, hogy kifel is dokumentálják, hogy a függetlenségi párt vezetősége Kossuth kezében marad és hogy az ugynevezett banksopornak csak addig van politikai jelentősége, amíg alárendeli magát Kossuth vezetésének. Ez a bizonyíték megvan és őszig nem lesz szükséges, hogy további erőpróbára kerüljön a sor. Apponyi Kossuth-tal kézi-kézbe téve halad és mindketten a magyar válság békés megoldását óhajtják, ha az olyan alapon lehetséges, amely a függetlenségi párt elveinek megfelel.

Azok a hírek koraiak, amelyek a politikában beállott örvendetes fordulatról szólnak. A helyzeti Magyarországon az utolsó napokban nem fordult jobbra, de nem lehet teljesen kilátástalanoknak jelezni azokat a fázisokat, amelyek a korona és a mértékadó parlamenti faktorok között kompromisszumot céloznak. Augusztus végéig szünetelnek az összes tárgyalások és csak a vezető személyiségeknek szeptember első felében való visszaérkezése után fog teljes világosság fellépni.

Ezekre a hírekre felel a következő félhivatalos czáfolat:

Egy Bécsben megjelenő reggeli lap azt a hirt közli, hogy gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert a király közvetlenül Ischlbe való utazása előtt kihallgatáson fogadta, amelyen gróf Apponyi Albert a politikai helyzettel kapcsolatban a fuziók tervekről tett előterjesztést a felségnek. Mint a „Magyar Tudósító“ illetékes helyről értesül, ez a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. Gróf Apponyi Albert tényleg volt kihallgatáson a királynál, de az audiencián kizárólag a tárczája körébe tartozó ügyekről referált.

Gróf Apponyi Albert eme eltitkolt audienciájáról szóló hírek kipattanása után a Justh-Holló-Batthyány-csoport részéről nyomban kiadták a jelszót, hogy a nyári szünetet vidéki agitációra kell kihasználni. Az a tervük, hogy tizes csoportba állva, bejárják a függetlenségi kerületeket és párt-határozatokban fölkéri Kossuth Ferencet, hogy továbbra is tartson ki az önálló bank mellett. Az agitációs körutat augusztus derekán kezdik meg.

A színajai zászlósértés.

Budapest, július 15.

A színajai zászlósértés ügyének az elintézésénél a hivatalos körök igen egyszerű módszert választottak. Letagadnak zászlót, sértést, mindent, megczáfolnak olyan tényeket, amiket soha senki nem állított, erősítgetnek meg nem történt dolgokat, úgy, hogy most már az egész ügyből semmi sem bizonyos. A hatóságoknak sikerült belefutasztani az egész zászlósértési ügyet a czáfolatok és koholmányok pocsolójába.

A főczáfolat.

A *Budapesti Tudósító* mértékadó helyről a következő közleményt kapja: Ferencz Ferdinánd főherceg, trónörökösnek és feleségének romániai látogatása kapcsán a lapokban különféle híradások jelentek meg, amelyek hivatalos vizsgálat megindítását tették szükségessé. Ma már megállapítható, hogy ezeknek a híreknek a legfőbbje a valóságnak nem felel meg. Mindenekelőtt konstatálni kell, hogy az a jelentés, amely a trónörökös vonata ellen Erdélyben elkövetett merényletről szólott s amelyet egy budapesti lap tudósító közölt, valótlán és koholt. Ami az állítólagos zászlósértésekre vonatkozó híradásokat illeti, erre nézve a magyar kormány, illetve a külügyi hivatal azonnal megfelelő intézkedéseket tett, hogy a dolgok való állása hivatalos vizsgálat alapján kiderüljön s ezeknek az intézkedéseknek célja természetesen az volt, hogy amennyiben az állítólagos sérelemre vonatkozó közlések igazsága bebizonyulna, megfelelő elégtétel szereztesse. A bukaresti osztrák-magyar követnek a megjelent vizsgálatról való jelentése megállapítja, hogy a magyar zászlónak Színajában való megsértését híradó jelentések teljesen valótlannak és hogy egy bukaresti diákok által tervezett állítólagos merényletet is meg tudtak akadályozni. A magyar zászló megsértéséről szóló jelentéseket szemmel látható czélzatossággal lelkiismeretlen publicisztikai agent-provokátorok terjesztették. Most annak megállapítása is szükségessé válik, hogy ezeknek a rosszakaratu híreszteléseknek kik a terjesztői s már eddig is meg lehetett állapítani, hogy a zászlósértésről szóló híreket elsősorban egy bécsi lap tudósító hozta nyilvánosságra, amelynek jelentéseivel szemben a bécsi sajtó állandóan olyan bizalmatlanságot tanusít, hogy a zászlósértésről való híradását — amint ennek a lap tudósítónak legtöbb hírére — a bécsi lapok közül egyetlenegy sem adta ki. A magyar lapokhoz azonban ez a jelentés telefon útján első ízben Bécsből jutott el.

Ugyancsak ilyen zavaros forrásból származik Ferencz Ferdinánd trónörökös állítólagos nyilatkozatának híre is, amelyet a trónörökös egy küldöttség előtt tett volna s amely alig ismételhető. Ez a trónörökös szájába adott nyilatkozat magán viseli a teljes koholtság bélyegét. Hogy azonban e tekintetben a legcsekélyebb kételey fönn ne maradjon, a leghatározottabban ki kell jelenteni, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös a magyar szolgabírákról és csendőrökről, továbbá a magyarországi románokról a neki tulajdonított kijelentéseket nem tette s így ez a jelentés is tisztára koholmány. A legrövidebb idő alatt mindenki nyilvánvaló meggyőződést szerezhet majd arról, hogy mindez a hazug híresztelés rosszakaratu és eléggé el nem ítéhető manővernél nem egyéb.

Apróbb koholmányok.

Az „Epoca”, az új-konzervatív párt félhivatalos lapja, ma reggel közli Ferencz Ferdinánd királyi hercegnek a magyarországi románok küldöttségével folytatott beszélgetését. A cikk szerzője Popovici Dimitri (Eszert nem Popovici Aurél), aki a küldöttséget vezette. A trónörökös Popovici Dimitri közlése szerint ezt mondta:

— Mindent tudok és mindent látok. Tudom, hogy a magyarországi románok Színajába való utazásom közben mindenütt a pályaudvarokra akartak jönni, de a szolgabírák és a csendőrök, akik a fák mögé rejtöztek, visz-

szartartották őket. Azt is tudom, hogy a románok a Habsburg-házhoz mindig nagy bizalommal voltak. Bizzanak továbbra is benne s akkor megkapják igazukat.

Közli éppen ilyen formában a *Minerva* is, de néhány román lap s a *Bukarester Tagblatt* című német újság azt írja, hogy nem hisz a hír valóságában.

Popovici Aurél Karlsbadból táviratozza a bécsi lapoknak, hogy a küldöttséget nem ő vezette, s ő már hosszabb ideje távol van Romániától.

A zászlókérdés dolga még nincs eléggé földelítve s még nem áll tisztán a nyilvánosság előtt. Ma estig semmiféle hivatalos nyilatkozat nem történt s arról sincs még hír, hogy a színajai hatóság vizsgálatot indított volna. A bukaresti lapok egyrésze határozottan megczáfolja azt a hírt, mintha a magyar zászlót Színajában bárki is megsértette volna, a másik része azt állítja, hogy egy román diák egy magyar vegyítisztító házáról letépte a magyar lobogót és eldobta. Ezt a hírt egyébként több, Bukarestbe visszatért szemtanu is megerősíti. Bukarestben egyébként szélében beszélnek az esetről s általános a vélemény, hogy legfőkébb ennek az egy diáknak a tettéről lehet szó. Hogy ki ez a diák, nem tudja senki sem. A lapok közül egy sem említi a nevét.

A félhivatalos „*Indépendance Roumaine*” azon elterjedt hírről cikkezve, mely szerint diákok Színajában meggyaláztak egy magyar zászlót kijelenti, hogy azon helyzetben van, hogy a hírrel határozott czáfolatot állíthat szembe. Számos magyar zászló lengett osztrák és román zászlók között a magasrangu vendégek tiszteletére. A magyar zászlót nem becstelensítették meg. A nevezett lap meg van győződve, hogy ezzel ellenkező állítás mellett a legcsekélyebb bizonyítékot nem lehet felhozni. A román nép politikai gondolkodása egészséges és sokkal inkább tiszteletben tartja a vendégszeretet törvényeit, semhogy oly állam zászlóját sértse meg, melyen a főherceg lesz hivatva egykor uralkodni. Itt csak bosszantó koholmányról van szó, melyet mindenki, aki helyesen gondolkodik, szigoruan el fog ítélni. Azon erdélyi román küldöttség tagjai is, akiket Ferencz Ferdinánd főherceg kihallgatáson fogadott, tagadják a főhercegnek tulajdonított és állítólag előttük tett politikai természetű nyilatkozatot. A főherceg csak arra szorítkozott, hogy kegyes szavakkal tudomásul vette a küldöttség hódolatát.

Az aranygyapja.

Tudvalevőleg Ferencz Ferdinánd trónörökös romániai útjának közvetlen célja az volt, hogy elvigye a román trónörökösnek az aranygyapjasrendet. Erről a *Budapesti Közlöny* mai száma a következőket jelenti:

Ó császári és apostoli királyi Felseje 1909. évi június 14-én kelt legfelső kéziratával Ferdinánd romániai trónörökösöt, ő királyi fenségét az aranygyapjas-rend lovagjává legkegyelmesebben kinevezte.

KÜLFÖLD.

A német kancellárválság. Bülow hercegnek és feleségének tegnap a császárnál tett becsületgátása egy óráig tartott s a császárné ezután *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancze lárt fogadta. Bülow hercegnél ma este bucsuebéd volt, amelyen huszonnégyen voltak hivatalosak. *Bethmann-Hollweg* kancellár tegnap délután miniszteri tanácson elnökölt, amelyen bemutatta az új minisztereket. *Delbrück*, az új belügyi államtitkár ma kezdte meg hivatalát. Bülow hercegnek végleges elbocsátása és *Bethmann-Hollweg* kinevezése Londonban aránylag kevés figyelmet kelt, mert mind a két eseményre már hetek óta el voltak készülve. A legtöbb reggeli lap ennek következtében beírja azzal, hogy a Bülow hercegről június végén írt cikkeket ma újra lenyomatja. *Bethmann-Hollweg* azt írják, hogy meg kell várni, hogyan fog bevállni új állásában.

Az angol alsóház ülése. Bár a tegnapi ülés ma reggel 9 óráig tartott, délután új ülés kezdődött, amelyen a pénzügyi törvényt tárgyalták. Az első öt szakaszt lényegtelen vita után elfogadták. A vita folyamán Winterton konzervatív alaptalan vá-

dat emel Torne, a munkáspárt tagja ellen, amelyet azonban később visszavon. Sir Edward Grey egy kérdésre ismertette a teheráni helyzet ügyében érkezett legutóbbi jelentéseket és kijelentette, hogy az eddigi jelentések szerint, eltekintve kisebb véletlen károktól, külföldi személyek nem károsodtak. Bár eleinte a külföldiek aggódtak, egyelőre különös intézkedésekre nem volt szükség. Az orosz csapatok nem kaptak parancsot, hogy Teherán felé vonuljanak. Grey megjegyezte, hogy Sirasban aggasztó a helyzet és intézkedések történtek arra nézve, hogy a síresi konzultációs őrség szükség esetén megerősítesse. Az általános helyzet mindazonáltal bizonytalan. Ott, ahol angolok, vagy más külföldiek veszélyben forognak, Anglia mindent el fog követni, hogy védelmükről gondoskodjék.

A csár a szultánnál. Az Ittihad, amely állítólag a török kormány orgánuma, illetékes forrásból értesül, hogy a csár az ősszel meg fogja látogatni a szultánt. A nevezett lap meg van győződve arról, hogy ez a látogatás meg fogja szilárdítani a két állam barátságos viszonyát.

A szófia szerb követ visszahívása. A szerb kormány elhatározta, hogy *Szimcs* Szvetát, a Szófiában akkreditált szerb követet visszahívja. *Szimcs* önhatalmúan tárgyalásokat folytatott *Paprikov* bolgár külügyminiszterrel egy szerb-bolgár szövetség létesítése érdekében. Ez alkalommal *Paprikov* külügyminiszter Maczedóniára vonatkozólag olyan nyilatkozatokat tett, ami szorosban a szerb nemzeti aspirációkat illeti, hogy azok megálázóak Szerbiára nézve. A szerb kormány *Gavrilovics* konstantinápolyi szerb követségi tanácsost szándékozik Szófiába kinevezni.

Abdul Hamid adósságai. A kamara *Abdul Hamid* adósságainak rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalja. Több képviselő ellenzi a kincstár által való rendezés elvét. A törvényjavaslatot visszaküldték a bizottságnak. Ezután következett a sztrájkjavaslat második olvasása. A 8. szakasznál, amely munkásszindikátusok alakítását megtiltja, elfogadtak egy javaslatot, amely elvben nem kifogásolja a szindikátusokat és a kormánytól külön javaslat elfogadását kívánja. Amidőn az elnök mindenáron a javaslat elfogadását akarta keresztülvinni, nagy lármá keletkezett úgy, hogy az ülést be kellett rekeszteni.

Bandaharcok Maczedóniában. A múlt hónap vége óta fölmerültek egyes jelenségek, amelyekből kitűnik, hogy ami az ifju-törököket aggodalommal tölti el és amit a bolgárok vádként hangoztatnak, a görög bandázások újabb újabb megindulására lehet bizonyos jogosultsággal következtetni. Görög bandák az utóbbi időben megtámadták *Derzani* falut, ahol több házat felgyújtottak, *Oszina* mellett megölték egy, megsebesítettek három és elragadtak négy bolgárt; *Veluzina* mellett pedig a hatóság lefoglalt mintegy 100 puskából álló szállítmányt, *Kalajarban* ugyanily szállítmányt koboztak el. Mindezek kétségtelen bizonyítékai a görög bandák készülődéseinek. Gyűjtések is indultak meg a bandák céljaira a görög titkos bizottság részéről és pedig a szegények számára való gyűjtés ügye alatt. Majnem naponként érkeznek jelentések görög bandák határsértéseiről. E hírek természetesen a görögök ellen való nagy elleneskedésre való tekintettel, nem teljesen megbízhatók, de egy részük mégis valószínűleg igaz. *Elasszona* és *Szervidse* vidékéről legutóbb érkezett jelentések a katonaság és a görög bandák között előfordult többrendbeli összeütközésről adnak hírt.

Tekintettel azon híresztelésekre, amelyek szerint július 23-án Maczedóniában váratlan események törnek ki és Albánia függetlenségét fogja proklamálni, az albánok táviratilag biztosították a kormányt hűségükről és kijelentették, hogy mindenkor készek a legutolsó csepp vérükig küzdeni a haza ellenségei ellen.

A görög határra folyton újabb meg újabb csapatokat és löszereket szállítanak. A hadművelési katonaság a határ mentén foglalt állást. Aivaliból három zászlóalj, *Smyrnából* is több zászlóalj gyalogság, tüzérség és lovasság ment tegnap a határra. A szaloniki öböl torkolatánál tengeralatti aknákat helyeztek el. A görögök fegyvercsempészése néhány nap óta még nagyobb mértékű. Egy görög bárkát akkor tartóztattak föl, amikor hat-száz puskát, bombákat és löszereket akart partszállítani.

Az adanai mészárlások. Konstantinápolyból táviratozza a „*Kölnische Zeitung*” tudósítója: Miután a kormány kétségtelen bizonyosságot szerzett arról, hogy az adanai mészárlásokat bujtogatók idézték elő, szigoruan el van tökéelve, hogy a végzés okozói és akik közömbösen nézik a vérontást, példásan megbünteti. Az Adanában ülésező haditörvényszék több válit és pasát a vádlottak pad-

jára üt. Legközelebb Konstantinápolyban 20 halálos ítéletet fognak végrehajtani s ezek között két tábornokot is kivégeznek, akik az április 13-iki eseményeknek értelmi szerzői voltak.

Franciai harcra kongói benszülöttekkel. A francia Kongó északnyugati vidékén véres összecsapások voltak a benszülöttekkel. Egy ilyen ütközetben a francia katonaság 40 benszülöttet ölt meg és igen sok benszülött megsebesült, a francziák részén pedig egy vadászkatona elesett és egy hadnagy halálosan megsebesült, a következő harcban a francziák 280 benszülöttet öltek meg, míg a francia csapat részén négy katona esett el, egy hadnagy, egy tiszt helyettes és 17 vadász megsebesült.

A perzsa forradalom.

— Véres harcok Teherán utcáin. —

Budapest, július 15.

Teherán utcáin még mindig véres harcok folynak, a nacionalisták lépésről-lépésre térít hódítanak és a sah katonái már végső menedékeikbe, a megerősített kaszárnyákba vonulnak vissza. A sah mindezeidig hallani sem akar a megadásról, mert azt hiszi, hogy az orosz csapatok megérkezésével javára fordul a helyzet. A sah környezete ugyan nem bizik abban, hogy az oroszok az ő javukra fognak interveniálni és ezért a beavatkozást oly módon akarják provokálni, hogy katonáikkal rabolhatnák az európai negyedben. Az európai lakosság ezért állandó veszedelemben van s már nehezen várják az orosz csapatok megérkezését, melynek elővédje már nem lehet messze Teherántól.

Ujabb jelentések szerint *Liakov* ezredes már kezdi belátni a harcok sikertelenségét és alkudozni kezd a felkelőkkel. Lehet, hogy az ezredes csak időt akar nyerni, mert úgy ő, mint tisztársai, minden reményüket a közelgő orosz csapatokba helyezik.

Ma a következő híreket kaptuk:

A sah nem adja meg magát.

A sah uralkodásának napjai meg vannak számlálva s a Teheránból érkezett összes táviratok szerint a részéről való további ellenállás hasztalan időpazarlás volna. A bombák, amelyeket tüzésre tegnap a főváros ellen irányított, nem tettek különös kárt, mert az ágyúk Teherántól majdnem öt kilométernyire állnak. A nacionalisták viszont folytonosan szaporodnak s tegnap sikerült nekik a kozákoktól egy géppuskát elvenni. *Liakov* ezredes még mindig kaszárnyájában van eltorlaszolva, de már tárgyal a nacionalistákkal és kapitúlcziója minden pillanatban várható. A sah és a reakcionárius udvari klikk még Szultánabadban van és még mindig bizakodnak abban, hogy a mostani válságból mint győztesek kerülnek ki. A nacionalisták attól sem fognak visszariadni, hogy a sah hadállását arczében támadják meg s ha a sah ma estig nem mond le önként a trónról, akkor a nacionalisták naplemente előtt ostromot fognak intézni Szultánabad ellen.

A kozák kaszárnya kivételével ma már nincs a sahnak egyetlen katonája és egyetlen hí embere sem. A város összes kapui el vannak torlaszolva s a nacionalisták kudarcot vallottak eddig a kísérletükkel, hogy a kozákokat a városból kiszorítsák. Másrészt azt sem jelentették eddig, hogy a nacionalisták ostrommal bevették volna a kaszárnyát. *Liakov* ezredes csapatait Teherántól északra toltta előre, ahonnan domináló hadállásból a legközelebb eső kapukat és a parlamentet bombázza. A sah egyáltalán nem akar engedni; mert orosz tisztek arról biztosítják, hogy legközelebb orosz gyalogság és kozákok érkeznek a városba. Az angol és orosz követnek, akik a sahot meglátogatták és akik fegyverszünetet ajánlottak neki, azt felelte, hogy a harcadaig fog folyni, amíg a nacionalisták megadják magukat és szükség esetében ő maga fog csapatainak élére állni.

Teherán bombázása.

Teherán utcáin a tegnapi est folyamán a harc megszakítás nélkül folyt. A perzsa kozákok ágyútüzelésüket folytatták. Néhány lövedék európai lakta házakat talált az angol követség közelében. E házakon a nacionalista vadászok voltak elrejtőzve s innen tüzeltek az ellenségre. A sah csapatai a városon kívül lévő hadállásból bombázták a parlamentet. Az angol és az orosz követ hiába igyekezett a saht rábírní, hogy a nacionalistákkal megegyezzen. A kozákok bombázása eddig teljesen eredménytelen volt, ámbar egyes ágyukból alig egy kilométer távolságból lönek. A nacionalisták sokkal több eredménnyel harcolnak és sikerült nekik a városból ágyukat kivinni, amelyekkel most sikeresen bombázzák az ellenséges tüzérseget, amelyet visszavonulásra kényszerítettek. A nacionalisták ötszáz baktár bevonulása által jelentékenyen megerősödtek s a kozákoktól több géppuskát elvettek. A kozákok tüzeleése nagy veszedelemmel fenyegeti a követségeket. A nacionalisták biznak a kozák kaszárnya bevételeiben s azután nyomban Szultánabad ellen akarnak vonulni. Tegnap este kétszáz szelchhari Szultánahabadból jövet benyomult a városba és megtámadta a parlamentet, ahol most állandóan harc folyik. A Teherántól északra levő dombokról hosszabb időközökben Kreuzot-ütegekkel bombázzák a parlamentet. A sah önkéntesei az örmények házaikat fosztogatják. Az idegen zászlókat nem veszik többé figyelembe. Több európainak házaát kirabolták. A nacionalisták döntő támadásra készülnek. Ma éjjel meg akarják kísérelni a kozák-kaszárnya és *Liakov* házának légerőpítését. A német iskolát komoly veszedelem fenyegeti.

Egy szemtanú elbeszélése.

Egy német újságíró a következő érdekes részleteket jelenti a teheráni tegnapi utcai harcokról:

Tegnap délben úgy látszott, mintha a harc elérte volna csúcspontját. Körülöttünk és fölöttünk sivitanak a golyók és dörognék a bombák s kertünkbe minden pillanatban lecsap egy puskagolyó, vagy egy ágyulöveg. A nacionalisták három oldalról vették körül az ugynevezett ágyuteret és fosztogató katonák járnak az utcákon és behatolnak a házakba. Nálunk is kétszer megkísérelték a kapu beörését és csak egy német ember energikus föllépésének köszönhetjük, hogy még élünk s holminkat még nem rabolták el. A szomszédságunkban lévő házakat szemünk láttára rabolták ki. Kapunkat eltorlaszoltuk. A nacionalisták előrenyomulnak az *Alla Daule* uton és puskalövéssel elkergetik a fosztogatókat. Azután egyszerre egészen megszűnt a lövöldözés, de alig fél óra múlva még nagyobb erővel újra megkezdődött. A legutóbbi összeütközésnél több orosz tiszt és altiszt is elesett, akik a kozák dandárnál mint instruktorok voltak alkalmazva.

Minduntalan érkeznek fosztogatók, akik hozzánk is be akarnak törni, de arra való utalással, hogy európaiak vagyunk, eddig még sikerült vagyonunkat, sőt talán életünket is megmenteni. A rablók tovább mentek és a szomszéd házakat fosztották ki. A kozákoknak néha sikerült egy-egy bandát lövöldözéssel elkergetni. Folytonosan sivitanak a golyók fejünk fölött, néha gránátok és srapnelek csapnak le kertünkbe. Hir szerint több ezer baktár közeledik a városhoz. Eleséget alig lehet kapni és senki sem mer az utcára lépni. Egy német barátommal elmentem az angol táviróhivatalba; már ott is eltorlaszolták a kaput s minduntalan puskagolyók repülnek az ablakokon át a szobákba. A hivatalnokok tegnap óta nem mozdulhatnak ki az épületből és sehonnan sem kapnak eleséget. Az összes európaiak a legnagyobb veszedelemben vannak. Mindenki további borzasztó harcokra van elkészülve.

Az európaiak veszedelme.

Az orosz külügyi hivatal azt hiszi, hogy Teheránban az európaiakat nagy veszedelem fenyegeti, de nem a forradalmárok részéről, hanem a sah csapatai részéről. Az utóbbiak

azért fenyegetik veszedelemmel az európaiakat, hogy az orosz csapatokat bevonulásra kényszerítsék. A teheráni orosz követ azt az utasítást kapta, hogy a sahnak menedéket adjon s ha a sah kívánná, orosz csapatokkal külföldre kísértesse, ami a sahnak a trónról való lemondását jelentené. Az utcai harc az európai városrészben déltájban oly terjedelmet öltött, hogy mindenki azt hitte, hogy a döntés legközelebb bekövetkezik. Perzsa katonák az örmények házaikat fosztogatják és már európai házaikat is megtámadták és kirabolták, ámbar a házakra európai zászlókat tüztek ki. A vad horda semmit sem tekint és sorban kifosztja az összes házakat.

A *Novoje Vremja* közli: Az orosz külügyminiszteriumban úgy vélekednek, hogy *Sipahdar* mindent el fog követni az európaiak védelmére Teheránban, de félő, hogy a perzsa monarchisták meg fogják támadni a külföldi alattvalókat s ilyen módon akarják kényszeríteni az orosz csapatokat a beavatkozásra. Az orosz csapatok e hó 18-án teljes számban Kasvinben lesznek és azonnal Teherán ellen indulnak, ha a harc közben csak egyetlen európai ember elesik vagy megsebesül. A külügyminiszteriumban nem hiszik, hogy *Sipahdar* kikiáltotta volna magát sahhá.

Míg a *Novoje Vremja* felszólítja a kormányt, hogy a csapatokat küldje Teherán ellen, addig a szabadelvű lapok óva intik a külügyi miniszteriumot ettől a lépéstől.

Béketárgyalások.

Hir szerint naplamentekor az orosz követés egy titkára megjelent a parlamentben, hogy *Liakov* ezredes és perzsa kozákjai nevében *Sipahdarnak* és *Szardar Asszadnak* békeajánlatot tegyen. A békeajánlatokban fegyverletétel esetére egyszersmind biztosítékot is kért. A forradalmárok vezetői állítólag azt felelték, hogy ha a tisztek és a kozákok képviselőinek összes fegyvereiket kiszolgáltatják, akadálytalanul akár hazamehetnek, vagy semleges minőségben továbbra is a kaszárnyában tartózkodhatnak. Az ellen sincs kifogásuk, ha alkotmányos kormány alatt tovább szolgálnak. Az egyezményben mindenkinek a teljes sértetlensége biztosított. Pétervári diplomáciai körök azt hiszik, hogy *Sipahdar* egy harmadik ember számára dolgozik és hogy utasításait a londoni perzsa biztóságtól kapja.

Törökök a forradalomban.

A tegnapielőtti jelezett angol-orosz jegyzék tiltakozik az ellen, hogy török csapatok Urmiában és más perzsa helységeekben jelen legyenek. Ennek következtében az Urmia felé menetelő zászlóalját előnyomulásában megállítják. A tegnapi minisztertanács tárgyalta ezen jegyzék és a Perzsiában élő török alattvalók védelmére teendő intézkedésekről. A portát nyugtalanítják a perzsiai események, miután az ottani török csapatok visszavonása könnyen kedvezőtlen benyomást idézhetne Törökországban elő, amit a kabinet ellenségei kihasználhatnak.

Utcai harcok Teheránban.

Hir szerint *Liakov* ezredes megparancsolta, hogy a tüzelést szüntessék be. A legutóbbi két órán át a kozákok tüzeltek. A sah emberei és a baktárok egymás elleni puskatüzése jóformán megszűnt. Tegnap este a sah csapatai támadást intéztek az északi kapu ellen, a nacionalisták azonban visszaverték őket és súlyos veszteségeket okoztak nekik.

Teheránból jelentik, hogy a perzsa lakosság között igen nagy az elkeseredés az oroszok ellen és a közvélemény azt követeli, hogy ha majd a parlament összeül, ki kell küszöbölnie a hadseregből az orosz instruktorokat, akik csak kémszolgálatot teljesítenek kormányuk részére.

Noha tegnap és ma egész nap folyvást harcoltak, a küzdelem még nem dől el. A fegyvertüz egyre gyöngébb, részint mert a löszér fogytán van, de azért is, mert a két fél között a diplomáciai ügyvivők békéltetően közvetítenek. A baktárok vezetői kijelentik, hogy feltétlenül követelik a sah lemondását, mert az ő uralma alatt gondolni sem lehet az alkotmány őszinte és becsületes helyreállítására.

A Berliner Tageblattnak jelentik Pétervárról: Teherán sorsa eldőlt akkor, mikor a nacionalisták bevonulása után *Likow* kozákdandárából 3000 ember átpártolt. A sah késznek nyilatkozott rá, hogy lemond tja javára. Az orosz külügyminisztérium biztosít arról, hogy az orosz csapatok nem fognak Teherán ellen vonulni, mert a külföldi követségek és az európai alattvalók nincsenek veszedelemben.

Teheránból jelenti a *Vossische Zeitung* tudósítója: A zendülők délutánra támadást várnak. A bazárok több helyen kigyuladtak. A főváros közepén dúl a harc a leghveszebben, de a veszteségek egy részén sem jelentékenyek.

A *Birsovija Vjedomosti* szerint *Likow* kozákjainak csak egy része áll szemben a forradalmárokkal, a többi kozák *Saltan* Abadban a sahnál van, egy részük pedig a város előtt áll. *Likow* sorsát felesége is osztja. A sah jelentékeny tüzéség felett rendelkezik, de nem akarja harcba küldeni, nehogy a külföldiek élete is kockán forogjon. A miniszterek közül *Sabad ed Daulch* az angol követségen van és nagybeteg, a többi miniszter részint elmenekült, részint a városban bolyong tanácstalanul.

A sah lemond?

Bécsi diplomáciai körökben azt hiszik, hogy *Mohamed Ali* sah legközelebb kénytelen lesz lemondani kiskoru fia, *Ahmed Mirza* javára, aki mellé régensséget rendelnének.

Legjobb.

Este érkezett az a jelentés, hogy a sah beleegyezett a fegyverszünetbe és hogy a sah csapatai visszatértek *Sultan-Abadba*. A lövöldözés közben több golyó az orosz követség udvarára esett, de senkit sem sebesített meg. A sah parancsára ma reggel liét órákor ágyuzni kezdtek a a várost, hogy a *Medslid* lerombolják és a bemenetet kikényszerítsék. A diplomáciai ügyvivő az orosz ügyvivőhöz és az angol követhez fordultak azzal a kéréssel, hogy bírja rá a saht, hogy fegyverszünetet kössön avégből, hogy az idegeneknek idejük legyen Teheránt elhagyni. A sah e kérést visszautasította azzal, hogy joga van arra, hogy védje magát, ha a házat rablók támadják meg. A tüzelést csak akkor fogja beszüntetni, ha ellenfelei leteszik a fegyvert. A városban egész nap folyt a harc, az ágyugolyók főleg a kozákdandár kaszárnyájára irányultak. A sah tüzésége 200 löveg nél többet használt fel. A sah gyalogsága megfutamodott. A város és a követségek nyaralói közti összeköttetés igen bizonytalan. A telefon és a táviróforgalom szünetel.

Amerika neve.

Newyork, július 4.

Amerika nevének története ma már a romantizmusba vész bele. Érthető *Wilde* professzornak az a törekvése, hogy sokkal egyszerűbb magyarozatát adja e névnek. Szerinte Amerika neve, egy 1522-ben bizonyos *Gil Gonzales de Avila* által elfoglalt, a mai Nicaraguában fekvő hegyvidék nevére vezethető vissza. A bennszülöttek ugyanis e két szóból: *merie* = hegy és *ique* = nagy vonták össze a vidék nevét „*Americ*”; vagy „*Amerique*”.

Nem vagyok jelenleg abban a helyzetben — írja *Wilde* sok vitára okot adott cikkében — hogy utánajárjak, mikor is terjedt el Európa szélesebb köreiben *Avila* felfedezése, de nincs is reá szükség, mert annak a bizonyítása, hogy az új világot, illetve ennek déli részét már 1522 előtt Amerikának hívták Európában nem valami nehéz. Az összefüggés, melyet *Humboldt* Sándor bizonyított először rövidesen, ez: 1507-ben adta ki *Waldseemüller* Márton kozmográfus, ki gyermekkorát a bajor *Freiburgban* töltötte, majd *Baselbe* került, míg innen gimnáziumi tanulmányai befejezése céljából a *lothringeni St. Dié-be*, az ő „*Introductio Cosmographias*”-jében (A faksimilusokat *Wieser* professzor adta ki 1907-ben *Heitz-nél* *Strassburgban*) a „*Quattuor Americi Vesputii Navigationes*” című munkáját. *Waldseemüller* ugyanis

*Amerigo Vespucci*t tartotta az új földrész első felfedezőjének. S mivel a szerencsés olasznak sikerült négy nagyobb utazást tenni az új világ körül, azt ajánlotta, hogy az újonnan felfedezett földrészeket a szerencsés tengerjáró vezetéknévéről Amerika-nak kell nevezni. A jelentős szöveg különben (A faksimilusok 25—30. lapja) magyar fordításban így hangzik:

A negyedik földrész, melyet joggal nevezhetünk Amerigának, Amerikus, vagy Amerika országának, mivel *Americus* fedezte fel... A másik, a negyedik földrészt, mint a következőkben látni fogjuk, *Americus Vesputius* fedezte fel és én nem látom be, micsoda joggon szólhatnak az ellen, hogy ezt a földrészt a merész kutató után Amerikának, *Americus* országának merik nevezni, holott Európa és Ázsia is asszonyokról kapta nevét.

Waldseemüller ajánlatát, ki ugylátszik *Kolumbus* expedícióját vagy egyáltalán nem, vagy csak felületesen ismerte, nagy hamar elfogadták. Az új megjelölés nagyszertűen illett a régiéket (Ázsia, Afrika) mellé. Ehhez járult még az is, hogy *Waldseemüller* mintája mellé, — mely nem csak éppen tévedése miatt érdemli meg a figyelmet, egy *Világtérkép* is szerkesztett, mely egyesítette magában a *Ptolomaeusi* régi *Világtérkép*et és az új spanyol és portugál felfedezéseket, miáltal a térképszervezés terén korszakalkotóvá vált. E térkép egy példányát 1901-ben fedezte fel *Fischer* jezsuita és *Wieser* professor a *Waldburg-Wolfegg* hercegek könyvtárában és ki is adták a császári tudományos akadémia segélyével *Wienben*. A térkép *Délamerika* közepétől kezdve tünteti fel nagyjában Amerikát, amely rész nézetük szerint az egész Amerikának felelt volna meg. — Bár *Waldseemüller* műve ezer példányban jelent meg, mégis már 1507. évi szeptemberében szükségesnek látszott egy második kiadás. A közzelmutatva adta ki *Fischer* és *Wieser* számtalan utánnymotát *Waldseemüller* munkájának, melyben az Amerika nevet csak átvették. 1522 előtt jelent meg az új megjelölés, sőt más önálló térképmunkák is, amelyek mind *Waldseemüller* művére vezethetők vissza. Így két kézirat is, melyeket a kitűnő humanista, *Heinrich Glareanus*, készített saját céljaira 1510-ben. Később az elnevezést átveszi és használja a *Krakóban* 1512-ben *Stobniczától* megjelent földrajzi mű, a *Boulangers* *Lajos* 1514-ben megjelent térképe, *Schöner János* geográfus 1515-ben kiadott földtekéje, — kinek könyvtárából származik a *Wolfegg-nél* talált *Waldseemüller*-mű példány — *Leonardo da Vinci*-nek ugyancsak 1515-ben megjelent térképe s végül *Apian*, mint *Badian János* 1520-ban megjelent térképe. Amerika neve tehát már 1522 előtt eléggé el volt terjedve s további terjesztésre már nem is volt szükség.

Waldseemüller később maga is rájött tévedésére és kereste is a javítás módjait. Már az 1513-ban *St.-Diében* megjelent térképen, mely a *Ptolomaeus* kiadásához készült s a melyben *Waldseemüller*nek is része volt, nem volt feltüntetve az Amerika név, sőt megjegyzésben állt (fordításban) „Ezt a földet a hozzátartozó szigetekkel a *genuai* *Kolumbus* a *Castilliai* király szolgálatában fedezte fel.”

Az Amerika megnevezés *Waldseemüller* 1516-ban megjelent *Carta marina*-ján sem található fel. Ezzel egyidejűleg fedezték fel *Wolfegg-ben* a *Waldseemüller*-féle földrajzi mű példányát. Minden igyekezet késő és hiábavaló volt már. Még oly jelentős kozmográfusok is, mint *Stobnica* („*Introductio in Ptolomaei Cosmographiam*” fol. 6. b.) és *Schöner* („*Descriptio terrae totius*”) *Amerigo Vespucci*-t tartották az új földrész felfedezőjének. *Vespucci* maga, ki 1512-ben halt meg, valószínűleg nem is tudott *Waldseemüller* meg nem érdemelt hódolatáról; s így ő maga részéről nem is szólhatott hozzá a dologhoz. Nem csoda tehát, ha az Amerika név meggyökeresedett.

Még csak azt kell megjegyeznem, hogy az Amerika elnevezésnek tulajdonképpen, természetesen csak közvetve germán eredete van. *Vespucci* ugyanis *Amerigo*—*Amerigo*-nak írja magát és ez a név az althochdeutsch *Amalrich* vagy *Amelich* névből származik. Itáliában a gótok és longobárdok vicelték és terjesztették el e nevet.

A párisi orosz rendőrség üzelmei

Páris, július 15.

Burzew folytatja a párisi orosz titkos rendőrségről szóló leleplezéseit. A „*Matin*” tegnapi számában elmondja, hogy van egy hivatalos, egy nem hivatalos és egy ugyszólván titkos rendőrség. Az első az orosz követségen székel, szemben a konzul szobájával, ahol az utleleket ellenőrzik. Ezt *Ratskovsky*, *Ratajew*, *Manlow* és *Harting* vezették. *Hartingot* a követségen *Kraft*-nak nevezték. A másik titkos rendőrség a pétervári központi hatóság parancsnoksága alatt áll, amely azt a legbizalmasabb feladatok teljesítésére használja.

Burzew megnevezi azokat a párisi szállókat, amelyekben utóbbi időben lakott, több egyént, akikkel érintkezett, aztán pedig elmondja élményeit. Értésüléseinek helyességét *Bintnek*, az orosz titkos rendőrség második igazgatójának egyik kijelentése igazolja. *Bint* szerint *Burzew* értesülései egy francia rendőrtől, névszerint *Leroytól* származnak, aki annak előtte az orosz titkos rendőrség szolgálatában állott és azt most elárulta. *Harting* *Landesen*-ről megtagad *Bint* minden felvilágosítást. *Ratajew*, *Harting* hivatali elődje is, aki a *Matinben* reflektál *Burzew* leleplezéseire, kertüli a *Harting*-ügy érintését. *Ratajew* arra szorítkozik, hogy *Azewet*, akit szolgálatába vett, megvédelmezze, *Burzewet* pedig veszedelmes anarkistának állítja oda. Szerinte *Burzewet* azért tiltották ki Svájczból, mert olyan lapnak volt a munkatársa, amely a politikai gyilkosságot hirdette és utasításokat közölt bombák készítésére.

Hartingnak *Landesennel* való azonosságát immár nem vonják kétségbe. Az orosz titkos rendőrség egyik tisztviselője a következőket mondta egy francia hírlapírónak: *Harting* leleplezése szervezetünkre nézve igen nagy csapás. Sem a czár, sem a francia kormány, sem pedig az orosz nagykövetség nem ösmerték *Harting* történetét, amelyről *Ratskovskyn* kívül még csak két más egyén tudott. *Harting* jelenlegi tartózkodásáról eltérőek a nézetek. Egyesek szerint tegnap *Brüsszelnél* Németországba utazott, mások azt állítják, hogy már Pétervárott van. *Némelyek* szerint pedig *Londonban* tartózkodik. *Burzew* leleplezéseit következtében állítólag elhatározták Pétervárott elbocsátását.

Burzew levelet intézett *Briand* Arisztid francia igazságügyminiszterhez, amelyben elmondja, hogy kötelességének tartja őt értesíteni az orosz titkos rendőrségnek Párisban folytatott üzelmeiről. *Panaszait* — ugymond — nem tudta a bíróság elé terjeszteni, mert azok nem egy személy, hanem egy irányzat ellen irányulnak. *Burzew* *Briand* miniszterhez intézett leveléhez mellékeli a *Matinben* megjelent cikkének kefelevonatát. A cikkben elmondja, hogy az orosz titkos rendőrség éppen úgy garázdálkodik a francia köztársaságban, mint a czár birodalmában és olybá veszi a francia törvényeket, mintha azok nem is léteznének. A francia törvény biztosítja a Franciaországban lakó különböző nemzetiségűeknek személyes levelezésük titkának szabadságát.

A Franciaországban lakó orosz polgárok azonban e pillanatig meg vannak fosztva ezen szabadságtól. A törvényben biztosított közös joggal ellentétben, az orosz rendőrök rendszeresen üzik a levélrablást. Vádolom — ugymond *Burzew* — *Ratskovskyt*, *Ratajewet*, *Manilovot* és *Harting-Landesent*, akik a párisi orosz rendőrség főnökei voltak, a magánlevelezés megsértésével, illetve a magánlevelek elikkasztásával.

Vádolom őket azzal, hogy Párisban egy ugynevezett kabinet noir létesítettek.

A kamarában folyó vita — mondja végül — be fogja bizonyítani, hogy a parlament, amely Franciaországot képviseli, hajlandó-e ezt az eljárást a francia köztársaság területén továbbra is elfünni.

A kamarában *Jaurés* képviselő a *Landesen-Harting* ügyre utalt és azt kéri, hogy a kormány intézkedjék, nehogy ily esetek ismétlődjenek. *Clemenceau* miniszterelnök kijelenti, hogy ez már megtörtént. *Jaurés* képviselő megjegyzi, hogy

Franciaországban idegen állam nem tarthat rendőrséget, mire Clemenceau miniszterelnök fejével helyeslőleg intett.

Megszólalt Burzew leplezése után Ratajew is, a hírhedt orosz titkos rendőrfőnök, aki természetesen Burzewet iparkodik bemártani. Elmondja egy nyilatkozatában, hogy Burzew Genfben forradalmi újságot szerkesztett, amelyben Erzsébet királynő gyilkosát magasztalta s ezért kiutasították Svájcából. Ratajew hajlandó bizonyítani, hogy Burzew lapjában a csár meggyilkolására bujogott.

TÁVIRATOK.

A csár vendégei.

Pétervár, július 15. A dán királyi pár Dagmar és Thyra hercegnőkkel ma délután Kronstadtba érkezett, ahol az orosz csári pár, az özvegy csárné, a görög királyné és több nagyherceg és nagyhercegnő fogadták. Üdvözlés után a felső vendégeikkel visszatértek Peterhofba.

Argentina elégtételt kapott.

Buenos-Airess, július 15. Az Argentina és Bolivia között támadt incidens el van intézve, miután a bolíviai kormány megadta az Argentina által követelt írásbeli elégtételt.

Török küldöttség Bukarestben.

Bukarest, jul. 15. Az új szultán trónraléptét notifikáló török külön küldöttség ma ideérkezett és holnap kihallgatáson jelenik meg Károly királynál.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék záratai.

New-York.		jul. 14.	jul. 13.	jul. 15.
Buza	locobuza	123 ³ / ₈	—	121 ³ / ₈
	juliusra	131	122	130
	szeptemberre	119 ³ / ₈	127 ³ / ₈	118
	decemberre	—	118 ³ / ₈	—
	májusra	—	—	—
Tengeri	juliusra	80 ¹ / ₂	—	80 ¹ / ₂
	szeptemberre	75 ¹ / ₂	80—	74 ³ / ₈
	decemberre	67 ¹ / ₂	75	67
Chicago.				
Buza	juliusra	126 ⁵ / ₈	115 ¹ / ₂	123 ³ / ₈
	szeptemberre	112 ³ / ₈	109 ¹ / ₂	110 ¹ / ₂
Tengeri	juliusra	72 ³ / ₈	69 ³ / ₈	71 ³ / ₈

Newyork július 15. Gyapot Newyorkban helyben 12.95 (13.05 tegnap), gyapot aug-ra 12.36 (12.56), gyapot októberre 12.37 (12.62), gyapot Neworleansban helyben 12.1¹/₂ (12.1¹/₂), petroleum Stand white Newyorkban 8.40 (8.40), petroleum Stand white Filadelfiában 8.35 (8.35), petroleum Refined in Cases 10.80 (10.80), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.63 (1.63), zsir Western steam 12.15 (12.10), Zsír Rohe és Brothers 12.30 (12.25).

Chicago, július 15. (Zárlat.) Zsír júliusra 11.80 (tegnap 11.77), zsír szeptemberre 11.82 (11.80), szalonna short clear 11.93 (11.81), sertéshus júliusra 20.95 (20.82).

A bajor vetések állása.

Berlin, július 15. A mezőgazdasági tanács árjegyző hivatala jelenti, hogy Bajorországban július közepén ottani hivatalos megállapítások szerint a következő volt a vetések állása: Szemes növények közül különösen zab és árpa jól áll, de az erős záporozások következtében megdőlt. Burgonya kedvezően fejlődik és here, valamint lucerna is javult, bár ezen növényeknek az erős esőzések és áradások nagyon ártottak. A komló állása kedvezőtlen. Számokban kifejezve, ha 1 igen jó, 2 jó és 3 közepes termést jelent, az adatok a következők: Őszi buza 2.07, tavaszi buza 1.85, őszi tönköly 1.83, őszi rozs 1.83, tavaszi rozs 1.93, tavaszi árpa 1.72, zab 1.71, burgonya 1.79, komló 3.07.

A berlini szénszindikátus.

Berlin, július 15. (Saját tudósítónktól.) A szénszindikátus a skóciai bányások sztrájkjára való tekintettel elhatározta, hogy Emdenben levő kokszkészletét jelentékenyen növelni fogja.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

Kaposvárot a megyei törvényhatósági bizottság állandó választmánya ma Kapotsfy Jenő főispán elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták Barcs községnek nagyközséggé való átalaku-

lását. Elhatározták továbbá, hogy a kaposvár-igali helyiérdekű vasut segélyezése és a vármegyei pénztárak felszerelése ügyében az állammal szemben fennálló követelésért újból felírnak, mely ha eredménytelen lesz, a vármegye perrel lép fel. Végül kimondták, hogy a megyei díszterem renoválása miatt Sárközy Béla volt alispán arcképet csak a novemberi közgyűlésen leplezik le.

UJDONSÁGOK.

Kaczérkodás a halállal.

Irigyendő az, aki szépen tud meghalni!.. Ezt tartották a régi rómaiak. S azért, aki tehetett, keresett is valami szép pose-t, amikor a halál árnyékának közeledését látta. Előre elkészített valami hangzatos mondást és gondoskodott róla, hogy halála után köztudomású legyen az, amit az utolsó válság bekövetkezésekor mondott.

Persze, persze, akármilyen nagyhangzása is volt az az előre elkészített mondás, a halál pillanatában legtöbb haldokló megfélekedett róla. Mert maga a meghalás külső képe rút. Az arc elkékül, vagy elszederededik, a száj tátogat és kapkod a levegő után. A test is vonaglik néha. Szóval, nem nagyon esztetikus dolog az egész, különösen akkor, ha valamely fájdalmas, vagy torzító betegség előzi meg.

Más dolog az, szépen és férfiasan szembe nézni a halállal. Akármilyen rút grimaszra is van kilátás az utolsó krízis pillanatában, megveti lábát a férfi és azt mondja: „Ide hát, én nem félek tőled!”

És ez szép dolog is. És amióta a férfiaság ér valamit ezen a világon, azóta a halál-megvetés mindig az imponáló és tisztelni való dolgok közé tartozott. Feltéve, hogy tisztelni való ok miatt vetette meg valaki a halált. Nagy ideáért halálba menni, mint ahogyan például André és társai a halálba mentek... ilyen, vagy ehhez hasonló okok tartoznak a tiszteltreméltóak közé. És ilyenkor kaczérkodni a halállal igazán hősiesség.

Mikor ezeket az orvos hallja, mindig nevet. Mit? Kaczérkodni, vagy szembe nézni a halállal? ... Hát ez is valami? Ki néz többször farkasszemet a halálnak nevezett rémmel, mint az orvos? — kérdezi joggal. Ki az, aki bemegy a járványkórházakba nagy epidémiák idejében, amikor az emberek úgy hullanak el, mint a legyek. Ki más, mint az orvos? Tífusz, vörheny, kolera, pestis, himlő... szóval minden betegség és nyavalya, mely ragályos, olybá tűnik fel előtte, mintha indifferens dolog volna. Megközelíti a beteget; meg is vizsgálja, meg is gyógyítja néha, de minden esetben kezeli és soha eszébe sem jut, hogy ő is megkaphatja.

Most is fekszik egy ilyen orvos a poliklinikán. Vérmérgezést kapott; mint mondják, kötelességeinek teljesítése közben. Orvos-kollégái nagy szeretettel kezelik; sokat adnának érte, ha megmenthetnék. De azért egynek sem jut eszébe arra gondolni, hogy ugyanaz a sors érheti őt is utól.

Ez a legmeghatóbb és legszimpatikusabb jellemvonása az igazi orvosnak. Félni a haláltól? ... Kérdezi az orvos... Micsoda orvos volna az, aki ilyen pipogya? ...

Hát a cserepes fél-e attól, hogy legurul a háztetőről és összezuzza magát, ha munkába megy? Hát a kőműves fél-e a haláltól, amikor állványt készít? ... A katona is csak addig ijedős, amíg a golyók sivitását nem hallja; atól fogva fittyet hány a halálnak.

Vajjon az orvos rosszabb volna a cserepesnél, a kőművesnél, a katonánál? ...

És mégis nagy tisztelet illeti ezért a halál-megvetésért. Mert sem cserepes, sem kőműves, sem katona nem tudja úgy, mint az orvos, aki természetudományi alapon áll, hogy a halál a föltétlen megsemmisülést jelenti. És mégis farkasszemet néz vele.

Eppen ezért legnagyobb dicsősége ez az orvosi hivatásnak. (t)

NAPIREND. Naptár. Péntek, július 16. — Róm kath.: Karm. B. — Prof.: Ruth. — Görög-orosz: jul. 30. Anatol. — Zsidó: Tham. 27. — A nap két reggel 4 óra 19 perczkor, nyugszik este 7 óra 52 perczkor. — A hold két éjjel 2 óra 65 perczkor, nyugszik délután 7 óra 31 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad. u. 4 órakor. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottság ülése délelőtt 10 órakor. — A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9-6 óráig. Belépődíj 1 kor. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9-7-ig. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér) Nyitva egész nap. Belépő díj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-1/2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-6-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-1/2-ig. — A Közlekedési Múzeum 2-6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára 9-2-ig és 2-6-ig.

— Személyi hír. Gróf Zichy, ő felsége személye körüli miniszter ma Bécsből Budapestre utazott. — Plehner, a közös főszámvevőszék elnöke ma Bécsből Tátralomniczra utazott. — Gróf Nádkó Sándor fiúmei kormányzó Párisból nagyszentmiklósi birtokára utazott.

— Lipót Szalvátor főherceg Szerajevóban. Lipót Szalvátor főherceg Szerajevóban meglátogatta Vaesanin tartományi kormányfőnököt és nejét, báró Benkó polgári adlást, Leticia metropolitát és dr. Stadler érseket. A városházán a főherceg élénk érdeklődéssel tekintette meg a leendő országgyűlés számára berendezett helyiségeket, igen sokáig tartózkodott az országos muzeumban és nagy csodálattal szólott a látott értékes dolgokról. Ma reggel a főherceg az erődítéseket tekintette meg. A Mozli Manszki Szvjieszt, a muzulmán haladópart lapja mélyen érzett üdvözlő cikket intéz a főherceghez és kifejezi azon kívánságát, hogy a főherceg őrizze meg rokonszenvét a muzulmán nép iránt, hogy a trón előtt tolmácsa legyen a muzulmánok érzelmeinek és a Habsburg-ház iránt való forró szeretetüknek.

Lipót Szalvátor főherceg a mai délelőtt folyamán a kincstári szőnyeggyárat tekintette meg. Déli 11 órakor a konakban katonai reggeli volt. Délután a főherceg lüdsébe utazott, ahol meglátogatta Burián báró közös pénzügyminisztert és nejét, azután pedig a fürdőberendezést és a Boszna forrását tekintette meg.

— Kossuth Ferencz nyaralása. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma délután két óra öt perczkor a keleti pályaudvarról Wien, Passau és Aschaffenburgon át Wiesbadenbe utazott. A minisztert utjában dr. Pallay Sándor titkárja kíséri. Wiesbadenben négy hetet szándékozik tölteni és onnan orvosai rendeletére Karlsbadba megy, ahol körülbelül három hétig fog tartózkodni. A pályaudvaron elutazása alkalmából megjelentek Seterényi József kereskedelemügyi államtitkár, Marx János máv. igazgató, elnökhelyettes, Kotányi Zsigmond máv. igazgató, Pulszky Garibaldi, miniszteri tanácsos, Jelovich Kornél, jobbparti főfelügyelő, dr. Tormay Géza és Jakab Sándor titkárok és még számosan.

— A katonaság köréből. A közös hadügyminiszter a katonai távirótanfolyamokat rendelettel föl-oszlatta. A gyalogsági távirótanfolyamot látogató tiszték e hó 11-én vonultak be csapataikhoz, a távirócsapatokhoz beosztott tiszték azonban csak e hó 31-én vonultak oda be. A távirótanfolyam legénységi hallgatóinak, valamint a lovassági távirótanfolyam tisztjei, segédtanárai és hallgatóinak csapataikhoz való bevonulása csak a morvaországi nagy hadgyakorlatok után fog megtörténni.

— Alfonz spanyol infáns esküvője. Rosenau kastélyban volt ma délután Alfonz spanyol infáns polgári esküvője Beatrix szász kőburg góti hercegnővel. A szertartást Richter államminiszter végezte, utána a kőburgi Ágoston-templomban katolikus szertartás szerint az egyházi esküvő, majd egy órával később az edinburghi kastély kápolnájában az evangélikus szertartású esküvő folyt le.

— **A konzulátusok köréből.** A király a külügyminiszter előterjesztésére, *Felner von der Art* Alfonz II. oszt. főkonzulnak a kölni főkonzulátus vezetésére, dr. *Ranzi* Károly konzulnak a várnai konzulátus vezetésére, *Bilinski* Szilárd követségi titkári címmel felruházott konzulnak a ianinai főkonzulátus vezetésére és lovag *Grioc* György konzulnak az ujonnan szervezett denveri konzulátus vezetésére történt meghívását jóváhagyta, továbbá lovag *Zambauer* Adolf mitroviczai konzulnak a III. oszt. vaskorona-rendet díjmentesen és *Fasan* Rezső, leipzig-i konzuli irodai tanácsosnak, saját kérelmére történt nyugalmába helyezése alkalmából, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta, végül dr. *Baranyavári Ullmann* Pál magyar állampolgár, budapesti lakosnak megengedte, hogy a haitii köztársaság budapesti tiszteletbeli főkonzulává történt kinevezését elfogadja és egyúttal kinevezési okmányát a legfelső megerősítési záradékkal is ellátta.

— **Országgyűlési képviselő balesete.** Sulyos baleset érte ma reggel a fővárosban *Korda* Andor, a biharmegyei csékei kerület országgyűlési képviselőjét. A képviselőt ma reggel háromnegyed 9 órakor a Rákóczi-ut 13. számú háza előtt elütötte egy villamoskocsi. A villamoskocsi vezetője szerencsére idejekorán fékezett és így *Korda* nem került a kerekek alá, de így is sulyos, bár nem életveszélyes sebeket szenvedett.

Korda Andor a Rákóczi-ut 13. számú háza előtt át akart menni a kocsin. A Szentkirályi-úton felől ugyanakkor robogva közeledett az 513-as számú közúti villamos kocsija, amelyet *Takács* György kocsivezető vezetett. A vezető látta, hogy *Korda* át akar menni a síneken s már jó messziről csöngetni kezdett. A képviselő azonban annyira el volt merülve gondolataiba, hogy nem hallotta a figyelmeztető csengő-szót és tovább haladt. Egy *Krompacher* István nevű bérkocsissegéd ekkor rákiáltott a képviselőre:

— Vigyázzon, mert elgázolja a villamos!

Ugy látszik azonban, hogy a képviselő a figyelmeztetést sem hallotta, mert nem lépett vissza, hanem egyenesen nekiment a villamos kocsinak, amelyet a vezető már csak akkor tudott megállítani, amikor *Korda* a földre esett. A baleset helyén nagy néptömeg gyűlt össze, s a rendőr a sérültet, aki eszméletét veszítette, bevitte a közeli ház kapuja alá. Közben értesítették a mentőket, akik dr. *Körmöczy* Emil főorvos vezetésével jelentek meg a helyszínen. A mentők eszméletre térítették a sebesültet, s aztán beköltözték az arcán és a fején tátongó sebeket.

A megsérült képviselőt a mentők a Rókus-kórházba vitték, ahol *Farkas* tanár sebészeti osztályán, a 19-es számú kórteremben helyezték el. *Farkas* tanár még a délelőtti folyamán megvizsgálta a szerencsétlenül járt képviselőt és megállapította, hogy az orrcsontja eltört és a fején is sulyos zuzott sebet szenvedett, azonkívül több fogát kitérte. Az állapota sulyos, de jelenleg nem életveszélyes. A rendőrség megindította a nyomozást. *Korda* Andor ma délután *Farkas* tanár megoperálta. A műtét kitűnően sikerült és a beteg most valamivel jobban érzi magát. A felépülése hosszabb időt fog igénybe venni.

— **Ferdinánd király merénylője.** Szófiában ma a törvényszék hét havi börtönre és büntetésének kitöltése után számkivetésre ítélte *Ewropejew-Ostrowski* Zsabovskit, akit 1908. októberében tartóztattak le, mert merényletet akart elkövetni Ferdinánd király ellen és tényleg nagymennyiségű dinamitot találtak nála. *Ewropejew* a bolgár határon fogták el, de a vizsgálat során semmit sem lehetett rábizonyítani, sőt a szófia rendőrség még igazi nevét sem volt képes megállapítani és így aránylag enyhé büntetést kapott, mert csak a robbantószerkekről szóló törvény alapján lehetett elítélni. Politikai körökben nagy a fölháborodás a szófia rendőrség ellen, amely ebben az esetben is bebizonyította tehetetlenségét s egyre hangosabban sürgetik a szófia rendőrség újjászervezését.

— **Elsúlyodt gabonás-hajó.** A baja-bátaszéki vasúti hidnak hajóközlekedésre szánt nyílásánál, amely szűk volta és kellő éjszakai megvilágítás hiánya miatt már több katasztrófát okozott, az éjjel a pillérhez vágódott a *Lehel* nevű teherhajó, kettétört és mintegy 100.000 korona értékű gabonarakományával együtt elsúlyodt. Egy munkás a vízbe fullt.

— **A király új autómobilja.** A király részére a főlovászmesteri hivatal egy negyvenöt lóerőjű autómobil vásárolt. A kocsit sötétzöld színű, vékony aranyvonallakkal. A kocsit kezelőjéül a Bécsben jól ismert *Stang* nevű sofőrt szerződtették, aki eddig *Windischgrätz* Ottó hercegnél volt szolgálatban.

— **Barabás Béla ünneplése.** *Barabás* Béla országgyűlési képviselő tegnap Aradon járt, ahol a Kossuth-szobor alapkövetélti ünnepségén vett részt. Ezt az alkalmat az aradi ipartestület tagjai megragadták arra, hogy *Barabás* Bélát az őt ért támadásokkal szemben bizalmukról biztosítsák. Az ipartestület elüljáróságának ülésén *Reinhard* Gyula indítványára határozati javaslatot fogadtak el egyhangú lelkesedéssel, amelyben kijelentik, hogy teljes mértékben elítélik a testület ügyését a *Barabás* Bélát ért méltatlan támadásokért és változatlan bizalommal, szeretettel és ragaszkodással viseltetnek iránta továbbra is. Az ülés után *Steigerwald* Alajos elnök vezetésével küldöttségben keresték fel *Barabás* Bélát, akinél tolmácsolták az ipartestület határozatát. *Barabás* Béla meghatóttan válaszolt az iparosok üdvözlésére és ígérte, hogy lelkes szószólójuk lesz.

— **Sajtóértekezlet Londonban.** A nemzetközi sajtószövetség igazgatósága az idén két ülést tartott, amelyekben elhatározta, hogy az angol kollegák szíves meghívása folytán szeptember havában Londonban tartja legközelebbi ülését. Ez az ülés azonban annyiban különbözik a testület rendes üléseitől, hogy hivatalosak rá a nemzetközi egyesület kötelékébe tartozó összes egyesületek elnökei is. Magyarországból tehát az Otthon, a Budapesti Újságírók Egyesülete, a Magyar Szakírók Egyesülete és a Vidéki Hírlapírók Szövetségének elnöke. Ha valamely egyesület elnöke nem mehetne el vagy nem kívánna elmenni erre a találkozóra, az egyesület küldheti vakár alelnökét, akár valamely tagját mint megbízottat. Mindenki vihet magával egy kísérőt (nejét, testvérét vagy közeli rokonát). Az értekezlet Londonban lesz szeptember 20—23-ig. A fogadás programja felöleli a vasárnap, szeptember 19-től szeptember 23-ig terjedő időt. Jelentkezni lehet aug. 12-ig Mons. V. Daunay urnál (93 Rue de Bac. Paris). Az egyesület bejelenti annak nevét (elnökét vagy azét, akit kiküld) és pontos címét, valamint az utitársat is, amelyben kimegy. Ugyanegy a hölgyek is, kiknek fényképe is beküldendő. A fénykép hátán a hölgy teljes neve — leányneve elől — sajtókezelt aláírása, lakása. Minden személy husz frank taksát fizet, amely vissza nem adatik, elmaradás esetén sem, de szept. 1-ig átíratható, ha más megy az illető helyett. Franciaországon át a kiküldöttek teljesen szabad utazást nyertek, a hölgyek félárut. Erre nézve azonban utitársukat aug. 10-ig tartoznak Daunaynak bejelenteni. A taksát pedig legkésőbb aug. 12-ig be kell küldeni, *Georg Schweizer* pénztáros urnak (Stechbahn 3—4 Berlin.) Az ülés és a vele kapcsolatos ünnepségek programját és a szükséges utasításokat annak idején megkapja minden bejelentett résztvevő. Mindezekről körlevélben értesítette a központi iroda az érdekelteket.

— **A tankerületi főigazgatóságok köréből.** A Budapestvidéki tankerületi főigazgató, *Spitkó* Lajos kir. tanácsos megkezdte nyári szabadságát és elutazott a fővárosból. Távolléte alatt dr. *Létmányi* Nándor, a tavaszmező-utcai állami főgimnázium igazgatója látja el a főigazgatói teendőket. — **Dr. Erődi** Béla udvari tanácsos, székesfővárosi tankerületi főigazgató e hó végéig Budapesten marad és maga intézi a főigazgatóság ügyeit.

— **Rubos Árpádot letartóztatták.** Rubos Árpád színész a budapesti rendőrség megkeresésére csalás, sikkasztás és közokirathamisításért ma a fiumei kórházban letartóztatták és tekintettel, hogy egészségi állapota nem veszélyes, a rendőrségre kísérték. Az itt történt kihallgatásakor vonakodott vallomást tenni, kijelentvén, hogy csakis a bíróság előtt hajlandó vallani. A betegség és nyomor Rubost teljesen összetörte. A letartóztatott színészt átkísérték az ügyészségre.

— **Az Aradi Hitelbank csalói.** *Szántó* Izidor bankigazgatót és *Ujházy* Andor főkönyvelőt átkísérték az ügyészség fogházába. Az ügyészség további fogvatartásukat indítványozta. A részvényesek és érdekeltek a bankot megrohanták. Egy rendkívül közgyűlés a napokban fog dönteni a felett, hogy az intézet feloszolion-e vagy sem.

— **József főherceg aratói** Aradról írják az alábbi érdekes apróságot, mely kiválóan jellemzi József főherceg erős magyar érzését. Hétfőn és kedden a kisjenői határban dolgozó aratói között megjelent József főherceg, hogy végignézze munkájukat és megjutalmazza őket. Még vasárnap este érkezett kisjenői kastélyába *Libits* Adolf jószágkormányzó társaságában. Este közölte *Kokas* József jószágigazgatóval, hogy hétfőn reggel ki akar kocszni az aratók közé. Reggel befogattak és a fenség *Libits* Adolfal meg *Kokassal* kiment a bányai majorságba. Kisjenői határban ezt a területet tartják a legjobbnak és itt foglalkoztatnak legtöbb aratót. A vadászatot is rendszerint ebből a majorságból szokták intézni. Amint az aratók megtudták, hogy a fenség ur közelükben van, a legdurább kalászból kosprukat fontak és beküldték a vadászlakban tartózkodó főherceghez.

— Ezt küldik az aratók, — mondta egy öreg magyar mezei munkás, akit erre a szerepre a társai kiszemeltek — azért küldik, hogy a fenség ur hazavigye magával Budapestre, hogy lássák, milyen szépen fizet az élet.

A főherceg látható örömmel fogadta az aratók ajándékát. Kivett tárczájából százhusz koronát és átadta az öreg aratóknak.

— Ossza szét a társai között, — mondta — és mondja meg nekik, hogy okos dologra használják föl.

József főherceg azután kíséretével kiment az aratók közé és beszédbe elegyedett velük.

— Milyen termésre van kilátás? — kérdezte.

— Elég jóra — mondogatták — csak az idő kedvezne. Nagy baj, hogy olyan sokat esik.

— Na csak dolgozzanak szorgalmasan — szólt a főherceg — ha vége lesz a munkának, itt Bánykúton nagy mulatságot rendezek maguknak. Én is részt veszek a mulatságon.

Délután vadászott a fenség és csak alkonyattal tért vissza kastélyába. Kedden délelőtt ismét az aratók közé ment a többi majorságba. Délután az ágyai erdőségben cserkészett estig. Valószínű, hogy nagy arató-ünnepet rendez a főherceg, amelyen ő és néhány meghívott vendége is részt vesz.

— **A becsületbíró.** *Cserghő* Gábor közgazgatási gyakornok Brassóban, amint már megírtuk, a czenkhegyi Árpád-szobor tövében öngyilkossági kísérletet követett el, mert egy lovagias ügyből kifolyólag teljesen indokolatlanul diszkvalifikálták. *Cserghő* Gábort a brassói kórházba vitték, ahol állapota némileg jobbra fordult. A golyó összezúzta jobb halántékát és az orvosok attól tartanak, hogy a golyó eltávolítása következtében szemévilágát fogja veszíteni. A sebláz lefolyása normális. *Cserghő* állapota iránt városszerte nagy az érdeklődés.

— **Kármelhegyi Boldogasszonyünnepe.** Az angyalföldi karmeliták az idén is ájtatosságok között ülik meg a skapuláris szűz Mária ünnepét. Ma vették kezdetüket az ájtatosságok és július hó 22-ig, csütörtökig tart a nyolcnapos ájtatosság, mely idő alatt mindennap szentségkítélet mellett végzik a papi szolozsmákat, melyek után litánia és áldás következik. Az ájtatosságok mindennap délután 5 órakor kezdődnek, kivéve pénteket és vasárnapot, amikor 4 órakor kezdik meg a szolozsmákat. Július 16-án, pénteken délelőtt 10 órakor dr. *Varázséji* Béla újpesti prépost-plébános pontifikálja a nagymisét, délután 5 órakor pedig *Bán* Sándor ferenczvárosi plébános tartja az ünnepi szent beszédet. A főváros speciális viszonyaira való tekintettel azonban az ünnepi hódolatot s vele a totiesquoties bucsut, mely teljesen egyezik a ferenczrendiek ugynevezett portunkula bucsujával, a nyolczad vasárnapján, július 18-án tartják meg. Ezen a napon az ünnepi nagymisét délelőtt 9 órakor szentbeszéd előzi meg, melyet dr. *Thury* Károly az újpesti legényegylet igazgatója mond. A délelőtt 10 órakor mondandó nagymisét dr. *Walther* Gyula cz. püspök pontifikálja. Délután tartják meg a főváros egyik legszebb körmenetét, a skapuláris-körmenetét. Ezt megelőzőik délután 4 órakor a papi szolozsmák, majd 5 órakor *Révész* István kecskeméti prépost-plébános mond ünnepi beszédet s csak ezután indul meg a skapuláris szűz Mária körmenet, dr. *Walther* Gyula cz. püspök vezetésével. Ha szép idő kedvez a bucsu napjának, úgy, szokás szerint, temérdek nép fog a körmeneten résztvenni, annál is inkább, mert a régi váci vámnál levő villamos megálló alig néhány lépéssnyire van a huba-utcai karmelita templomtól.

— **Megölte a csendőr.** *Keskeny* László szolnoki vásári bábjátékos, kivel rakoncátlan viselkedése következtében a rendőrhatalomnak már többször dolga akadt, a csendőrség ma duhajkodás miatt le akarta tartóztatni. Az őt kísérő csendőrnek ellenszegült, majd kétszer arculütötte. A csendőr erre revolvert rántott és rálőtt a bábjátékosra, aki szörnyethalt.

— **A titokzatos mérgezési eset.** Megirtuk, hogy a Poliklinikán egy dr. Pollák Ármin nevű fiatal, alig huszonöt éves klinikai gyakornokot ápolnak, aki állítólag igen titokzatos körülmények között betegegett meg és kezelőorvosai sem betegségének okát, sem a betegség nemét megállapítani nem tudták. Ezzel szemben a valódi tényállás az, hogy dr. Pollák ideiglenesen átvitték be a Poliklinika egyik osztályára, ahol *Ilyés* tanár távollétében dr. *Farkas* Ignác, a sebészeti osztály vezetője megvizsgálta és megállapította, hogy dr. Pollák általános vérmérgezést kapott. A fertőzést nem sebesülés, hanem kórokozó okozta, amelyre a fiatal orvos egy régebbi mérgezésű baja ellen önmagát kezelte. A kezelés közben történt a fertőzés, amely most annyira elhatalmasodott, hogy komolyan veszélyezteti a fiatal ember életét. A beteg ágyához a család kívánságára tegnap elhívták dr. *Korányi* Sándor orvostanárt, aki megvizsgálta a beteget és ugyancsak fertőzést állapított meg. A kezelő orvosok szérum-injekciókkal igyekeznek dr. Pollákot megmenteni és állapotában ma dél-élti tényleg valamelyes javulás állott be.

— **Tanügyi kinevezések és átnevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte a fenálló szerződésből kifolyólag, a kassai rom. kath. tanítóképző-intézethez, 1909. évi szeptember 1-től számítható hatályal. *Petsár* Bélát ideiglenes minőségben segédtanárrá. *Móczár* Miklós tanítóképző-intézetet tanárt. *Vizhányó* Károly okleveles rajztanárt és *László* Árpád okleveles zenetanárt segédtanárokká a X. fizetési osztály 3. fokozatába, továbbá kinevezte *Bányai* János abrudbányai állami polgári iskolai tanítót ugyanezen iskolához, *Jakubek* Ludmilla alsókubini állami polgári iskolai helyettes tanítót a besztercebányai állami polgári leányiskolához, *Szaghmeiszter* Gyula nagykarolyi állami polgári iskolai helyettes tanítót a zayugróci állami polgári iskolához, *Zeitler* Konrad oraviczbányai államilag segélyezett községi polgári iskolai helyettes tanítót a hosszufalusi állami polgári iskolához, *Szurinka* Mária csáktornyai állami polgári iskolai helyettes tanítót a huszti, *Udvarhelyi* Aranka zólyomi állami polgári iskolai helyettes tanítót az abonyi állami polgári leányiskolához, *Petykó* József orosházi állami polgári iskolai helyettes tanítót a bánffygyúdi állami polgári iskolához, a XI. fizetési osztályba segédtanítókká, illetve segédtanítókká. — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte *Berzeviczy* Gizella szabadkai állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt az aradi áll. felsőbb leányiskolához és *Herkely* Irén temesvári áll. felsőbb leányiskolai segédtanítót a szabadkai állami felsőbb leányiskolához. *Regéczy* Lenke hosszufalusi állami polgári iskolai rendes tanítót eddigi minőségében a budafoki állami polgári iskolához, *Barabás* György balatonfüredi áll. polg. iskolai rendes tanítót eddigi minőségében a sárvári áll. polg. iskolához, *Gergics* Kornélia belényesi áll. polg. iskolai r. tanítót a nagykarolyi, *Hajtmann* Etel nagykarolyi állami polgári iskolai rendes tanítót a fogarasi és *Buday* Tekla mohácsi állami polgári iskolai r. tanítót az abonyi állami polgári leányiskolához, *Földes* Miklós szegedi állami polgári fiúiskolai r. tanítót és *Földesné* Valkovszky Olga abonyi állami polgári iskolai r. tanítót a nagykanizsai, továbbá *Boroviák* Lajos csáktornyai állami polgári iskolai r. tanítót a szegedi állami polgári iskolához, *Auguszty* Gyula győri és *Bacsilla* Géza hosszufalusi állami polgári iskolai r. tanítókat eddigi minőségükben a pozsonyi állami polgári fiúiskolához, *Medvey* Lajos balatonfüredi állami polgári iskolai r. tanítót pedig eddigi minőségében a győri állami polgári fiúiskolához, *Staujfer* Elma besztercebányai állami felsőbb leányiskolai r. tanítót eddigi minőségében a fiumei állami felsőbb leányiskolához, *Szemző* Vilmos kismartoni állami polgári iskolai r. tanítót eddigi minőségében a győri állami polgári fiúiskolához, *Sugár* József alsókubini ottani polgári iskolai segédtanítót eddigi minőségében a karánsebesi és *Arányi* Gyula breznóbányai állami polgári iskolai r. tanítót eddigi minőségében az alsókubini állami polgári iskolához, *Péter* Jenő alsókubini állami polgári iskolai segédtanítót eddigi minőségében a kassai állami polgári fiúiskolához és *Francsák* Gábor zayugróci állami polgári iskolai segédtanítót eddigi minőségében az alsókubini állami polgári iskolához, *Szabó* Etel abonyi állami polgári iskolai segédtanítót a pápai, *Schlupni* Sarolta pápai állami polgári iskolai r. tanítót a breznóbányai, *Nyitóné* Horváth Irén abonyi állami polgári iskolai r. tanítót a szolnoki, *Kozák* Jolán huszti állami polgári iskolai r. tanítót az abonyi és *Semsey* Ervin beregzszi állami polgári leányiskolai r. tanítót a zólyomi állami polgári leányiskolához, *Mirossay* Gábor bánffygyúdi állami polgári iskolai rendes tanítót eddigi minőségében a kapuvári állami polgári iskolához.

— **A dobri rablógyilkosság.** Déváról jelentik: A dobri rablógyilkosság ügyében szakadatlanul nyomozó csendőrség ma letartóztatta *Petrus* György, *Kosztá* Miklós és *Kosztá* Áron batrinai lakosokat, kiknél véres ruhaneműt és véres fejszét találtak, melyekről mindhárman más-más mesét mondanak. Súlyos gyanúkok alapján a csendőrség ma mindhármat bezárította a lévai ügyészség fogházába. A nyomozás a budapesti államrendőrség segélyével tovább folyik s legközelebb több letartóztatás várható.

— **Elhunyt képviselő.** *Majthényi* Adám, a mezőkövesdi kerület függetlenségi és 48-as párti képviselője tegnap este Mezőnyáradon meghalt. Az elhunyt képviselő rövid megszakítással 1889. óta tagja volt a parlamentnek, s mindvégig a függetlenségi eszmék igaz harcosa és Kossuth Lajos elveinek megalkuvást nem ismerő hirdetője volt. Radikális, törhetetlen 48-as volt gondolkodásban és tetteiben, nyílt és őszinte politikus, igaz harcosa a magyar nemzet jogos követelményeinek. Tiszta hazaszeretet és megalkudni nem tudó elvhűség: ez jellemzi legjobban *Majthényi* Adámot, aki most hosszas betegség után eltávozott az élők sorából. Az elhunyt politikus nemcsak a parlamentben állott köztiszteletben, hanem Borsodmegye törvényhatóságában is nagy szerepet játszott. Halála hírére a képviselőházra kitzített a gyászlobogót.

Majthényi Adám Pestmegye Verseg községében született 1845-ben. Ösrégi, előkelő nemesi család sarja volt. A középiskolákat a budapesti kegyesrendi főgimnáziumban végezte és érettségi vizsgát tétven, a jogot a budapesti egyetemen hallgatta. Később tapasztalatszerzés végett külföldi utra indult, melyről hazatérve, mezőnyárdi birtokának kezelését vette át. 1876-tól kezdve nyolcz éven át a mezőkeresztesi függetlenségi pártnak elnöke volt. Ez a kerület választotta meg 1889-ben képviselőjévé. 1902-től 1905-ig nem volt képviselő; a Háznak 1905. óta a mezőkövesdi kerület mandátumával újból tagja lett. 1904-ben cs. és kir. kamarás lett. Temetése szombaton lesz. A képviselőház küldöttségileg képviselteti magát az elhunyt képviselő temetésén.

— **Madách Imre cselédje.** Az alsó-sztrégovai Madách-kurián szép munkásünnepély volt a napokban. A kilenczvenesbe hajló, roskatag öreg béresnek rendezték az ünnepet, *Somrák* Györgynek, aki nem kevesebb, mint hetvenegy esztendeje szolgál a Madáchoknál és szolgálatát 1832-ben, akkor kezdte, mikor a nagy költő kilencz éves volt.

— Az én kezem alatt tanult Imre tekintetes ur lovagolni. De a betűt már akkor is jobban szerette. Nem is tudtam sokszor elérteni, miért fekteti fejét tenyerébe és nézi a naplementet vagy a semmit órák hosszág — mondogatja az öreg *Somrák*.

Hogy is tudta volna azt *Somrák*, hogy a magyar irodalomnak ezekben az ihletett perczekben születtek meg legszebb kincsei. A cseléd *Mathuzsálem* — *Somráknak* — aki a régi udvarházak ősi cselédvirtusának rangos képviselője a maga hetvenegy éves szolgálatával: *Darányi* földmívelésügyi miniszter díszes kitüntető oklevelét és tíz aranyat küldött, melyet igen szép ünnepélyek között adtak át. *Somrák* nagy kedvvel beszél a költő *Madáchról*, egykori gazdájáról:

— Minden *Madáchnak* arany a szive. Imre gazdám nem feledhetem. Együtt busultam vele, mikor a német jött ránk. Együtt szótalankodtunk. En a jószágát, ő a bötűit szerette. De azért értettük egymást. Azaz, hogy úgy vélekszem, — én nem nagyon értettem a tekintetes ur passzióit, de azért hűséggel szolgáltam és megtörve állottam koporsója mellett. Most pedig, hosszú ideig várva síromat, örömkönyök ülnek a szememben. Köszönöm a földiek miniszterének, hogy az ország legöregebb cselédjét is felmagasztalta.

— **Vakmerő rablók.** *Miklólázur* községben *Neumann* Mór kereskedő házat és üzletét három bekomozott arcu rabló kirabolta és az ellenszegülő öreg kereskedőt lelőtték. A betörők még azon éjjel kifosztották *Rédly* erdőmester házat is, majd az ablakon keresztül a községhezán lelőtték *Krenig* Tivadar segédjegyzőt. Az azonnal megindított vizsgálat kiderítette, hogy a rablásokat és merényletet *Popescu* Aurél, *miklólázuri* jegyző, ennek kocsisa, *Tripon* György és *Dobos* János feketegyőrösi gör. kel. tanító követték el. A csendőrség mindhármat letartóztatta. Az egyik betörésnél bűntársuk volt egy *Friedmann* Józsefné nevű özvegyasszony, aki albérletben lakott *Neumannéknél* és ő lopta el a rablók számára a kulcsokat, melyekkel a házba behatolhattak.

— **Eltűnt magánzó.** *Baumgarten* Gusztáv Gerson ötvenkétéves magánzó július 9-én eltűnt az Óvoda-utca 39. számú lakásáról. Aznap délelőtt a Károly-köruton levő *Langer*-féle kávéházban egy barátnőjével látták utoljára.

— **Egy éves önkéntes matura nélkül.** Az osztrák honvédelmi minisztérium *Kirchmair* Antalnak, az ismert tiroli festőnek az osztrák közoktatásügyi miniszter ajánlatára a megfelelő képesítést igazoló bizonyítványok hiánya daczára megadta az egy éves önkéntességi jogot.

— **A román orvosok.** A XVI. nemzetközi orvosi kongresszus román nemzeti bizottsága körlevelet küldött szét a kongresszus tagjaihoz, amelyben megmagyarázza, miért nem vehet részt ezen a kongresszuson, amely az idén lesz Budapesten. A körlevél így szól:

Uram és tisztelt kartársam, a román orvosok elhatározták, hogy nem vesznek részt a budapesti nemzetközi orvosi kongresszuson, kötelességüknek tartják megmagyarázni minden országbeli kartársaiknak, akik részt vesznek a kongresszuson, ez elhatározásuk súlyos okait.

A román orvosok csak úgy meg vannak arról győződve, mint más országbeli kollégáik, hogy a tudomány a szó legmagasztosabb értelmében nemzetközi, hogy azok közt, akik szolgálják, sajátos testvériséget szől s hogy különösen hozzájárul a béke főtartásához és erős kapcsolatok teremtéséhez a különböző népek között.

De másfelől e nemzetközi kongresszusokkal mindig ünnepek jarnak, melyeknél a kongresszisták amaz ország vendégei, ahol a kongresszus összeül; ámde fájdalmas dolog lenne a román orvosokra nézve részt venni a budapesti multságokon, holott akadt egy magyar törvényszék, amely fogásra ítélte egy román hölgyet, *Vlád* Anna asszonyt, egy magyar országgyűlési képviselő nejét, azzal a váddal, amelyre nincsen előzetes példa a nemzetek történetében, hogy román iskolában azt mondta román gyermekeknek, hogy joguk és kötelességük anyanyelvüket ápolniok.

Igaz, *Vlád* Anna asszony nem szenvedte el büntetését, mert újabb kegyelmet nyert ő felsége a császár-királytól. De nyilvánvaló, hogy a feség e fenkölt irgalmassága semmit sem változtat azon, hogy az elítélés megtörtént, sőt ellenkezőleg, éppen sseggel kínosan mutatja meg az ítélet sérelmes voltát és csattanósan bizonyítja meg, hogy Magyarország az igazságszolgáltatást megtagadja ez ország román lakóinak elévülhetetlen abbeli jogát, amely minden embert megillet, hogy nemzeti nyelvét ápolhassa. Midőn tartózkodnak attól, hogy ily körülmények közt részt vegyenek a budapesti ünnepekben, a román orvosok csakis lelkiismeretüknek engedelmessékednek, mint művelt emberek és felvilágosodott hazafiak. Sajnálják, hogy e szomorú körülmények megakadályozzák őket abban, hogy idegen országbeli kartársikkal kezét szoríthassanak s találkoztat adnak nekik a legközelebbi kongresszuson, mely másutt lesz s nem oly országban, ahol az állam bizottsága ellen való merényletnek tartják egy asszonynak egyszerű és megható abbeli cselekedetét, hogy a gyerekeknek azt tanácsolja, hogy anyanyelvükön beszéljenek.

A furcsa okmányt aláírta az egész bizottság, élén a bukaresti orvosi egyetem doyenjével, *Jonescu* Tamás dr. professzorral.

— **Robbanás egy asztalosműhelyben.** Majdnem végzetes szerencsétlenség történt ma délután a Városház-tér 1. számú házban. A ház pinchehelyisége asztalosműhely, amelyben segédek és inasok dolgoztak javában, amikor az egyik segéd gázszagot érzett. Hátraküldte *Végh* László asztalosinast, hogy nézze meg a gázcsapot. A fiu vizgázatlan volt s gyufát gyújtott. Ettől azután a kiömlő gáz felrobbant s a lángok súlyosan összegették a szerencsétlen asztalosinast, akinek sebeit most a Rókusban ápolják.

— **Pénzhamisítás.** A sarkadi pénzhamisítás szála Szolnokra is elnyulnak. Berlinből egy csomag érkezett *Szántó* Antal szolnoki borbélymester címére, amelyet a rendőrség a sarkadi csendőrség távirati megkeresésére lefoglalt. A csomagot hivatalosan felbontották és pénzhamisításához szükséges vegyszereket találtak benne. A csendőrség letartóztatta *Szántót* is és *Sarkadra*, onnét a nagyváradi ügyészség fogházába szállította. Azt hiszik, hogy *Czeglédén* is vannak egyének, akik a pénzhamisítás bűntényében résztvettek, akiknek letartóztatása szintén várható.

— **Gyilkos föltékenység.** *Rafinszky* Ferencz munkás a vele négy év óta vadházasságban élő *Kótai* Máriaat azért, mert az asszony az utóbbi időben elhidegült tőle és mással kezdett viszonyt, ma lakásán szivenszurtta. A gyilkos tette után nyakát vágta keresztül egy késsel. Sérülése nem veszélyes. Letartóztatták.

— **Megölték a fiáért.** *Borsódnýéken* *Benkő* András éjjeli őr házába az éjjel *Juhász* Mihály 38 éves napszamos berontott és azalatt, míg *Benkő* őrszolgálatott teljesített, *Juhász* *Benkő* megátámadta amiatt, hogy a fia őt többek előtt szidalmazta. *Benkő* kiutasítására *Juhász* felkapott egy kapát és azzal *Benkő* fején halálosan megsebesítette. Az asszony ma délben a közokházban meghalt. A megszőkött *Juhászt* a csendőrség nyomozzák.

— **Nagy tengeri katasztrófa.** Egy ismeretlen gőzös tegnap Lowestoftnál nekiment a C. 11. tenger alatt járó naszádnak, amely egész legénységével együtt elsüllyedt. Egy második tenger alatt járó naszád szintén megrongálódott, de legénysége megmenekült. — Ujabbán táviratozzák: A londoni admirális jelentése szerint a Hull felé haladó Eddystone gőzös volt az, amely Cromer közelében összeütközött a C. 11. tenger alatt járó hajóval, melynek legénységéből 35 embert megmentettek, míg 13 hiányzik. Attól tartanak, hogy ezek vízbe fuladtak.

— **Pánszláv pestis Sáros megyében.** Dr. Nagyiványi Fekete Gyulának lapunkban ily cím alatt megjelent közleményére a következő sorokat kaptuk:

Az „Egyetértés“ f. évi 163. számában „Pánszláv pestis Sáros megyében“ cím alatt nagyfontosságú cikk jelent meg dr. nagyiványi Fekete Gyula úrtól, mivel ezen lapnak tárczarovatában gyakrabban találkozunk. Bizonyára a szük hazához való ragaszkodás szövegeztette meg cikkirót. Tudvalevő dolog nálunk, hogy megyénknek székcsői, de legkivált tapolyi járásában több Fekete nevű uralom lakott a múltban. Hazafias, aggodó lélekkel észlelem magam is, hogy a pánszláv eszme megyénkben egy idő óta hódít. A forrás alighanem Amerikában keresendő, ahol a pánszláv sajtó féktelenül izgatott a magyar állameszme ellen. Ennek behatása alatt a hazájukba visszatért kivándorlók megmetyelvezve lettek. Az itthon való huzamosabb tartózkodás azonban ismét észretérítette őket. Az 1906. évi képviselőválasztás óta lényeges változás állott be. A hazai pánszláv sajtó elárastotta megyénket veszélyes termékével, tendenciózusan vezetvén félre az egyébként szelid sárosi tót népet. Egyedüli gyógyszer abban látok, ha a megyei s általában a honi országos képviselők odahatnának, hogy az ily hazaellenes sajtótól a postaszállítás joga megvonassék, mert egyébként a legjobb törekvés is hajótörést szenved. Önként vetődik fel a kérdés: nincs-e a nemzetellenes áramlatnak valamelyes támasza magában a vármegyében az előkelőbb körökben? E kérdésre igen nehéz válaszolni. A sárosi ág. hiv. ev. egyházmegye nem bír hivatalos tudomással arról, mintha lelkeszi karának bármely tagja ily káros irányban volna tevékeny. Saját erkölcsi reputációja érdekében csak közönnel venné, ha valaki konkrét adatokkal állna elő. A honi ág. hiv. ev. egyház kánoni, oly vétésnek minősíti a magyar állameszme elleni ténykedést, amely hivatalvesztést is vonhat maga után. Ezenkívül a sárosi ev. egyházmegye is magában foglaló tisztai egykérület egy lelkészválasztási szabályrendeletet léptetett életbe, amely a kerületi elnökséget azon joggal ruházza fel, hogy az üresedésbe jött lelkészi állás elnyerhetése céljából jelentkezettek közül azokat, akik kifogás alá esnek, a jelöltek sorából törölheti. Meg van tehát adva a mód a veszély elhárítására. Csupán kétségbevonhatatlan bizonyítékra van szükség. Ezeket kívántam megjegyezni. Sáros m. Lapos, július 13. Hazafias üdvözléssel *Halmi Aladár* ev. lelkész.

— **Lásadó hajósnép.** Londoni lapok Plymouthból érkezett táviratot közölnek, amely szerint a *Sutley* cirkáló, *Burney* ellentengernagy zászlóhajójának fedélzetén kellemetlen incidens történt. A plymouthi kikötőbe történt érkezéskor a fűtőlegénységet a fedélzetre rendelték. A legénység egy része azonban vonakodott a parancsot teljesíteni. Többeket megbüntettek, egy alliszet lefokoztak. A hajórendőrség kötelességének teljesítésében, hír szerint, hanyag volt.

— **Egy leány miatt.** Kulyes községben Petrusz Tódor és Kosze Demeter egy leányba voltak szerelmesek, a leány azonban inkább Petrusz felé hajlott. E feletti elkeseredésében tegnap egy táncmulatság alkalmával, amelyen Petrusz állandóan a leánynyal táncolt, Kosze a kertbe hívta Petruszt, hol hirtelen késsel támadt rá és hátba szurta. A kés a szívet is érintette és Petrusz nyomban meghalt. A gyilkos önként jelentkezett a csendőrségnél.

— **Véres sztrájk.** Pittsburgban (Pennsylvania), a Pressed Steel Car Co. ötezer alkalmazottja sztrájkba lépett. Tegnap délután kihágások voltak, a zavargó tömeget azonban a rendőrség vaklövéssekkel megijesztette és szétugrasztotta. A tolongásban sok embert botlításokkal és kődobásokkal megsebesítettek. Este újabb zavargások voltak, amelyeknek folyamán hír szerint a rendőrség revolverlövésével és a sztrájkolók hajítófegyverei által sok ember megsebesült.

— **Rablóvezér tanító.** A biharmegyei Magyar-Cseke vidékén néhány nap óta vakmerő rablóbanda garázdálkodik, amely egymás után követi el a rablást és betörést. A rablóbanda szervezve van s az élén egy volt tanító, *Vuk István* áll. A banda még a vérengzéstől sem riad vissza s a legnagyobb kegyetlenséggel bánik el áldozataival. A minap Magyar-Csekén betörték Czukkermann Márton kiskereskedésébe és kirabolták a boltját. Petrilla Vazul éjjeli őr észre vette a betörést és lármát akart csapni, de alig hogy a száját kinyitotta, leütötték a rablók s böszeből megcsönkítették. Most ágyban fekvő beteg sérülései oly veszedelmesek, hogy alig biznak fölépülésében. Két nappal ezelőtt Miklóslázuron betörték Neumann Mór kereskedő házába. A rablók korommal befeketítették az arcukat, csak a vezérük jelent meg tiszta arccal. Egyáltalán a tanító-haramiavezér nagyon sokat ad külső megjelenésére; finoman és uriasan öltözködik, míg a többi társa egyszerű parasztruhát visel. Neumann kereskedőre késsel és baltával támadtak rá a haramiák és súlyosan megsebesítették. Azután összekötötték és teljesen kifosztották az üzletét, meg a lakását. A kereskedő családja annyira meg volt rémülve, hogy szó nélkül engedelmessé vált a rablóknak s mindent elibük cipelt, csak hogy az életét megmenjíhesse. Ugyanazon az éjszakán a rablók ellátogattak a községházára is és feltörték a pénzszekrényt.

A lármára Kreinik Tivadar segédjegyző fölébredt és segítségért kiáltott; de a rablók rárontottak, leütötték és veszedelmesen megsebesítették. A másik segédjegyző, látván kártársa veszedelmét, elmenekült. A rablók utána lőttek, de nem találták el. A nagy lármára s puskaövésekre összefutott az egész falu népe s kaszával, baltával, késsel és puskával fölfegyverkezve, megtámadta a haramia-bandát. A rablók erre megugrottak. Egész Biharmegyében nagy az izgatottság és a fölháborodás a rablóbanda vakmerő garázdalkodása miatt. A nép állandó rettegésben él, mert nem tudja, hogy melyik éjszaka kinél lőrnék be a rablók. A főszebőbizottság intézkedésére a belényesi csendőrpáncsnokság negyven csendőrt küldött a veszedelmes vidékre. A csendőrök most gyűrűként körülvesszik a belényesi vadon hegyeket, ahol a rablók tanyáznak, hogy elfoghassa a tanító-haramia bandáját.

— **Gyilkos örökösök.** Hittiyás temesmegyei községben e hó 5-én hirtelen meghalt *Czenke Simon*, egy 60 éven felüli jómódú gazda. Czenke már egy év óta elváltan élt feleségétől és rokonai tartották el, akikre vagyonát is átruházta. Ezek a rokonok azonban oly rosszul bántak vele, hogy még pár nappal halála előtt is panaszkodott szomszédainak és elmesélte, hogy rokonai folyton erős pálinkával itatják és utána mindig jól elverik. Czenke meghalt és el is temették. Pár nappal halála után, e hó 12-én Czenke elvált feleségétől egy feljelentés érkezett a buziásfürdői járásbíróhoz, melyben az asszony feljelentést tett, hogy az öreg Czenkét agyonlőtték. A feljelentés alapján, melyről a temesvári királyi ügyészséget is értesítették, tegnap délután kiszállt a helyszínre Fehér Antal központi vizsgálóbíró, Vaniss Dezső királyi ügyész és dr. Szigeti Henrik törvényszéki orvos, akinek jelenlétében Czenke Simon holttestét exhumálták és felboncolták. A már erősen feloszlásnak indult hullán az orvos konstátálta, hogy az öregnek négy bordáját összetörték és ennek következtében állt be a halál. A vizsgálóbíró azonnal letartóztatta *Barbu Vinczét*, *Csercaku Simont*, *Folya Jánost* és *Adameszku Jovánt*, a meggyilkolt öreg rokonait, akiket beszállítottak a temesvári ügyészség fogházába.

— **Szőkevény női rabok.** Moszkvában szerdára virradóra éjjel a női fogházból politikai vétség miatt elítelt tizenkét nő, továbbá egy közönséges bűnös és egy felügyelő nő megszöktek.

— **Halálos ítélet Bécsben.** Három napig tartó izgalmas tárgyalás után a bécsi esküdtbíró kimondta az ítéletet *Benes Venczel* takácslegény felett, akit azzal vádoltak, hogy meggyilkolta a nyolczéves *Heinrich Mária*t és megtámadta a tizenöt éves nyomorék *Zierfuss Rózsát*. Az esküdtbírósg mindkét esetben bűnösnek mondotta ki *Benes Venczelt* és ezen verdikt alapján a bíróság egy óra hosszat tartó tanácskozás után kötél által való halálra ítélte. Ugy látszik, hogy a vádlott

el volt készülve erre az ítéletre, mert a verdiktet és az ítéletet is megindulás nélkül hallgatta végig.

— **Meggyilkolt ügyvéd.** Dr. *Halbreich* Sámuel ügyvédet tegnap reggel meggyilkolta és kirabolva találták Bieritzben a hálószobájában. Az eddigi vizsgálat kiderítette, hogy egy zöldes ruhába öltözött, magas termetű ember előző nap este beosont a házba és ott elrejtőzött. A gyilkosság hajnali 2 és 3 óra között történt. A gyilkos nyilván álkulcsal nyitotta ki *Halbreich* lakásának az ajtaját, behatolt a hálószobájába s egy kövel, mely kötéltre volt erősítve, az ügyvédet többször fejbeütötte, minek következtében az ügyvéd azonnal meghalt. Az a körülmény, hogy a holttestet az ágyon kívül találták, arra mutat, hogy *Halbreich* a merénylő közeledtére fölébredt és kiugrott ágyából, de a következő pillanatban már a kötél talála, lerogyott az ágy mellett. Azután a merénylő a szerencsétlen ügyvéd nyakához közeledt és addig fojtogatta, míg egy csepp élet volt benne. Az ügyvéd szomszédai azt mondják, hogy *Halbreich* szobájából a kérdéses éjszakán semmi zaj nem hallatszott. A törvényszék bizottságot küldött ki a helyszínre, amely megállapította, hogy az ügyvédnek egy kettős fedelű aranyórája és óraláncza, valamint ismeretlen összeget tartalmazó pénztárcája elfűnt. A rablógyilkossággal egy olyan egyént gyanúsítanak, aki nemrég az ügyvéd szolgálatában állt, akit azonban *Halbreich* elbocsátott. Ily módon valószínűnek látszik, hogy boszu műve a gyilkosság s a gyilkos csak azért vitt magával értéktárgyakat is, hogy ezzel rablógyilkosság látszatát keltsen fel, magáról a gyanút elhárítsa. A merénylő kétségkívül igen jól ismerte *Halbreich* körülményeit és lakását, mert galád munkájában nagy fontossággal járt el.

— **Hajótörötték megmentése.** Sidneyből jelentik, hogy az *Errol* nevű norvég bárka június 18-án Cowe szigetnél a Middleton-sziklára futott. Tizenhét ember, közöttük a kapitány, nevével és négy gyermekével, valamint mindkét kormányos részben a tengerbe fullt, részben sebesülés folytán halt meg. Öten túlélték a katasztrófát, ezeket a *Vofna* gőzös megtalálta és tegnap Sidneyben partra szállította.

— **Jäger Mari bűne.** A hódmezővásárhelyi rendőrség Jäger Mari ellen befejezte a nyomozást. Az újabb eseteket a rendőrség titokban tartja. A szegedi ügyészség ma táviratot intézett a hódmezővásárhelyi rendőrségre, hogy Jäger Marit azonnal kísérjék Szegedre, hol pénteken reggel kihallgatják.

— **Gyors- és teheráru felvételi hely Budapest Lipótvárosban.** A székesfővárosi közönség nagy része nem bír tudomással arról, hogy a magyar kir. államasutak igazgatósága már évekket ezelőtt „Budapest lipótvárosi városi-iroda“ címen irodát rendezett be a Lipótvárosban — Arany János-utca 2. szám alatt — ahol a vasuton elszállítandó gyors- és teheráruk 1000 kg. súlyig feladhatók, melyekről végleges átvételi elismervények (feladási vevények) szolgáltatnak ki. Terjedelmes, tűzveszélyes és oly áruk, melyeknek vasuton való szállítása különös feltételekhez van kötve, a felvétel alul ki vannak zárva. Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12 óráig és délután 2 órától este 6 óráig vannak megállapítva, — a törvényes munkaszüneti napokon az iroda nincs nyitva. Az ezen városi irodában feladott áruknak az illető pályaudvarokra való kifuvarozásáért következő illetékek számíthatnak fel: a) gyorsárukért: 10 kg. súlyig 30 fillér, 10—50 kg.-ig 60 fillér, minden további 50 kg.-ért 50 fillér; b) teherárukért: 50 kg.-ig 60 fillér, minden további megkezdett 50 kg.-ért 40 fillér. Kivánatra a szállítványok csekély díjazásért a fő- és székváros IV—IX. kerületéből a lakásról ezen városi felvételi irodába is elszállíthatnak.

— **Házasság.** Dr. kaposmérői *Mérey* Tibor nyitrai ügyvéd, *Mérey* Lajos orsz. képviselőnek fia folyó hó 10-én tartotta esküvőjét Alsólélcson id *Tarnóczy* Béla cs. és kir. kamarás, nagybirtokos leányával, *Tarnóczy* Annalórral.

— **Nászajándékok.** jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műórák ékszerterelő, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Gyilkosság a halálos ágyon. Berlinben egy évvel ezelőtt Frohn Sándor hivatalnokot elhagyta szép, fiatal felesége és kedveséhez költözött. A férj annyira szívére vette felesége hűtlenségét, hogy buskomor, később pedig szivbajos lett és ágyba került. Az orvosok lemondtak az életéről és ő maga is érezte, hogy napjai meg vannak számlálva. Ekkor levelet íratott a feleségének, a melyben megkérte, hogy látogassa meg, mert halála előtt szeretné még egyszer látni. Az asszonyt nagyon meghatotta a férje utolsó kívánsága s sietve fölkereste lakását; de alig lépte át a szoba küszöbét, lövés dördült el és az asszony a golyótól találva holtan roskadt össze. A férje volt a gyilkosa, aki az ágyban rejtette a fegyvert, hogy boszút állhasson hűtlen feleségén. Amikor az asszony összeroskadt, Frohn így kiáltott fel:

— Most már nyugodtan halok meg, megboszultam magamat. Ő megölte a szívemet, én pedig átlőttem az ő csalfa szívét. Kivitték vagyunk.

Ezután hátrahanyatlott és néhány perc múlva kiadta a lelkét ő is.

— Harapós kocsis. Gálfizugi gazdaságban múlt vasárnap igen érdekes eset történt. Winter Zsigmond urasági ispán rászólt kocsisára, Márton Józsefre, hogy fogjon be.

A kocsis gazdája parancsára így felelt:

— Befogok, de csak külön bérért.

— Itt van a külön bér! — volt a válasz és az ispán képen teremtette kocsisát, aki erre az ispánra rohant és a küzdelem hevében leharapta annak egyik fülét.

A szerencsétlenül járt ispán nyomban Budapestre utazott, ahol sérüléseit megoperálták, míg a harapós kocsisát a csendőrök vették őrizet alá és bekisérték a szeghalmi járásbíróházba.

— Éretlen csiny. A szépliget-i vasúti állomás várótermében lévő összes hirdetések közül eddig még ismeretlen tettes kivágta a magyar czimereket. A vizsgálat azonnal megindult és annyit már sikerült megállapítani, hogy az éretlen csinyt nem községbeliek követték el.

— Halálos esküvő. Sata községben Bigó József fiatal gazdálkodó esküvőjét tartotta. A násznép szekerekkel átment a szomszédos Lenarddaróc községbe, hogy a menyasszonyt elhozza. A násznép már visszatérőben volt és a legények az országúton a régi szokáshoz hiven, revolverekből lövöldöztek. Az egyik lövés ifju Szalmás Pál satai legényt találta, aki összerogyott. A golyó a koponya első részét áttépte és a koponyacsont másik oldalán kijött. A szerencsétlenül járt legény haldoklik.

— Az Országos Gyermekvédő Liga sorshuzása. Már napok óta tart a nagyközönség óriási érdeklődése mellett az Országos Gyermekvédő Liga nyereménytárgyainak kiosztása. Eddigelé 114.580 nyereménytárgyat vettek fel. A Gyermekvédő Liga tombolasorsjátékának vezetősége figyelmébe ajánlja a közönségnek, hogy a tulajdonképeni sorsolás csak f. hó 21-én, szerdán délután fog megtörténni, amikor is a szelvényeket fogják kihuzni a 20.000 koronás főnyereménnyel. Az eddig kiosztott IV. osztályú valódi ezüst nyereménytárgyak csak arra szolgálnak, hogy akiknek nem volt szerencséje a 20.000 darab nagynyereményből valamelyiket megnyerni, némi kis kárpótlásban részesüljön. Tulajdonképen csak szerdán fog eldőlni, ki volt saját szerencséjének kovácsa.

— Megégett gyermekek. Az aradmegyei Szemlak községben Zimmermann György iparos feleségével elment hazulról és két kis gyermeküket, egy öt éves kis leányt és három éves kis fiukat a lakásban egyedül hagyta. A két gyermek gyufával játszott, miből tűz keletkezett. A kis leány megégett, a kis fiu pedig súlyosan megsebesült.

— Elveszett iratok. Dr. Szilárd Ödön, budapesti ügyvéd, tegnap, szerdán délelőtt a Szabadság-tér-Erzsébetfalva-i villamoskocsin felejtett egy reá nézve igen fontos, másra nézve pedig teljesen értéktelen iratkepcset. Kéri a becsületes megtalálót, hogy az iratokat illő jutalom ellenében juttassa lakására (VI., Csengeri-utca 66.)

— Lövöldöző vendégek. Az éjszaka Tőke Gyula 25 éves irodaszolga és Fekete József kőműves nagy mulatságot csaptak a Lujza utca 32. számú korcsmában. Később a vendégek garázdálkodni kezdtek, mire Szabó István korcsmáros kiutasította a duhaj vendégeket a korcsmából. Azok el is mentek, de később Tőke visszatért a korcsmába. A kezében revolver volt és ráfogta a korcsmárosra:

— Most meghalsz! — kiáltotta, majd kétszer a korcsmárosra lőtt. Az egyik golyó a vendéglőt a balkarján sebezte meg, a másik megakadt a tarczájában s így csak könnyebb sérülést szenvedett. A merénylőt nyomban elfogták. Tőke megvallotta, hogy a revolvért Fekete adta át neki. Erre mind a kettőt letartóztatták.

— A fuvaripari munkások mozgalma. A fuvarosmunkások között újabb mozgalom indult meg amely egyelőre csak azt célozza, hogy a szervezkedés az egész vonalon teljes erővel meginduljon. Ez a terv tudomására jutott a fuvarosgazdáknak is, akik sorra elbocsátják szolgálatukból a mozgalom vezetőit. A munkások soraiban nagy elkeseredést szült a munkaadóknak ez az eljárása s a vezetők rögtön gyűlést is hívtak össze, hogy a további teendőkről tanácskozzanak.

— Podgyász házhöz szállítási hivatal a magyar kir. államvasutak budapesti pályaudvarain. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a Budapest keleti és Bpest nyugoti pályaudvarok érkezési oldalain a közönség kényelmére „Podgyász házhöz szállítási hivatalt” rendezett be. A szállítási hivatal átvételi elismervények kiszolgáltatása mellett szabványos árakért elvállalja a kézi és feladott podgyászok házhöz szállítását, valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszállítását. A kézbesítés a IV—IX ker. mindkét pályaudvarról napoként tekintet nélkül az átvett podgyász darabok legalább is háromszor, az I—III-ik kerületekbe pedig egyszer olyképp eszközözendő, hogy a reggel 9 óráig érkezett podgyászdarabok a IV—IX. kerületekbe lakóknak délután 1 óráig, a délután 2 óráig beérkező podgyászok délután 5 óráig és az este 8 óráig beérkezők pedig, amennyiben az lehetséges mind, de a sürgősebbek okvetlen este 10 óráig házhöz vitessenek. Az esti 8 órán túl érkező podgyászok másnap reggel 6—1/2-ig kézbesítendők. Az I—III. kerületekben lakó feleknek a délelőtti folyamán átvett podgyászok az nap délután, a délután átvettek pedig másnap délelőtt kézbesítendők. A kézbesítési díjak mindjárt az átadás alkalmával, vagy pedig a házhöz szállításkor fizethetők.

— Halálozás. Simándi Kállay Miklós dr. budapesti büntető törvényszék bírójának nejét, szül. ocskói Ocskay Blankát, ocskói Ocskay Gusztáv és abalehotai Mokoss Paula leányát tegnap délután 5 órakor temették el. A temetésen igen nagyszámu közönség jelent meg, köztük a budapesti büntető törvényszék bírói karának színe-java. Ott voltak többek között: dr. Bakonyi Kálmán táblai bíró, Saly Dezső, a felelőviteli tanács elnöke, Csáder Gusztáv, dr. Bartha László, Karossa Bulcsu, dr. Rác György, Kovács és dr. Keserű Lajos ügyészek, dr. Cseley, dr. Ocskay Rezső, Galcsék Szilveszter stb. A koporsót a sok koszoru egészen elborította. Dr. Galcsék György váci kanonok, a váci szeminarium igazgatója szentelte be a fiatalon, 27 éves korában elhunyt halottat. Ezután a koporsót a hatlovas gyászhintóra tették és a kerepesi temetőbe vitték, ahol dr. Galcsék György kanonok szép beszédben búcsúztatta el a korán elhunyt szelid lelkű uriaszonyt.

Haraszthy István, Haraszthy Lajos nirlapíró öccse, 25 éves korában Siklóson (Baranyamegye) hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát özvegy, Erzsike leánya, két fivére, szülei és nagyszámu rokonai gyászolják. Pánczel István nyug. vármegyei főjegyző, a Ferencz József-rend, porosz korona-rend, román korona-rend lovagja 62 éves korában, Brassóban meghalt.

Horvát Sándor miniszteri tanácsos, a földmívelésügyi minisztérium erdészeti osztályának főnökét súlyos csapás érte. Gizella leánya tegnap Visegrádon életének 16-ik évében elhunyt; temetése ma ment végbe nagy részvét mellett.

Nagy Józsa Máv. felügyelő, a Máv. igazgatósága titkárságának helyettes főnöke Ungváron, ahol néhány nap óta időzött szabadságon, tegnap hirtelen elhunyt. A boldogult 68 éves volt és harmincz éve állott a Máv. szolgálatában. Temetése ma délután lesz.

Báró Tunkl adóhivatali pénztárnok szívizélhűdés következtében hirtelen meghalt. Temetése e hó 16-án, pénteken délután 1/25 órakor lesz a kerepesi-temető halottasházából.

Albert József nyug. plébános, tiszaletbeli esperes, 81 éves korában, Csiklovabányán meghalt.

Rajeczi Burian Imre, a pozsonyi főgimnázium 8-ik osztályát végzett növendék, súlyos betegség után, ifju életének 20-ik évében elhunyt Pozsonyban.

Nemes Barna Ksod. ellenőr, gölnczbányai állomásfőnök, a tesch ni kórházban súlyos operáció után hirtelen meghalt 44 éves korában.

* Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. Batizfalvy fogorvos, egészs. tanár, fogorvosi intézete (Károly-körút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műtőgag az intézet fogtechnikai osztályában.

* Fodó-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legújabb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

* Bob hashajto a legköllemesebb, 10 fillér.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) Szigeti Józka sikere Angliában. Vecsey Ferencz mellett ma Szigeti Józka aratja legszebb sikereit külföldön, művészi hegedűjátékával. Hubay mesternek ez a nagytehetségű tanítványa, aki a múlt szezomban, a Zeneakadémiában rendezett egyik zenekari hanversenyen, nálunk is osztatlan tetszés mellett mutatta be gyönyörű haladását, Németország után Angliában szerepel egyre növekedőbb sikerrel. Legutóbb a londoni filharmoniai társaság szerződtette a fiatal művészt deczemberi hangversenyére, ami nagy kitüntetésszámba megy, mert Vecsey Ferenczen kívül alig játszott még magyar hegedűművész a londoni filharmonikusoknál. Szigeti Józka erre a célra most Merker Andor „Intermezzo-keringő”-jének, zenekari kíséretét kérte Budapestről. A népszerű keringőt tudvalevőleg Hubay Jenő irta át hegedűre Vecsey Ferencz számára.

(*) A Szépművészeti Muzéumból. Kammerer Ernő min. tanácsos, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, a napokban hazaérkezik és átveszi hivatala vezetését dr. Peregriny János kir. tanácsos, h. igazgatótól, aki távolléte alatt helyettesítette. — Dr. Térey Gábor udvari tanácsos, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója, 6 hetű kúrára egy németországi fürdőhelyre utazott.

(*) A „Parsifal” Párisban. Tegnap tudattuk, hogy a párisi Nagyopera igazgatói megállapodtak Wagner Cosima asszonnyal a „Parsifal” párisi színhozozatala dolgában. Mai távirat ezt a hírt akként módosítja, hogy az érdekes művészeti ügy egyelőre csak a tárgyalás stádiumában van, egészség tehát még nem történt, de azt hiszik, hogy sikerre fognak vezetni a tárgyalások, amelyek egyébként a párisi Parsifal-előadások engedélyének csak a legközelebbi két szezónra való érvényére vonatkoznak. A „Parsifal” Wagner Rikárd többi zenedramájával együtt 1913-ban szabadul fel.

(*) Vidéki körút. A Bonbonniere kabaret tagjai Virág Jenő vezetése alatt vidéki körútra indulnak. A tagok a következők: Kökény Ilona, Szeti Hermin, Váradt Elza, Papp János és Hetényi Heidelberg Albert zeneszerző. A társulatot mindenfelé nagy érdeklődéssel várják.

(*) A nők kedvence. A Budai Szinkör legközelebbi ujdonsága Engel és Horst „A nők kedvence” című mulatságos bohózata lesz, melyet Tábori Emil fordított magyarra. Ez előadás keregtében mutatkozik be Bérczy Ernő, a szintársulat új tagja, akit Debreczenből szerződtetett Krecsányi igazgató.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminariuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatá valódi áldác gyomorhajosoknak és székezőruálásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 ora alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

FŐVÁROS.

(A virilis-jog. A belügyminiszter határozati-lag kimondotta, hogy a vagyonnak bírói zár alá vétele a virilis-joggal való élést nem érinti, ezt azonban a csődbejutás azonnal megszünteti. Tényleges katonai szolgálatban levők virilis-jogot sem személyesen, sem megbízottak útján nem használhatnak.

(Nyári szünet. Hanvai Sándor, az V. kerület előljárója megkezdte több hétre terjedő szabadságát. Távollétében az előljáró teendőit Sohr Manó tanácsjegyző, helyettes előljáró látja el.

(Hírek a tanácsból. A főváros tanácsa a Magyar Belga Fémipar r.-t. telepére vezető iparvágány meghosszabbítására a helyhatósági építési engedélyt meadta és a terület használati szerződést jóváhagyta. — A tanács a Közuti Vaspálya Társaság hűvösvölgyi vonalán az I. kerület Zuhallag-ut 8. sz. ház előtt fejtételes megállóhely létesítését rendelte el.

(A budai lövölde utja. A tanács nemrégiben utasította a Székesfővárosi Közlekedési Vállalatot, hogy a szénatéri végállomást helyezze ki a budai lövölde előtti elterülő Marczibányi-terre. E határozat következtében a II. kerületi bizottsági tagok arra kéri a tanácsot, hogy ezt a környéket, illetőleg a lövőházig vezető utat rendeztesse, hogy a kocsi közlekedés könnyebben legyen lebonyolítható. A II. kerületiek e kérését a napokban nyújtja át memorandum alakjában dr. Lendl Adolf vezetésével egy küldöttség, melynek tagjai dr. Kozma Jenő és Székula Gyula kir. tanácsos, bizottsági tagok.

(A totalizátor a szegényeknek. A földművelésügyi miniszter ma leiratban értesítette a fővárost, hogy az Ügetőverseny-Egyesület tavaszi meeting-jének totalizátor-forgalmából a fővárosi szegény-alap részére 21.078 korona jutott.

(Automobiljáratok Budakeszre. A főváros tanácsa több vállalkozónak engedélyt adott arra, hogy a Szarvas-vendéglő és Budakesz község között próbaképpen a folyó és jövő esztendőben automobil-társaskocsi járatokat rendezzenek be. Az engedélyesek kötelesek reggel hat órától este nyolc óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig este kilenc óráig mindkét menetirányban óránként legalább egy kocsit indítani. A menetdíjakat a tanács a következőképpen állapította meg: Szakaszi jegy 30 fillér, két szakaszra szóló jegy 50 fillér; az egész utvonallal szóló jegy 60 fillér. A menetdíj jegyek ára: Szakaszi jegy 56 fillér, két szakaszra szóló 90 fillér, az egész utvonallal szóló 1 korona. Az utszakaszokat a tanács a következőképpen állapította meg: Szarvas-vendéglő-Leyrer-vendéglő, Leyrer-vendéglő-Szép Juhászné, Szép Juhászné-Budakesz. Ezekre az utvonallal a vállalkozók kedvezményes jegyfüzeteket is adnak ki.

(A közsegély terhe. A talált holttestek, vagy a közsegélyre szorultak temetési költségeire nézve, a belügyminiszter akként határozott, hogy az ilyen kiadásokat az a közsegély tartozik fizetni még pedig minden viszontkötetés nélkül, amelynek határában a holttestet találták, vagy ahol a közsegélyre szorult egyén meghalt.

(Az utcáseprők ruházata. A budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezete a következő sorok közlését kéri: A szabóiparosok szövetkezete, mielőtt a vászon földolgozásához fogott volna, azt a fővárosnak bemutatja, a főváros pedig a vásznat úgy a Technológiai Múzeum, mint pedig a ruházottóság által, (amelyben a szövetkezet versenyfőnökei is helyet foglaltak) megvizsgálta minden tekintetben megfelelőnek és kifogástalan-nak találta. A kész ruhát a főváros ismét megvizsgálta s úgy elkészítés, mint felszerelés tekintetében teljesen jónak találta s a vállalati ösz-szeget, 9000 koronát (nem pedig 30.000 koronát) a szövetkezetnek kiutalta. Hogy a vászonruhák némelyike a többszöri megázás következtében össze-gyűrődött, az épp oly természetes, mint az, hogy több vállalkozó rossz szemmel nézi a termelő szövetkezet terjeszkedését.

EGYESÜLETEK.

(A Magyarországi Artista-Egyesület. Jul. 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Artista Otthon-kávéházban (VII., Dohány-utca 40. sz.) rendkívüli közgyűlést tart. Napirend: Házvétel.

(A Galilei-kör előadása. A Galilei-körben (VII., Károly-körút 14. sz., II. emelet) folyó nyári előadások sorozatában e hó 16-án pénteken dr.

Madzsar József „Az emberi lét biológiai feltételei” című előadása kerül sorra. Az előadás kezdete pont 7 óra. Vendégeket szívesen lát a kör.

(A felső-zempléni ref. egyházmegyei tanító-egyesület ma tartotta évi rendes közgyűlését Sátor-alla-Ujhelyen Péter Mihály gálszécsi lelkész és Dókus László elnöklésével. Az egyesület előmenetelét érintő sok fontos határozatot hoztak, mely után a gyűlés véget ért.

TÖRVÉNYSZÉK.

A zágrabi pör.

Budapest, július 15.

A mai tárgyaláson az elnök azt a kérdést intézte Nasztics tanuhoz, hogy Damianovics őrnagy milyen szerepet játszott. Nasztics erre kijelenti, hogy Damianovics egyike volt a legfőbb összeesküvőknek, Horvátországot, Boszniát és Dalmáciát ismétellen beutazta és megvitte az újságíróknak és politikusoknak azt a pénzt, amit Belgrádból kaptak. Előterjesztette az 1905., 1906. és 1907. évi szerb állami költségvetést, amelyben az ötödik tétel alatt 1,175.000 dinár van beállítva propaganda céljaira. A tanu ezután Pribicevics Adám és Valérián részvételével foglalkozott a horvátországi forradalmi mozgalomban és kijelentette, hogy az észak-boszniai bizottság Dvoron keresztül érintkezett Horvátországgal. A tanu megjegyezte, hogy Szerbiában nincs politikai szabadság. A vádlottak és védők erre izgatottan fölugrottak és Szerbiát védelmükbe vették. A tanu megmaradt vallomása mellett és kijelentette, hogy Szerbiában nem lehet beszélni szabadságról, miután ott naponként történnek politikai gyilkosságok, nyomtatványokat elkoboznak és hasonló dolgok történnek. Hivatkozott több cikkre, amelyeket Pribicevics Milán Milics álnéven írt a zágrabi Srbobranba, amely cikkekben a szerbiai viszonyokat élesen kritizálta. Az elnök kérdésére kijelentette a tanu, hogy a Szlovenszki Jugon kívül a Szerb testvérek és a Szerb nővérek című klubok is, valamint a titkos macedóniai bizottság is terjesztette a forradalmi mozgalmat. Utóbbi bizottság székhelye a szerb pénzügyminiszterium volt. Végül kijelentette, hogy a Szlovenszki Jug főfeladata volt a Szerbián kívül uralkodó viszonyokkal foglalkozni, különösen pedig az ausztriai és magyarországi és horvátországi viszonyokkal.

Szünet után Nasztics több részletet olvas fel a Finale című röpiratából. Azután az ügyész családi viszonyaira vonatkozólag intéz kérdést a tanuhoz. Azt olvassa ugyanis — mondja — a tanu támadó lapokban, hogy a Nasztics-családban már valóságos családi betegség a kémkedés. Apja Ausztria, nagyapja Törökország fizetett kémje volt.

Nasztics kijelenti, hogy azok a lap-közlemények valami élénk fantázia szüleményei. Apja kereskedő, nagyapja pedig iparos volt. Sok szerb lap azt a téglalmat is terjesztette felőle — folytatja a tanu, — hogy Finale című röpiratát Rauch bár vagy Aehrenthal külügyminiszter megrendelésére írta. Ő azt a röpiratot saját jószántából írta s ezzel válaszolni akart arra a rendszeresített ház-szóra, melyet a Srbobran intézett ellene. Sőt a Finale megjelenéséről még csak előzetes tudomásuk sem volt a hatóságoknak, mert ha lett volna, akkor bizonyára átszolgáltatták volna neki a nagy-szerb propagandára vonatkozó birtokukban lévő adatokat. Ha ez megőrtént volna, akkor a röpirat teljes képet adhatna a forradalmi mozgalomról.

Massaryk szerepe.

Az ügyész ekkor azt kérdezi a tanutól, mivel tudja megmagyarázni Massaryk tanárnak a szerepét e perben.

Nasztics azt válaszolja, hogy nem akarja Massarykot meg yanusítani azzal, hogy a belgrádi kormány fizetett embere s így fel kell tételnie, hogy a jóhiszemű öreg tanárt rosszakaratu információkkal félrevezették. Tényleg így áll a dolog. Massaryk Belgrádba ment információkat szerezni, ahol kapott információkat, de Massarykból már hiányzik a fiatalság ahhoz, hogy a kapott információkat kritikailag megrostálna. Massaryk be-

szélt a tanuval Bécsben és azt vette észre, hogy Massaryk olyan vigyázatlanul kimondott nyilatkozatra les, amelylyel a nagy nyilvánosság előtt kompromittálhatná.

A radikálispartí Markovics támadásaira vonatkozólag azt mondja a tanu, hogy azok eddigelé szót sem érdemelnek. Markovics mindig fenyegeti, hogy most már előáll súlyos vádjával, de azok a súlyos vádak csak nem akarnak jönni.

Pribicevics Adám vádlott (közbeszól): Ami késik, nem mulik!

Ügyész (tanuhoz): Kik hozták a belgrádi Szlovenszki Jugból a horvátországi szerbeknek a pénzt.

Tanu: Azok az urak oly gyakran átrándultak Belgrádba, hogy amikor pénzre volt szükségük, mindjárt át is vehették a pénzt. (Derűlség).

Egyik vádlott: Igyál egy pohár vizet!

Az elnök a közbeszóló vád ottat kivezetteti.

A tanu tovább azt mondja, hogy a horvátországi szerbeknek a belgrádi politikai körben nagy tekintélyük van. Így például az új ágyukra vonatkozólag a szerb kormány megkérdezte egyik radikálispartí politikus, Krassojevics képviselő véleményét. (Nagy derűlség).

A tárgyalást holnap folytatják.

Mitroviczában a rendőrség vizsgálatot indított néhány szerb ellen, amiért egy korcsmában szerb dalokat énekeltek. Az ügyészség hazaárulásért fogta perbe az illetőket. Kostajniczban az ügyészség utasítására névtelen följelentés következtében házkutatást tartottak Homlienovics közjegyzőnél és hazaárulás miatt megindították ellene az eljárást.

Massaryk Belgrádban.

Mint Belgrádból táviratozzák, dr. Massaryk tanár, az ismert cseh képviselő tegnap este Budapesten át odaérkezett, hogy új anyagot gyűjtsen a nagyszerb felségárlók bűnpöréhez. Tudvalevőleg Massaryk a Reichsrathban interpelláció tárgyává tette az oda nem való zágrabi pört s arról röpiratot is írt. Képzhető, hogy éppen Belgrádban micsoda megbízható adatokat fog kapni.

§ A nógrád-verőcei rablás. Még élénk emlékezetben van az a vakmerő rablótámadás, amelynek a nógrád-verőcei állomásról épülő ipolyvölgyi szárnyvasút vállalkozó-tulajdonosa és pénztárosa csaknem áldozatul estek 1907 augusztus 1-én. Mintegy nyolcz főnyi horvát vasutépítő munkáscsoport megtámadta azt a kocsit, amelyen az építő-vállalkozó és pénztárosa ültek. A kocsin ülőket a munkások bottal leverték és elrabolták a pénztárosnak 40.000 koronát tartalmazó fekete bőrtáskáját. Közel két évi nyomozás után sikerült végre a rablókat kézrekeríteni. A pestvidéki törvényszéknél dr. Aczél vizsgálóbíró már befejezte ebben a vizsgálatot és az iratok az egyik letartóztatott terheltnek szabadlábra helyezése iránt beadott felfolyamodása következtében fölkerültek az ítéletáblához. Mihelyt a tábla elintézi a felfolyamodást, az összes iratokat a pestvidéki ügyészséghez teszik át vádindítvány meglétele céljából. A fő tárgyalás előreláthatóan ez év telén tartja meg a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa.

§ A bárónó butorai. Gosztonyi Gézáné, szül. báró Pongrácz Margit ellen 1901-től kezdve számtalan pört indítottak hitelezői és többszörösen lefoglalták a bárónőnek több ezer koronát érő butorait. 1906-ban Marton Alajos és Fia Váczi-utcai díszműárukereskedő cég is pörölte Gosztonyiné 900 korona követelés erejéig és fel-felfoglaltatta a többszörösen lefoglalt butorokat. Mikor azonban árverésre került volna a sor, a butort a végrehajtó már nem találta a lakásban. A Marton-cég erre feljelentést tett Gosztonyiné ellen sikka-zás miatt. A megindított vizsgálat folyamán kiderült, hogy a butorok előbb csakugyan egy beraktározó üzletben voltak elhelyezve, később azonban adás-vétel útján Ebner Izsák, Winter Mikea és Kopel Ignác butorkereskedők birtokába jutottak. Ezen tényállás alapján a vádtanács Gosztonyiné sikkasztás büntette címén vád alá helyezte. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék dr. Makutz törvényszéki bíró elnöklése alatt. Gosztonyiné azzal védekezett, hogy a Marton-cég távollétében foglaltatta le lakásán a butort és a végrehajtásról szóló értesítést cse-lédje vette át, aki a foglalás tényét nem közölte

vele és az értesítést nem adta át neki. Elmondotta továbbá, hogy a butort sohasem terhelte meg zálogkölsönnel és előadta, hogy az Ebner Izsákkal, Kopel Ignácczal, Gewölb Márkussal kötött adásvételi ügylet csupán állügylet volt, amely arra szolgált, hogy a három kereskedőt, akiknek beraktározási vállalatra nem volt engedélye, mentesítse a kihágás elkövetése alól. Héltre ma még nem került a sor, mert a bíróság több tanu kihallgatását rendelte el arra nézve, hogy a vádlottó védekezése megfelel-e a valóságnak.

§ A negyedik felvonás. A budapesti büntető bíróságnál dr. Polányi járásbíró ma ismét a Fidibusz terjesztése miatt perbe fogott trafikosok ügyét tárgyalta. A mai negyedik tárgyalásra ismét száz trafikos volt beidézve, akik közül azonban csak 48-an jelentek meg. A bíró lefolytatva a tárgyalást, ezeket is felmentette a szeméremértés vétségének vádjá alól. Ezzel a nyári szünet előtt a Fidibusz terjesztése miatt perbefogott trafikosok ügye egyelőre befejezést nyert. A szünet után a bíró a beidézett, de meg nem jelent trafikosokkal újabb főtárgyalást tart.

§ **Monstre-pör tótok ellen.** A zólyomgyepei Szatmár legutóbbi végbement evangélikus lelkesválasztásánál az ideiglenes lelkesválasztás, Bakay Péterrel szemben a tótok jelöltjét, Bázkli Mihályt választották meg. A választás alkalmából tartott istentiszteleten a tót hívők tömegesen elhagyták a templomot, mikor Bakai lelkes a szószékre lépett. Emiatt Bende zólyomi szolgabíró a magyarság elleni izgatás címén feljelentést tett a kivonulók ellen. Az ügyesség ellenük a bünyvadi eljárást megindította. A vádlottak száma hatvan. De miután a tanuvalomásokból kiténik, hogy a kivonulás előre megbeszélte dolog volt, izgatás címén még két ügyvéd és öt tekintélyesebb polgár ellen indították meg az eljárást.

§ **Hamis váltó.** A Nagyszőlősi Általános Takarékpénztárnál tartott könyvvizsgálatról azt jelentik, hogy dr. Reismann Simon beregszászi ügyvéd a takarékpénztár által perelt egy 8000 koronás váltónak forgatója ellen bünyvadi feljelentést tett, mert az a váltót megállapodás ellenesen töltötte ki. A Nagyszőlősi Általános Takarékpénztár ellen e feljelentés nem irányult. A vizsgálóbíró által tartott szakértői szemle így tehát nem a bank könyveinek megvizsgálását, hanem a könyveknek az inkriminált váltóra vonatkozólag eszközölt bejegyzést mint bizonyítéknak megállapítását célozta.

§ A bajai törvényszék. A bajai törvényszék visszaállításáért nagyobb mozgalom indult meg, amelyben Lányi Mór, Egy Béla, Lázár Pál, Pozsgay Miklós és Rajk Aladár orsz. képviselők, valamint Lemberger Ármán lapszerkesztő is résztvesznek. Elhatározták, hogy az igazságügyi kormányhoz, valamint a miniszterelnökhöz öszszel küldött-seget menesztenek.

SPORT.

( ) A rekordhitelesítés. Sok szó esik mostanában arról, hogy a MUSz szabályainak megfelelően nem hitelesített az utóbbi időben néhány, a versenyeken rekordként kihirdetett eredményt, mert az illető verseny körülményei nem nyújtották azt a minden kétségen felül álló bizonyosságot, mely kell, hogy minden magyar rekordnak legfőbb disze legyen. A rekord-sorozat ugyanis valamely nemzet sportjának fokmérője, fejlettségének szimbóluma. *Értéke azonban csak akkor van, ha mindenütt a világon, de elsősorban önmagunk előtt, feltétlen hiteles van.* Ezért sokkal fontosabb ránk nézve az, hogy rekordjainknak feltétlen hiteles legyen, mint az, hogy esetleg feltűnő jó legyen. Közérdek tehát az, hogy a rekordokat ellenőrizni hivatott fórum kellő gondossággal betartsa és betartása a rekordokra önmaga által föállított szabályokat, amiként éppen a szóban forgó esetben cselekedte egyező határozatával a MUSz. tanácsa. Kétségtelen, hogy ez a határozat érzékenyen érinti magát a versenyzőt, *Baronyi* András, aki minden tudatos hiba nélkül legjobb tudását vitte a küzdelembe, melyet fényes stílusban meg is nyert. A történt hibákról ő csakugyan nem tehet és fölőtte sajnálatos, hogy mások mulasztásáért az ő sikere homályosul meg. Sokkal komolyabb és józanabb gondolkodású fiatal embernek ismerjük azonban,

hogy sem feltételezhetnők róla azt, hogy ezért a — valóban annak lehet nevezni — peches esetért kedvét veszítene. Elvégre ismerve nagy uszótehetségét, szinte biztosra lehet venni, hogy ezt az időt kihasználja még olyan versenyen is, ahol hozzáértőbb kezekben lesz a versenyrendezés egyik-másik tisztsége s az elérendő ideje ellen sem mérülhetnek majd föl jogos aggályok.

( ) A **láterlalomnieri atléta-viadal.** A Tatra Club sportversenyei sorában első lesz az atléta-viadal, amely iránt Budapesten, a vidéken s a külföldön igen nagy az érdeklődés. A verseny legérdekesebb száma az olimpiai staféta (200, 200, 400, 800 m.) lesz, amelyben a bécsi WAC.-on kívül a MAC., BEAC., BTC., Postás, BBTE. vesznek részt. A ki-egyenlítődsé folytán közel egyenlő valamennyinek az esélye. A staféták összeállításáról a következő híreket kaptuk:

MAC. (Péchy, Jankovich, Simon, Auerbach.)
BEAC. (Gyürky, Rác, Wiesner, Jolbej)
WAC. (Bécs) Brunner, Weiszinger, Neun-
hoffer, Kwieton.)

BTC. (Nagy, Haber, Graeber, Penninger.)
Postás. (Toldi, Bartók, Berneg, Bodor.)
BBTE. (Balás, Kovács, Hornér, Nagy.)
A stafétán kívül a három tatrai bajnokságban (100 yard, negyed angol és gerelyvetés) és az aranyéremmel díjazott többi számban igen érdekes küzdelem lesz.

( ) **Magyar atléták győzelmei Berlinben.** A berlini Kome és Teutonia jubiláris versenyén két magyar atléta teljes győzelmet aratott. *Szathmáry* Kálmán, a MAC tagja, megnyerte a rudgrásban a „Sport ein Wort“ sportnapilap vándordíját 3 m. 25 cm.-es ugrással, amivel a Magyar Athletikai Clubnak ezt a szép vándordíját végleg megszerezte. (Tavaly Kazár Emil 295 cm., tavaly előtt Kiss Imre 330 cm. nyerték). Egy másik győztes magyar atléta *Szende* Andor, a kiváló technikus atléta, aki most Berlinben tanul és ott a Berliner SC. 95-96-nak a tagja. *Szende* Andor, aki már itthon is all-round képességeiről volt ismeretes, megnyerte a hármas összetett versenyt (gerelyvetés, magasugrás és futás) nagy fölényvel.

( ) A **magyar kupa kiírása.** Steiner Hugó, a MLSZ. főtitkára már elkészítette azt a tervezetet, amely az English Cup mintájára egy Magyar Kupa mérkőzésének veti meg alapját. A tervezet belefoglalja az összes magyar egyesületeket a kupatervezetbe. A nagyszabású vándordíjat az intézőbizottság döntése után fogjuk ismertetni.

( ) A **hamburgi regatta.** A Pannónia két négyese és nyolczasa már a hamburgi vizeken treníroz, kinn van már a négy magyar skiffista (Pair, Kíler, Levitzky, Mészáros) is. A Pannónia egyelőre az Angliából kapott non-cox négyesben és egy idegen négyesben eveznek, mert verseny-nyolczasuk és négyesük a vonaton összetörött és most küldenek utánuk, ha nem késő, Pestről két új hajót. A regatta szombaton, 17-én kezdődik és 18-án, vasárnap fejeződik be.

( ) **Baderi ügétversenyek.** A hetedik nap programját egy kis incidens zavarta meg. Ugyanis az ötödik futamban *Giller* és *Et cetera* az első körben karamboláltak, *Et cetera*ról leesett a hajtó és a ló körtilszárgaldott a pályán. A versenyt lecsengelték és újra futották, de itt *Giller* és *Et cetera* nem vettek részt. Részletes eredmény a következő:

I. **Tribünen-díj.** Díj 1700 korona. 1. Wolai némes pm *Fidelo* (Keefe). 2. Kremlin. 3. Feniks. Futottak még: Falstaff, Giza, Schiab i den net eh'an. Tot.: 10:25, 20:30, 37, 45.

II. **Hohen Wandí díj.** 2000 korona. 1. Krecht F. 4é pk *Wuzerl* (Nelson) 2. Méltóságos. 3. Nachtfaker. Futottak még: Busserl, Liebe Freundin. (Disqu I., tét nem fogadtatott el.) (Ágnes H. disqu. II.), Pepsi, Antrima, Bankó, General Simmons. Tot.: 10:70, 20:42, 40, 27.

III. **Eichenwald-handicap.** Díj 2000 korona. 1. Mr. Fried 4é fm *Magnes* (Bodimer). 2. Demission. 3. Heckenrose. Futottak még: Sir Potential, Demokrat, Pandur, Dongó B., Tutti frutti, Baronesse, Fanny. Tot.: 10:72, 20:60, 45, 138.

IV. **Kurhausi díj.** 3000 korona. 1. Vencsel-öt némes stpm. *Csóka* (Brown). 2. Aufwieglérin. 3. Nicotin. Futott még: Faust. Tot.: 10:24, 20:22, 22.

V. **Sattelhofi-díj.** Díj 1700 korona. 1. Körmendi némes 5é fm *Pridolin* (Rierson). 2. Pogány. 3. Hanni K. Futottak még: Maud Linbus, Czimbalmos, S. Everl, Onyx, Banana. Tot.: 10:23, 20:28, 55, 41.

VI. **Ügétversenyegyleti díj.** Díj 2000 korona. 1. Piatnik R. 6é vk *Süss P.* (Czelth). 2. Vidra. 3. Kesergő. Futottak még: L'Aiglon, Simandl, Rigolletto, Bravo, Azmon (tét nem fogadtatott el), Ister,

Colonel Willan, Charlotte, Champus. Tot.: 10:58, 20:42, 40, 69.

VII. **Komitée díj.** Díj 3400 korona. 1. Sharovai némes 5é vm *Jubilar* (Rnierson). 2. Indiana. 3. Elemér. Futottak még: Daisy, Hanzl C. — Tot.: 10:16, 20:28, 32.

( ) **Turíhírek.** A *Schönau-díj* helyzete tegnap óta alaposan megváltozott. Klapkának, az eddigi első favoritnak oly rossz próbája volt, hogy oddsza 7:1 ment fel és könnyen lehet, hogy nem is indul. Az értékes gátverseny favoritja most Kamp. Oddsuk 3 $\frac{1}{2}$:1. Kamp nyergébe Parfremment vagy Mason száll. Feszés és Caracalla 4:1. A többi jelölt közül Ferroniéret és Maillartot fogadják. Amint látjuk, teljesen nyílt verseny előtt állunk. — A *Két-évesek nagy handicapjének* teherközlése megjelent. Egeria kapta 62 kilóval a top weightot. Aragon 62, Xenos 59 kilóval következnek utána. Iól állnak sulyban: lkkal (53 $\frac{1}{2}$), Büszke (50 $\frac{1}{2}$), Tiburtio (50). A legkisebb sulylyal — 39 kilóval — Vezér szabadult. — *Nugommo*v biztosan indul az ötödik napi Nagy nyári akadályversenyben. A Mauthner-istállót Perchance képviseli.

KÖZGAZDASÁG.

A „Háztartási“ Fogyasztási Szövetkezet bukása. A mesterséges eszközökkel alapított és fentartott szövetkezetek sorából ismét kidőlt egy, a „Háztartási“ Fogyasztási Szövetkezet, mely 1904-ben alakult s azóta is a földmivel léstügyi miniszter hatóság támogatásával igyekezett boldogulni. Egy fő- és 15 fiókküzetlet tartott fönn. Azonban a megfelelő kereskedői szellem hiánya és a vezetésben rejlő hibák miatt a szövetkezet, mely igen nagy önköltséggel dolgozott, boldogulni nem tudott. Az 1907-ik évi mérlegében ugyan még 4216 korona nyereséget mutat ki, azonban már a múlt évben fizetési zavarokkal küzdött. Ekkor a „Háztartási“ följajánlotta üzleteit a „Hangya“ szövetkezetnek, amely azonban nem volt hajlandó kisegíteni a bajból, úgy, hogy végre a Háztartás elhatározta, hogy fölszámol és 16 üzlete közül 14-et be is csukott már, míg a fennmaradt két üzlettel ügyeit akarja lebonyolítani. A bubott szövetkezet igazgatóságában *Ivánka* Oszkár elnöklete alatt gróf Esterházy Mór, Balog Elemér, dr. Dömötör László, gróf Károlyi Mihály, dr. Kilián Tibor, Melkó Bertalan, dr. Pajor Ignác, Szilassy Zoltán, Vikár Béla és Nádasy Gusztáv foglaltak helyet.

A pénzügyi tisztviselők szaktanfolyama. A Dunántúli Pénzügyi Tisztviselők Egyesülete a Magyarországi Pénzügyi Országos Szövetségének anyagi segítségével július 19-től augusztus 7-ig ismeretterjesztő szaktanfolyamot rendez. Az előadások sorozata a következő: I. hét (július 19-től július 24-ig.) Elnöki megnyitó. A vidéki pénzügyi tisztviselők kari érdekei. Tartja: Markovits Gyula, a D. P. T. E. elnöke. A pénzügyi struktúrája. A külföldi váltók elmélete. Előadja: dr. Bari Ágoston, közgazdasági író és a Pénzügyi Szemle szerkesztője. A végrehajtási novella és a pénzügyi eljárási módok. Előadja: dr. Berényi Pál, a D. P. T. E. alelnöke. Jelzálog üzlet. Előadja: dr. Lehoczky Sándor, a Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjának föltisztviselője. A leszámítolási üzlet és hitelrendszerünk. Előadja: Szász János, a M. P. T. E. központi szövetségének föltitkára. II. hét (július 25-től július 31-ig.) Az 1907. évi pénzügyi válság tanulságai. Egyöntetli mérleg. Előadja: dr. Katona Lajos, a Magyar pénzügyi eljárási közp. hitelbankjának ellenőre. Telekkönyv. Előadja: Sági János, író, telekkönyv-vezető. Jelzálog kölcsönök átruházása. Előadja: dr. Lehoczky Sándor. Az új adótörvények. Jegybankok szervezete. Előadja: dr. Berényi Pál. III. Hét (aug. 1-től aug. 7-ig.) Pénzügyi eljárási módok. Tőzsde. A budapesti tőzsde és a vidéki pénzügyi eljárási módok. Mobil bankügyletek. Előadja: Bánfi Oszkár, a Magyar pénzügyi eljárási központi hitelbankjának osztályfőnöke. Az ipartörvény tervezete, a pénzügyi eljárási módok és pénzügyi tisztviselők szempontjából. Előadja: dr. Berényi Pál. Pénzügyi eljárási módok; különösen: a) hitelképesség nyilvántartása, b) vagyonrészek kimutatása, b) statisztika. Előadja: Kotzian Emil, a D. P. T. E. elnöke.

A külügyminiszter kereskedelmi előadói. Megirtuk már, hogy a külügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a külügyminiszterium kereskedelmi politikai osztályába gyakorlati kereskedőket fog beosztani mint kereskedelmi igazgatókat. A külügyminiszter lapja most megczáfolja a hirt ebben a formában s azt írja, hogy ez állásokat nem kereskedőkkel, hanem a külügyi hivatalnak arra alkalmas tisztviselőivel óhajtják betölteni. Hír sze-

rint a legközelebbi delegációk alkalmával a külügyminiszter erről a tervezetről részletesebb felvilágosításokat fog adni. Mindenesetre megállapítható azonban minden részlet nélkül is az, hogy a mi hires két balkezes külügyminiszterünk most is következetes önmagához. Egyszer akart csinálni valami okosat is s ime azt is visszacsinálja. Mert „kereskedelm” igazgató — kereskedő nélkül valóban ballplatzai bölcsesség.

Az országos állatkiállítás végrehajtó-bizottsága Széll Kálmán v. b. t. tanácsos elnöke alatt tartott ülésén az elnök meleg szavakban emelte ki, hogy a kiállítás teljes eredményt aratott, amit elismert a hazai, valamint a külföldi gazdaközönség, a földművelésügyi miniszter, a hazai mezőgazdaság minden faktora. Elismeréssel adózott Jeszzenszky Pál főtitkárnak, aki nagy munkássággal fejtett ki a kiállítás sikere érdekében. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Jeszzenszky Pál főtitkárnak, Murányi Nándornak és Kovácsy Jánosnak, továbbá az állategészségügyi közegeknek, a m. kir. államvasutak közegének, az OMGE tisztviselőinek. Attérve a napirendre, Jeszzenszky Pál főtitkár közölte, hogy négy kiállító nem fogadta el a számukra megítélt díjakat, ezt a bizottság tudomásul veszi és az így fennmaradt díjakat más hasonló alkalomra tartja fenn. Bejelenti, hogy a kiállítás számadásai már össze vannak állítva, ezek végleges felülvizsgálata az OMGE számvizsgáló-bizottságát kéri fel. Már is megállapítható, hogy a kiállítás jelentékeny anyagi eredményt hoz. Miután éppen az országos állatkiállítás rendezése szolgált legtöbb érvel arra, hogy az állandó tenyésztésvásár szervezése minő életszüksége a tenyésztésnek és az értékesítésnek, elhatározta a bizottság, hogy az OMGE-t felkéri a szervezés megkönnyítésére a földművelésügyi kormányznál, annyival inkább, mert ennek fedezete már törvényben is biztosítva van.

A fabank tökémpelése. Már megírtuk, hogy a Magyar Fakeskedők Hitelintézete Részvénytársaság legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta az alaptőke felemelését. A két millió koronás alaptőkét határozta el felemelni egy millió koronával három millió koronára 5000 darab 200 korona névértékű névre szóló új részvénynek kibocsátása által. Együttal beválasztották az igazgatóságba dr. Glasner Samut és Fuchs Aladárt. Ezt a körülményt most a cégbiróság is feljegyezte.

Az osztályorszájáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
 30000 koronát nyert: 68663.
 15000 koronát nyert: 25238.
 10000 koronát nyertek: 41107 65832.
 5000 koronát nyert: 20412.
 2000 koronát nyertek: 23604 25745 43052.
 1000 koronát nyertek: 6038 15270.
 500 koronát nyertek: 1857 10796 11253 15228 22927 24764 30338 42716 42707 44115 53060 55092 59522 54811 61443 64715 66474 66749 78861 69887 78578 88955 90848 93655 96518 96689 103556 105322 109861.

A mai húzáson, több nagyobb nyereményen kívül, 10,000 koronát a 65832 száma, valamint 5000 koronát a 20,412 száma, ismét **Török A. és Társa** bankház r.-t. (Szervita-tér) szerencsés vevői nyerték.

Uj agrárbank. Junius 28-án Kaposvárott új agrárbank alakult „Dunántúli Agrárbank és tárházi részvénytársaság” cég alatt, 600,000 korona alaptőkével, amely 3000 darab 200 korona névértékű, névre szóló részvényből áll. Az új bank a rendes banküzleten kívül foglalkozni fog „raktározásra szánt javak ki- és berakása, tárházi üzletágak mindennemű ápolása, árukra előlegadás, kiváratra áruk értékesítése, termények vétele és eladásával.” Igazgatóságában igen előkelő nevek is vannak. Az igazgatóság tagjai: gróf Széchenyi Géza, Somsich Miklós, Politzer Géza, Szalay Gyula, gróf Hoyos Miksa, Sidlauer Aladár, gróf Somsich Gyula, Boggyay Emil, drt Marton Gyula és dr. Francz Rudolf.

Pályázat kereskedelmi akadémiái ösztöndíjra. A budapesti kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a Budapesti Kereskedelmi Akadémiánál létesített s az 1909/10-iki tanévre vonatkozó tandíjmentességi ösztöndíjakra. Ezen ösztöndíjakra csakis jeles előmenetelű oly tanulók pályázhatnak, akik a budapesti kamara területén (Budapest székesfőváros, Pest - Pilis - Solt Kiskunvármegye, Kecskemét t. h. j. f. város, Fejérmegye és Szé-

kesfehévár város) született, vagy illetőséggel bírnak. A főbbi feltételekre nézve a Budapesti Kereskedelmi Akadémia felvételi szabályzata mérvadó. A szabályszerűen kiállított, okmányokkal felszerelt kérvények 1909. augusztus 25-ig a kamara irodájában (V., Szemere-utca 6.) nyújtandók be.

A Teudloff-gyár új igazgatója. A Teudloff K. és Ditrich T. gépgyár részvénytársaság, amely — mint ismeretes — az Angol-Osztrák Bank budapesti főtelepének égisze alatt működik, legutóbbi közgyűlésén beválasztotta igazgatóságába dr. **Planer Miksát**, az Angol-Osztrák Bank igazgatóját. Ugyanezen az ülésen tudomásul vették Guszenbauer Hermann, Kein Elek, Lenz Agoston és Frigyes Vilmos igazgatósági tagoknak lemondását.

A földművelési miniszter a mezei munkásokért. A földművelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint az ország területén mintegy 4000 aratómunkás nem jutott szerződéshez s így kenyér nélkül maradt. Darányi miniszter utasítására a miniszterium munkásközvetítő osztálya az illető községek előjáróságainak megküldötte mindazon községek és városok jegyzékét, ahol a vasutépítkezéseknél és ármentesítő munkálatoknál munkáshiány mutatkozott, viszont az érdekelteket értesítette azon helységekről, ahonnan a munkásszükségletet fedezhetik. Ezen akció folytán máris sikerült a munka nélkül maradt mezei munkások egy tekintélyes részét foglalkozáshoz juttatni. Bartóky József miniszteri tanácsos, a munkásosztály vezetője, reméli, hogy rövid idő leforgása alatt sikerülni fog a többieket is foglalkozáshoz juttatni.

Erdőértékesítési részvénytársaság. Megírtuk már régebben, hogy Erdőértékesítési Részvénytársaság cím alatt új vállalat alakult. Ez a vállalat még április 8-án tartotta alakuló közgyűlését, s csak most jegyezték be a budapesti cégbiróságnál. A társaság 2,800,000 korona alaptőkével alakult, mely 14,000 darab, egyenként 200 korona névértékű bemutatóra szóló részvényre oszlik. Az alakuló közgyűlésen az igazgatóság tagjait megválasztották: Kón Albert Felix, dr. Vladimír Skárda, dr. Ferdinand Tonder, Johann Novotny, Heidelberg Ödön, Heidelberg Imre, Ehrenfeld Lajos és Adler Lipót. Ezen kívül legutóbb beválasztották az igazgatóságba Neuschloss Emil, Renert Abrahamot, Jakob Dávidot és dr. Frenkel Dávidot.

Az időszakos mértékhitelítés Budapestén és környékén. Ismeretes, hogy a mértékekről szóló 1907. évi V. t.-cz. a közforgalomban lévő összes mértékeket időszakos hitelesítésnek vet alá. Az első ilyen időszakos hitelesítés Budapestén és környékén július 19-én kezdődik, miért is a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ezután is figyelemzeti az érdekelteket kereskedőket és iparosokat, hogy az időszakos hitelesítés alkalmából tartsanak a felek, akik valamely mérőeszközt vagy mértéket használnak közforgalom czéljaira, összes mérőeszközeiket és mértékeiket hitelesítés végett bemutatni az alább megjelölt időben és helyen, tekintet nélkül arra, hogy azok mióta vannak használatban vagy raktáron. A bejelentés elmulasztását az idézett törvény 32. §-a 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtja. **Budapest területén** ez évben csak a páratlan kerületekben lakó felek kötelesek hitelesíteni mérőeszközeiket. **A hitelesítés az I. kerületben lakókkal kezdődik, még pedig** betűrend szerint a következő sorrendben: A B: július 19; B C: július 20; D—E: július 21; E—F: július 22; G—H: július 23; I—K: július 24; K: július 26; L: július 27; M: július 28; N—Q: július 29; R—S: július 30; S: július 31; Sz—T: augusztus 2; T—Z: augusztus 3. A hitelesítés d. e. 8. d. u. 2 órától kezdve folyik az állami mértékhitelítő hivatalban VIII., Kun-utca 6. 8. A környéken az időszakos hitelesítés a következő központokban lesz e hó folyamán: **Budafokon:** (ide tartozik Albertfalva és Kistétény is) A—C: július 19; C—I: július 20; I R: július 21; R—Z: július 23; az Albertfalva és Kistétényieknek külön július 23-án. **Nagyfővárosban:** A—R-ig július 24; R Z: július 26; **Törökbálinton:** A—R: július 27; R—Z: július 28; **Budaörsön:** A—D: július 28 (d. u.); D—K: július 29; K S: július 20; Sz Z: július 31. A hitelesítések mindenütt a községházán történnek.

A Jelzálog-Hitelbank jelzálog üzleti forgalma. A Magyar Jelzálog Hitelbank jelzálog üzletforgalmának kimutatása 1909 június 30-án ez volt: 1. A forgalomban levő záloglevelek névértékü

összege tett 215.922,100— korona. 2. A jelzálogos követelések összege 214.469,524:80 korona. 3. A záloglevelek fedezetére szolgáló jelzálogok elfogadott becsértéke 536.011,565— korona.

4. A záloglevelek külön biztosítására rendelt 11,000,000 korona alap alkotórészei: 4,500,600— korona n. é. 4 százalékos Budapest székesfővárosi 1903. évi kölcsönkötvény, 1,586,000— korona n. é. 4 százalékos Magyar leszámítóló- és pénzváltóbank záloglevél, 1,150,000— K n. é. 4 százalékos Magyar koronajáradék, 1,148,800— K n. é. 4 (frt 574.400) n. é. 4 százalékos Magyarjelzálog-hitelbank községi kötelező, 1,123,000— korona n. é. 4 százalékos Budapest székesfővárosi 1897. évi kölcsönkötvény, 742,800— (frt 371.400) n. é. 4 százalékos Magyar földtehermentesítési kötvény, 500,000 korona n. é. 4 százalékos Magyar agrár- és járadékbank r.-t. vasuti járadék-kötvény, 500,000 korona n. é. 4 és fél százalékos Magyar kir. állampénztárjegy, 497,000 korona n. é. 4 százalékos Magyar általános takarékpénztár záloglevél, 239,900 korona 4 százalékos Magyar jelzálog-hitelbank községi kötelező, 215,300 korona n. é. 4 és fél százalékos Magyar jelzálog-hitelbank községi kötelező, 175,600 korona (87,000 frt) n. é. 4 százalékos 10 százalék díjjal Magyar jelzálog-hitelbank községi kötelező, 20,200 korona n. é. 4 százalékos Magyar földhitelintézeti záloglevél.

A mezőszégi vasut. A mezőszégi vasut kiépítése tárgyában ma Marosvásárhelyen anket volt, amelyen a kormány képviselőiben Dési államtitkár és Kós földművelésügyi miniszteri kirendeltségi főnök jelentek meg. A vármegyei ifj. Ugron Gábor főispán, Marosvásárhely városát pedig Bernády György polgármester, Köllő Ignác és gróf Bethlen István képviselték. Az anketen végleges megállapodás történt a vasutvonal irányára nézve, valamint a megye és a város hozzájárulási költségeire vonatkozólag.

Folyóvizeinkről. A földművelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna magas vízállással Passautól Steinig apad, lejjebb emelkedik. Budapest vízállása ma 388 cm., tegnap óta 22 cm-t aradt. A mai vízállásokból következtetve a duna árhullám tetőzése Pozsonyban körülbelül e hó 16-án mintegy 530 cm., Komáromban e hó 17-én 550 cm., Budapesten pedig e hó 18-án pedig 530 cm. vízállásnál várható. Budapesten tehát ez alkalommal az alsó rakodópartot a víz nem önti el. A Tisza közepes vízállásu, Tekeházától Záhonyig emelkedik, lejjebb apad. A Dráva vízállása közepes, Barestől Dolninihőljáczig emelkedik, másutt apad. A Száva közepes vízállással apad.

Munkabeszüntetések és munkáskizárások Magyarországon az 1907. évben. E címmel adta ki Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a Magyarországon előfordult munkaviszályok statisztikájának III. kötetét. Eszerint az 1907. évben Magyarországon 408 ipari sztrájk eset fordult elő, 150-nel (26.88%) kevesebb, mint az előző esztendőben. E sztrájkok összesen 2657 ipartelepét érintettek, az 1906. évi 5512-vel szemben. A csökkenés tehát 51.79 %-nak felel meg. Egy-egy sztrájk átlag 1906-ban 9.9, 1907-ben 6.5 ipartelepét érintett. A sztrájkoló munkások legnagyobb száma 26,854-re (1906-ban még 45,919-re) rugott, vagyis egy-egy sztrájk esetre átlag 66 (1906-ban 82) sztrájkoló jutott. Ezenkívül a sztrájkok következtében 3309 munkás kénytelenségből nem dolgozott. Ellentétben a sztrájk mozgalmakkal a kizárási esetek száma rendkívül emelkedett: 1906-ban 14, 1907-ben már 36 esetben zárták ki a munkaadók munkásaikat, a növekedés tehát 157%. Viszont azonban a kizárásiok lényegesen súlyosabbak és nagyobb kiterjedésűek voltak az előző esztendőben. A kizárási által érintett ipartelepek száma ugyanis 1906. évvel szemben 206-ról 281-re, az egy időben kizárt munkások száma 6072-ről 3747-re apadt. A legtöbb kizárást találunk az épitőiparban (11 eset 2130 munkással), a fa- és csontiparban (8 eset 714 munkással), és a vas- és fémiparban (7 eset 293 munkással). A munkaviszályokat kísérő rendezavarásokra vonatkozólag a következő néhány adat áll: az ipari sztrájkoknál ötven esetben rendezavarás, negyvenhét esetben kihágás, ötvenhét esetben személy- vagy vagyon elleni bűncsele-

30 **frt-ért készít csakis mérték szerint prima ültönyt elsőrangú kivitelben**
Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rossuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra birtentva

Telefon 116-59.

mény történt, negyvenegyszer rendőrség vagy csendőrség, két ízben katonaság beavatkozására volt szükség. A kizárások alkalmával kétszer rendzavarás, három esetben kihágás, végül öt esetben büncselekmény fordult elő.

1854. évi Salm-sorsjegyek húzása. 63.000 koronát a 41207 számú, 4200 koronát a 83138 számú sorsjegy nyert.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle lümpa fűrdők szívhaj és veredényelmeszedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).
Villamos fényfűrdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfűrdők.
Szénsavas fűrdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthénia, hysteria).
Idegyengeségi állapotok.
Álmatlanság, Fejfájás.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegrendbéli (Neuralgiák, ischias).
Gerinxvelősejtvadás (Tuberculosis).
Szívbetegségek.
Veredényelmeszedés.
Köszvény és osz, reuma, ízületi és esonthajok.
Székrekedés, Baganatok, Anyagcserehájak (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Bőrbajok, Bőrviszketeg.
Lupus.
Najhuítás, kopaszág.
Szértelenítés (nőknél az arcon).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napra át. Kívánatra gratuláció.

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDE.

Gabonatözsde.

Budapest, július 15.

A készáruipiaczon ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és mivel másrészt az árúirtokokosok sem forszirozták a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, amelynek a folyamán mindössze alig 4000 q. buza kelt el, tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 33.60 kor. volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 31.60 korona 75 kilós rozsdás buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a zab 20 fillérrel drágább, a többi változatlan. Forgalomba került 150 q. ó-rozs 20.90 koronás áron, 600 q. ó-zab 19.50-19.70 koronás áron, 500 q. tengeri 15.80 koronás áron, továbbá 1100 q. új rozs júliusi szállításra 20.40-20.50 koronás áron és 300 q. új árpa 15.60 koronás áron. A határidőpiazcon az amerikai nagy hausse alapján szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg az üzlet. Kezdetben igen jó vételkedv mutatkozott, minek folytán mérsékeltén még tovább javultak az árfolyamok, amelyek azonban a forgalom későbbi folyamán csendesebb hangulat mellett kissé visszaszorultak. Az októberi buza 10 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 27.70 koronán indult, 27.78-ig javult, majd megint 27.60-ig gyöngült és zárlatkor 27.62 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményeképpen ma az októberi buza két fillérrel javult, az áprilisi buza és az októberi zab változatlan maradt, az októberi rozs 4 fillérrel, az új tengeri 2 fillérrel, a júliusi tengeri 4 fillérrel gyöngült.

Eladott:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k 33.60 K, 280 q 79.5 k 33.60 K, 200 q 78.5 k 33.50 K, 100 78.5 k 33.40 K.

Pestvidéki: 200 q 80 k 33.10 K.

Felsőmagyarországi: 180 q 76.5 k 32.90 K.

Erdélyi: 1200 q 76 k 30.40 K.

Román: 150 q 75.4 k 30 K, 100 q 75 k 31.60 korona.

Rozs: 150 q 20.90 K, kpf p.

Újrozs: 100 q 20.40 K kpf p. jul. 500 k 20.50 K. kpf par. promt, 500 q 20.40 K kpf par. promt.

Zab: 100 q 19.60 K kpf, 100 q 19.50 K kpf, 300 q 18.40 K kpf dohos, 100 q 19.70 K kpf.
Újárpa: 300 q 15.60 K p jul.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	32.45—33.45
"	76	31.—32.20	80	32.75—33.45
"	77	32.—32.40	81	32.85—33.55
"	78	32.20—32.35	82	—
Fejérmegyey	75	—	79	31.30—32.80
"	76	30.65—31.20	80	32.95—33.55
"	77	30.55—31.65	81	—
"	78	30.60—31.65	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.15—32.25
"	75	—	79	32.45—33.80
"	76	31.70—32.40	80	32.50—33.55
"	77	31.45—31.35	81	—
Bánsági	74	—	78	32.60—33.55
"	75	—	79	32.85—33.85
"	76	31.45—31.60	80	31.45—32.75
"	77	31.10—31.65	81	33.90—33.65
Bácskai	74	—	78	31.70—33.65
"	75	—	79	32.85—32.85
"	76	32.65—32.10	80	31.50—32.25
"	77	31.65—32.20	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.35—20.65
középmínőségű új	—	—	—	20.05—20.05
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	17.40—18.40
II-rendű	—	—	—	16.90—16.80
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	18.90—19.90
II-rendű	—	—	—	20.30—19.65
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.90—16.10
Korpa	—	—	—	12.40—12.70

A határidőpiazcon kötött:

Dél előtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1900-re:

Buza októberre	27.70—27.72—27.78—27.60—27.64,
Buza áprilisra	28.20—28.28—28.10—
Rozs októberre	20.36—20.38—20.16—20.26—
Tengeri júliusra	15.82—15.84—15.72—
Újtengeri májusra	13.90—13.92—13.84—13.88—
Zab októberre	15.48—15.42—15.47—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	27.62—27.64
Buza áprilisra	28.12—28.14
Rozs októberre	20.22—20.34
Tengeri júliusra	15.72—15.74
Újtengeri májusra	13.88—13.90
Zab októberre	15.42—15.44
Repcze augusztusra	28.40—28.60

Budapesti gabonaforgalom.

1909 július 15-ől 1909 július 15-ig.

Buza	Erkezett		Elszállított	
	méter	mázsa	méter	mázsa
Buza	2534	—	—	—
Rozs	—	—	—	—
Arpa	322	—	—	—
Zab	612	4904	—	—
Tengeri	—	15339	—	—
Liszt	441	10932	—	—
Korpa	—	2595	—	—

Értéktözsde.

A mai tőzsdén nem volt valami nagy forgalom. Főleg a Rimamurányi vasmű, Jelzálogbank és Államvasut részvényekben volt kötés. A Rimamurányi részvény a tegnapi árfolyamhoz képest két koronával, a Jelzálogbank részvény egy koronával s az Államvasut részvény két koronával emelkedett. A helyi piacon is mérsékelt volt a forgalom. Leginkább a Magyar általános biztosító társaság, Aszfalttársaság, Salgótarjáni közbányja és Városi villamos részvényeket vásárolták. A járadékpiacz teljesen üzletelen volt. Forgalomba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 637.25—637.50 koronán, Magyar hitel 751.50—

Különös volna, ha meg senamlek sem...

volsa fel, hogy a fogporral vagy fogszappannal naponta való fogtisztítás daczára a fogak (főleg az őrlőfogak) gyakran rosszak vagy szuvasok. Nem-e legjobb bizonyítéka ez annak, hogy a fogporral vagy fogszappannal való fogtisztítás elégtelen? A fogak nem teszik meg kedvünkért, hogy csak oly helyeken rohadjanak, hol a fogkefével, porral vagy szappannal könnyen elérhetők. Ellenkezőleg, éppen azon helyeken, melyek nehezen hozzáférhetők, mint őrlőfogak hátsó felszínei, fogrészek, szuvas fogak, foghiányos helyek stb., a bomlás és romlás legbiztosabban megy

akarja megtartani, hogy szokja meg az Odollal való szorgalmas szájjapolást. — Egy nagy üveg Odol ára 2.— korona; kis üvegé 1.20 korona.

751.25—751.50 koronán, Államvasut 724.25—724.75—724.50 koronán, Leszámitolóbank 478.— kor. Jelzálog 445.—445.50—445. kor. Rimamurányi 584.50—582.50—585.50 kor. Városi villamos vasut 268.25 kor. Közuti vasut 568.25 kor. Magyar koronajáradék 93.10 kor. Salgótarjáni 571 kor. Drasche 520.—, Magyar aszfalt 167 koronán.

A előtőzsdén előfordult kötések:

Osztr. hitel 636.25, Magy. hitel 751.50—751.25—, Osztrák-magyar államvasut 724.25—724.75—724, Jelzálogbank 445—445.50—445.25 Rimamurányi 584.50—582.50—584.25 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 637.50—, Magyar hitel 751.50, Osztrák-magyar államvasut 724.50, Leszámitoló bank 478.—, Jelzálogbank 445.—445.25—445, Rimamurányi 585—585.50, Városi villamosvasut 266.50, Közuti vaspálya 568.25, Déli vasut 108.75, Magyar koronajáradék 93.10 koronán.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3—4 korona, nyolcz napra 5—6 korona, július hónap végére 14—16 korona.

Ulőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 637.25, Magyar hitel 751.50, Államvasut 729.50, Leszámitoló 478.25—, Jelzálog 444.50, Rimamurányi 584.50, Városi vasut 266.25, Közuti vasut 568.50 koronán.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, július 15. (Saját tudósítónktól.) A forgalom ma valamivel szilárdabb irányzat mellett nyílt meg és gabonaneműekben az árak némileg emelkedtek, később az irányzat nyugodt lett s úgy a buza, mint a rozs ára is a tegnapi nivón maradt. Tengeri és zab ára nem változott, az üzleti forgalom pedig jelentéktelen volt, mert kínálat nem mutatkozott.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 17.20—17.60, mosoni 16.40—16.80, tótfelvidéki, 16.40—16.80, déli vasuti 16.50—16.80, marchfeldi 16.40—16.65, 76—78 kg. romániai 16.50—16.85.

Rozs: tótfelvidéki 10.65—10.85, csepeli 10.50—10.65, pestmegyei 10.55—10.60, déli vasuti 10.60—10.80, különféle magyar 10.50—10.65, osztrák 10.60—10.95.

Arpa: maláta 9—9.30, takarmány 8.75—9.10.

Magyar tengeri 8.30—8.50, Cinquntin 10.15—10.40.

Magyar zab 9.90—10.30, válogatott 10.30—10.50.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, július 15. A kedvező időjárás, mely elősegíti az aratást, továbbá a newyorki magasabb árjegyzések kedvezően befolyásolták az előtőzsde irányzatát, a forgalom azonban csak szűk keretek között mozgott. Államvasuti részv.-ben helyi vásárlások voltak, dunagőzhajózási részvény javult a társaságnak június havában elért nagyobb bevételei folytán. — Emelkedett fegyvergyári és magyar jelzálog hitelbank részvény is, a rimamurányi ellenben megtartotta tegnapi árfolyamát és a kedvező amerikai vasjelentések befolyás nélkül maradtak. A déli vasuti tőzsde megnyitásakor a forgalom nyugodt volt, az árfolyamok tartottak és később is nyugodt irányzat mellett alig változtak a kedvező vezetőértékek. Korlátok közt kereslet jelentkezett magyar jelzálog és fegyvergyári részvényekben. Berlin kedvetlen irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 637.—, Laenderbank 450.—, Union —, Bankgyesület —, Államvasut. 723.50, Déli vasut 108.76, Alpési 641.—, Rimamurányi 584.—, Galicziai Kárpát —, Nyugatcehsországi közbányja —, Fegyvergyár 662.50, Poldi kohó —, Török sors-

vege. Ha a fogakat ronadás és megbetegedés

ellen meg akarjuk óvni, tehát épségben megtartani, ezt a legbiztosabban az antiseptikus

Odol szájjalval érhetjük el. Ez az öb-

litésnél mindenhová hatol, a fog-

részekbe, az őrlőfogak hátsó fel-

színére stb. Odol a fogrontó

gombok életfeltételeit vonja el

és a fogakat a szuvasodás el-

len megvédi. Ezért mindenki-

nek sürgösen és jó lelkiismeret-

tel ajánljuk, ki fogait egészségesen

akarja megtartani, hogy szokja meg az Odollal való szorgalmas szájjapolást. — Egy nagy üveg Odol ára 2.— korona; kis üvegé 1.20 korona.

jegy 185.75, 3 száz. déli vasuti elsőbség — Trifaili —, Dunagőzhajózási 947 K.

1 óra 30 perczkor jegyeztek:

Oszták hitel 637.25, Magyar hitel 751.—, Anglo 298.—, Bankgyesület 527.25, Földhitel —, Laenderbank 450.—, Union 549.—, Allamvasut 724.50, Déli vasut 103.75, Dunagőzhajózás 940.—, Alpesi 640.75, Rimamurányi 584.—, Brüxi kőszénbánya —, Osztr. aranyjárdék —, Török sorsjegy 185.75, osztrák koronajárdék —, magyar aranyjárdék —, magyar koronajárdék —, Márka —, rimamurányi —, Poldi-kohó —, 3 százalékos déli vasuti elsőbség r. —, galicziai Kárpát 673.50 K.

Bécs, július 15. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos aranyjárdék 113.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 752.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 473.—, Rimamurányi 584.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 93.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.80, Magyar nyereség-köv. sorsjegy 199.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény 232.50, Magyar Jelzálogbank 442.—, Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, július 15. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papirjárdék 95.95, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 117.50, 1860-as sorsjegy 160.75, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 297.—, Bécsi Bankverein 526.25, Osztrák magyar bank 1772, Déli vasut 108.30, Dunagőzhajózási társ. 932.—, Dohány részv. 374.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.98, Osztr. Lloyd 480.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.95, Osztr. koronajárdék 95.95, 1864-es sorsj. 293.—, Osztrák hitelintézeti részvény 637.25, Union-Bank 549.50, Osztrák Länderbank 449.60, Osztrák-magyar államvasut 723.75, Elbe völgyi vasut —, Alpesi részvény 640.50, 20 frankos 1907, Londoni váltóár 239.90, Lipótkohó 462, Török sorsjegyek 185.40 K. Nyugodt.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 15. (Értéktőzsde.) A tőzsde megnyitáskor érkezett rajna-vesztfáliai vaspacizot illető kedvezőtlen jelentésnek az volt a következménye, hogy az Iron Age kedvező jelentése, valamint a New-Yorkból jelentett magasabb árfolyamok nem jutottak érvényre, amihez a káliszindikátus megújítására irányuló tárgyalások megszakítása is hozzájárult. — Ezért a piac teljesen tartózkodó és az üzlet időközönként majdnem teljesen szünetelt. — A legtöbb értéket megnyitáskor alig jegyezték. Némi érdek-

lődés mutatkozott Diskonto Kommandit részvények, valamint harpeniek iránt, az utóbbiak csekélységgel magasabban indultak. Egyéb értékek többé-kevésbé el voltak hanyagolva. Hajózási részvények gyöngén indultak. Későbbben sem volt valamely felemelésre méltó mozgalom az üzletben. Az utó-lőzsdén Phönix-részvények kedvező osztalékbecslésre és ezzel kapcsolatban a többi bányarétek is valamivel szilárdabbak voltak. A készpénzpiaci ipari értékei csöndesek és nem voltak egységesek. Napi pénz 3%, magánleszámitolási kamatláb 2 3/8%.

Berlin; (Zárlat) július 15. (Saját tudósítónktól.) Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papirjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 100.— osztrák hitelrészvény 200.20, Déli vasut —2110, orosz bankjegyek 216.19, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.30, Disconto Commandit 167.00, Dinamittruszt —, Harpeni 191.—, Unifikált török járdék 92.75 4.2 százalékos ezüst jár. 95.20, 4 százalékos magyar aranyjárdék 95.50, Magyar koronajárdék 93.20, Osztrák-magyar államvasut 155.—, Bécsi váltóár 85.15, Olasz járdék —, Alt. villamosági Edison 221.70, Gelsenkircheni 179.—, Laurakohó 183.40. Igen csendes.

Frankfurt, (Zárlat) jul.15. 4.2 száz.-os papirjárdék 99.45, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99.90, Magy. ar.-jár. 95.60, Osztrák hitelint. részv. 200.10, Osztrák-magyar államvasut 155.—, Eszakyugati vasut —, Buschradai vasut —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverein 133.65, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.80, 4.2 százalékos ezüstjárdék 90.50, Osztrák koronajárdék 96.50, Magyar koronajárdék 93.45, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 21.10, Elbe völgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 811.16, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Az irányzat nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) július 15. 4.2 százalékos ezüst járdék 99.40, 1860. sorsjegy 162.—, Déli vasut 21.—, 4 százalékos aranyjárdék 99.80, Osztrák hitelrészvény 200.60, Osztrák-magyar államvasut 155.00, Olasz járdék 104.80, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.80 Nyugodt.

London, július 15. Angol consol —.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Uzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága.) Július 15-én. Előző napi eladatlan maradvány 301 drb sertés, 17 drb süldő, — drb malacz. Pótfelhajtás 26 drb. sertés, — drb süldő, — drb malacz. Mai felhajtás 1173 drb sertés, 30 drb süldő, — drb malacz, összesen 1500 drb sertés, 47 drb süldő, — drb malacz. Eladatott 931 drb sertés, 30 drb süldő, — drb malacz. Mai maradvány 569 drb sertés, 17 drb süldő, — drb malacz.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 114—115 fill., életsúlyonál — fillér. II-rendű 280—350 kilogramm 106— fill., életsúlyonál — fillér, súly — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül élds. — fillérig, életsúlyonál 130—150 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig — fill. életsúlyonál 128—150 fill.-ig, fiatal könnyű 220 kilogramm — fillérig, levonással 132—150. Huszsertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fill.-ig, életsúlyonál — fillérig, belföldi süldő 112—128 fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertéspiacz.

Budapest, július 15. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 142—143 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 143—144 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 143—144 fillér, könnyű (páronként 130 klgig) 144—145 fillér. Sertéslétszám: 1909. július 13. napján volt készlet 30327 darab sertés, 14-én felhajtott 346 darab sertés, 14-én elszállított 407 darab sertés, július 15. napjára marad készlet 30266 darab sertés. A hizott sertésüzlet irányzata nyugodt.

Budapesti szarómarhavasár.

Budapest, július 15. Felhajtott 856 darab élő borju, (közte 51 rugott), 0 drb leölt borju, 0 drb növendékmarha, 0 drb élő bárány. Árjegyzék: elsőrendű élő borjúkért 72—80 fillérig, kivételesen 84— fillér, középminőségű élő borjúkért 64—70 fillérig, leölt borjúkért — fillér. silány és rugott borjúkért 38—60 fillérig, növendékmarháért — fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyha volt, az árak változatlanok maradtak.

Table with multiple columns containing market prices for various goods like flour, oil, sugar, and other commodities. Includes sections for 'Allamodósságközlökök', 'Záloglevelek', 'Bankok részvényei', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalmok', and 'Különféle vállalatok'.

Az Országos Gyermekvédő Liga

rózsaszínű sorsjegyeinek két főnyereményét valamint az 50, 30, 25, 20 és 10 koronás nyereményeit

ma délután huzzák.

Ennek befejeztével a barna-színű sorsjegyek húzása következik. A nyeremény szelvényeket

f. hó 21-én szerdán délután huzzák ki.

Ekkor huzzák a

20.000 koronás főnyereményt is.

A nyereménytárgyak f. é. szeptember hó 1-ig vehetők fel az Iparcsarnokban.

Heti lóvásár.

Budapest, július 15-én. (Hivatalos tudósítás.) A Tattersall telepen mai napon megtartott heti lóvásárra felhajtottak 432 drb. első osztályú, 648 drb. II oszt. lovat, összesen 1080 darabot. Ebből eladott 660 drb. — A székesfőváros vásárolt 91 drb. vágó lovat 84-130 korona között váltakozó áron.

Budapesti vagómarhavásár.

Budapest, július 15. Felhajtott: Magyar bika 182 drb, ökrök 1327 drb, tehén 774 drb, bivaly 180 drb. Növendékmárha 69 drb. Póthajtásra bejelentve 224 drb, összesen 2756 drb. Árjegyzék: (métermázsánként elősúlyban, levonas nélkül) Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 71-79 koronáig, kivételesen 84 koronáig, közép 58-70 koronáig, silányabb 50-56 koronáig. Magyar parasztmárha 58-66 koronáig, silányabb 46-56 koronáig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 78-89 koronáig, kivételesen 94 koronáig, középminőségű 66-76 koronáig, silányabb 52-64 koronáig. Bika jobb minőségű 66-76 koronáig, silányabb 54-64 koronáig. Bivaly 34-45 koronáig. Magyar tehén 50-66 koronáig. Tarka 3thén 50-74 koronáig. Kicsontozni való marha 32-46 koronáig. Növendékmárha 50-64 koronáig. A felhajtás 200 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, melyben jóval kevesebb hizott marha foglaltatott. Miután több idegen vevő jelent meg a vásáron, a vásár irányzata élénk volt, az árak elsőrendű minőségeknél 2-3 koronával, más minőségeknél 2 koronával mm.-ként emelkedtek.

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, július 15. A mai vásárra fölhozta 4420 darab borjút, 2206 darab fiatal sertést, 997 levágott sertést, 149 darab levágott juhot, 127 darab bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 76-92 fillér, elsőrendű 94-128 fillér, legelője 130-140 fillér, élő borjú 72-110 fillér, legelsőrendű 102-120 fillér, élő hussertés 104-132 fillér, élő hizott sertés 108-126 fillér, levágott hizott sertés 128-154 fillér, könnyű sertés 150-164 fillér, elsőrendű süldő 124-154 fillér, élő juh — fillér, levágott juh 98-110 fillér, bárány 14-36 korona páronként.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 15. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Bajdik Endre kassai pénzügyi szűrvizsgálót végleges minőségű pénzügyi számtanácsossá addigi állomáshelyén való meghagyással, továbbá Krizsanics Géza nagybecskereki lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez;

a kereskedelemügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztérium személyzeti létszámába új. Czeli Vilmos dr. brassói lakost fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá;

az igazságügyminiszter Rumpel József illavai országos ügyintézői címzetes főügyőrt ugyanekhez az az intézethez valóságos főügyőrré nevezte ki.

Áthelyezés. A satoraljai helyi törvényszék elnöke Szalay Ferencz homonnai járásbírói hivatalszolgát saját kérelmére addigi minőségében a királyhelmecei járásbíróshoz helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Iricz Sándor makói lakos, valamint Tibor, Ferencz, Márton és Árpád nevű kiskorú gyermekei „Incze”-re, kiskorú Fleischmann Imre högyézi lakos „Földes”-re, Fleischmann Leó högyézi lakos „Földes”-re; kisk. Fleischmann Jenő högyézi lakos „Földes”-re; Csapkovits József budapesti lakos „Csornai”-ra, Klein Dávid Dezso

Jószáshelyi lakos „Kondor”-ra; Liginn András sepsiszentgyörgyi lakos Tordaira, kk. Psibil István és Ferencz budapesti lakosok Patakira, Roncsák József szepesváraljai lakos családi nevének Rónaira kért megmagyarosítását megengedte.

Pályázatok. A szatmárnémeti kat. főgimnáziumban egy latin-történelmi és egy mennyiségtan-termesztani; a löcsei kat. főgimnáziumban egy latin-görög; triszentai kath. főgimnáziumban egy történelem-földrajzi; a besztercebányai kath. főgimnáziumban egy magyar-latin; a miskolci kath. főgimnáziumban egy magyar-német; a trencsényi kath. főgimnáziumban egy természetrajz-, földrajz- vagy vegytan; a pozsonyi kath. főgimnáziumban egy magyar-latin; végül az aradi kath. főgimnáziumban egy latin görög tanszékre augusztus hó 3-ig az illetékes tankerületi kir. főigazgatókhoz; az erzsébetvárosi törvényszék elnökéhez a szentgotthályi járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; a lipótvári orsz. feyintézet igazgatóságához főügyőri állásra augusztus hó 8-áig nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap helyenkint az Északi Felföldön, továbbá a Dunántúl és az Alföld déli megyéiben, meg Erdély tulnyomó részén fordult elő néhány mm-nyi eső. Az idő különben változóan felhős és a hőmérséklet emelkedőben van; a maximum Rozsnyón 29 C° és a minimum Tatrafüreden 7 C° volt. Az éjjel 2 óra körül Gygyallán és reggel 6 óra körül Temesvárott gyenge, távoli földrengést jeleztek a műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Melegebb és tulnyomóan száraz idő várható. (Sürgöny-prognózis: Melegebb, száraz).

Állomás	Legmagasabb hőmérséklet 100 +	A hőmérséklet szélességi szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet		Hőmérséklet	
				felhős	száraz	max	min
A.-Szalonta	66.3	18.2	E	2	4	1	20
Ungvár	64.9	14.5	NE	1	4	1	21
Késmárk	66.0	12.0		1	4	1	20
Losonc	63.2	15.0		1	4	1	22
Ogyalla	63.7	14.8	NW	1	0	1	21
Budapest	63.4	16.6	NW	1	2	1	24
Hévíz	68.3	15.5		1	2	1	21
Keszthely	66.3	17.8		1	2	1	21
Bécs	61.2	14.1	N	1	1	1	21
Zágráb	67.1	18.5		1	2	1	25
Fiume	65.2	18.3		1	4	1	23
Szeged	65.8	18.5	N	1	0	1	22
Temesvár	66.2	18.2		0	5	1	22
Nagyvárad	—	—		—	—	—	21
Kolozsvár	66.5	14.0		1	1	1	20
Vajdahunyad	66.3	17.3	NW	2	0	1	21
Nagyvárad	66.0	17.2	SE	1	4	7	19
Szatmár	—	15.6	SSW	0	1	1	28
Eger	—	14.8	NE	1	3	1	17
Ajánváralja	—	11.6	E	1	4	2	17
Selmeczbánya	—	12.5	NW	4	2	2	19
Románó	—	12.2	W	1	0	1	21
Magyar-Ovár	—	12.4	W	1	3	1	19
Sopron	—	18.3	W	2	4	1	24
Eszék	—	18.8	W	1	0	1	24
Újvárad	—	18.4	E	1	4	1	24
Győr	—	12.1		—	—	—	22
Köcskemet	—	17.0		—	—	—	21
Órosbánya	—	15.4	SW	1	1	1	21
Árad	—	15.7	W	2	0	1	21
Zsombolya	—	15.8	NW	2	0	1	21
Verseny	—	—	SE	3	0	4	—
Orsova	—	15.8	NW	2	0	1	25

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

VIZÁLLÁS.

m. e. r.	júl. 16. júli. 14.		júl. 15. júli. 14.	
	m. e. r.	m. e. r.	m. e. r.	m. e. r.
Inn	Soharing 2.75 4.31	Tisza M.-Német 0.70 0.82		
anna	Pasu 4.07 5.93	Tokohaza 1.08 0.85		
	Linz 2.89 3.94	V.-Námény 1.18 0.95		
	Bécs 3.42 3.09	Tokaj 1.04 1.05		
	Pozsony 4.91 4.21	Tiszótfred 1.82 1.44		
	Komárom 4.59 3.94	Szolnok 2.70 2.11		
	Budapest 3.48 3.66	Csongrad 2.85 2.19		
	Paks 3.37 3.30	Szeged 2.52 2.84		
	Mohács 4.44 4.44	T.-Bece 2.49 2.66		
	Gombos 4.75 4.79	Titell 3.70 3.75		
	Érvédok 3.93 3.57	Óndara Moor 0.56 0.10		
	Pannónia 3.73 3.63	Tapoly Barfa 0.50 0.10		
	Orsolya 3.02 2.97	Hedreg Ladány 2.15 1.56		
Morva	Mozsafa 2.47 2.09	Sajó Zoltán 2.42 2.80		
Vag	Zsolca 1.88 1.81	Hajmád H.-Némeli 1.3 0.85		
	Trencsén 1.24 1.73	Bereityo Margitta 0.98 0.17		
	Szered 2.01 1.45	B.-Ufalu 0.11 0.07		
Raba	Szt.-Gothard 0.56 0.34	Körös Csúsa 0.44 0.50		
	Sarvar 0.18 0.19	N.-Varad 0.24 0.32		
	Győr 3.68 3.18	Belényes 0.85 0.88		
Drava	Varasd 1.82 1.98	Tanke 0.48 0.16		
	Zakany 0.20 0.24	Gurahonc 0.48 0.45		
	Farcs 1.08 0.70	Borosjenő 0.20 0.32		
	Eszék 2.16 2.22	Békés 0.40 0.24		
Mura	M.-szerdah. 1.50 0.90	Gyoma 0.64 1.20		
Sáva	Zágráb 0.92 0.26	Maros Gy.-Fehervár 0.5 0.45		
	Szécs 1.85 1.44	Franjoska 0.75 0.81		
	Mitrovica 0.34 2.04	Soborsin 0.80 0.24		
Szamos	Dees 0.21 0.44	Arad 0.8 1.00		
	Szatmár 0.96 0.84	Mák 0.60 0.63		
Kraszna	N.-Majtény 0.80 0.74	Temes K.-Kötely 0.96 0.41		
Latorca	Munkács 0.1 0.23	Buga Kiszib 0.80 0.80		
Laborez	Homonna 0.85 1.20	Temesvár 0.25 0.31		
Uz	Perecseny 0.1 0.22	Becskek 0.92 0.92		

Felhívás.

A Budapest környékén család házakal építő egyesület mint szövetséget budapesti bejegyzett cég a folyó évi július hó 4-én tartott közgyűlésén többszámolását határozta el, miért is felhívjuk a szövetséget hitelezőit, hogy követeléseiket jelen hirdetésny harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt a törvényes következmények terhe mellett érvényesítsék. A felszámoló-szövetséget igazgatósága.

Nélkülözhetetlen ujság!!

Magyarországon minden fűszer-, gyarmatárú, csomago, husárú, tejtermény stb. kereskedőnek, az élelmezési- és fogyasztási szövetségeknek, szállodás és kávéosknak, sőt minden háztartásnak a

Esemégye Ujság!

Élelmezési szaklap.

Ez a maga nemében páratlan hetilap szeptember 1-én indul meg.

Előfizetési ára félévre 5 kor., egész évre 10 korona. Előfizetők ujevíg (4 hónapig) 3 koronáért kapják.

Szerkesztő és kiadó: Lenkei Zsigmond Budapest, VIII., Sándor-tér 4. sz.

A legjobb hirdetési mód.

Senki sem nélkülözheti!

KÜLÖNFÉLÉK.

Az én asszonyom...

Az én asszonyom nem cifra uri dáma,
Nincs neki sokféle toalettje, drága;
De ami van, mindaz oly jól illik néki,
Hogy sok uri dáma irigykedve nézi.

Pedig maga varrja dolgos kis kezével.
Valamennyit, mert hát volt rá módja régen;
Zongorázni nem tud, tenniszezni sem járt,
De megtanult varrni s a konyhában helyt állt.

Mikor még a lányok anyjukra szorulnak
S gyűjtik a hozományt udvarló ficsurnak,
S a visszament pártit otthon siratgatják;
Ő már eltartotta beteg anyját s apját.

Igy tanult meg korán maga lábán járni,
Helyén volt a szive s akart, tudott várni,
Várni a tavaszra, igazi tavaszra,
Amely neki is a szerelmet megadja.

Az a tavasz eljött s el se is mult tőle,
Mert ma is szerelmes tavaszi időbe,
Él az én asszonyom s egy cseppet se bánja,
Hogy nem lett belőle cifra uri dáma!

Honthy István.

(Gyémántleletek Arkanzasban.) Arkanzasban újabb gyémántleletekre bukkantak, melyeknek kiaknázására Arkanzas-állam székhelyén, Little Rockban „The Ozark Diamond Mines Corporation” cég alatt részvénytársaság alakult. Ez a társaság meghívta a Kimberley gyémántbánya volt szakértőjét Ethelbert G. Woodford ot (Transvaal legfőbb állami bányamérnökét) Londonból, hogy vizsgálja meg a területet. Jelentéséből a következőket emeljük ki: A gyémántleletek helyén eddig gépekkel még nem dolgoztak, mindamellett felületes kutatás után 75 gyémántot találtak, melyeknek legnagyobbika 6 karátnál nehezebb. Ezeknek a leleteknek legnagyobb része Peridotföldnek kézzel való mosásának eredménye. Az első gyémántot ezen a területen már 1906. augusztusában találták és az eddig eltelt időt

arra használták fel, hogy a földet és a bányászati jogot csendben megszerezzék. A terület maga körülbelül 40 acre-t foglal el, tehát körülbelül akkora, mint a délafrikai Debeers bánya. Hogy a racionális üzemet megkezdhessek, mindenekelőtt szükséges, hogy a területnek fekvését és határait függőleges furásokkal megállapítsák. Azután körülbelül öt, egyenként félacre nagyságú területen 5000-5000 load (a 16 köbláb) peridotid földet kell minél mélyebben kiemelni és körülbelül 6-9 hüvelyknyi rétegben az időjárás behatásának kiténni. Ez körülbelül 4 hónapig tarthat, mely idő alatt a gépeket is fel lehet állítani, amelyekkel azután a földmennyiségeket további hat hónap alatt ki lehetne mosni. Ha ezekből a próbákból kiderül, hogy a gyémántelőjövétel rentábilis, akkor meg lehet a rendes üzemet kezdeni. Woodford mérnök a bányafizem rendes megkezdéséhez szükséges költségeket mintegy százezer dollárra becsüli. A jelentés azzal végződik, hogy a talált gyémántok átlagminősége egyenértékű az afrikai gyémántokéval. Említésre méltó, hogy a kövek közül igen sok a fehér gyémánt és igen kevés a szilánk.

(A majmok beszéde.) L. C. Garner, az ismert nevű amerikai tudós, aki öt év óta tartózkodik a legsötétebb világrész szívében, hogy az őserdőkben ellesse a majmok beszédjét, egy hosszabb cikket írt egy angol lap számára, amelyben következő észleleteiről számol be: „Be kell vallanom, hogy előrehaladásom nagyon lassú és fárasztó volt. Husz esztendő tanulmányom alatt mindössze kilencven szót gyűjtöttem csak össze, amelyek több mint 12 különböző fajta majomfaj között oszlanak meg, úgy, hogy a majmok szókincse nagyon is szegényesnek látszik. Tényleg kilenc szó a leg több amelyet egy családnál megfigyelhettem. Ezután elmondja Garner tanár kísérleteit, amelyeket két fiatal majommal végzett, amelyek bár nagyon közeli rokonságban levő fajokhoz tartoztak, mégis teljesen eltűnt, különböző hangképleteket alkottak. A Nictitana-majmok például a kérést quick-hanggal jelölik meg, amelynél a magánhangzók lágyan ejtetnek ki, míg a Ludie-majmok ugyanezt Ki-uh-hanggal fejezik ki, miközben a magánhangzók hangosan és erősen hangsúlyoztatnak és az utolsó mássalhangzót hörgő lélekzet kíséri. Eppen ily eltérők a fenyegető veszélyre figyelmeztető hangok a különféle majomfajoknál. Épp így különféle hangjuk van a „hol” szóra és a feleletre. Különös lágy hangzása és szép csengése van annak a hívó szónak, amely csak az anyának szól. A nictitana „Hri”-t kiált, míg a ludie-majomnak az anya számára olyan hívó

jele van, amely betűkkel bajosan írható le és talán legjobban az „ou-oáh”, vagy „ou-wah” hanggal fejezhető ki. Van egy benszülött szolgám — írja Garner — aki a majmok kiáltásait oly jól és hibátlanul tudja utánozni, hogy az állatokat mindig megtéveszti. Ez beszélt el, hogy a benszülöttek vadászat alkalmával a néger majmok himjeinek csatakiáltásait szokták felhasználni. A csatajelenek mindig az a következménye, hogy a közelben tartózkodó néger-majom nyomban felel és minden veszélyt megvetve, harckészzen elhagyja a bozótot, hogy az ellenséget felkeresse.” A tudós professzor egyelőre még Kongóban marad, hogy kísérleteit és tanulmányait folytassa.

(Mikor fürdünk?) Általánosságban azt tartják, hogy a legegészségesebb és egyúttal a legkellemesebb is, reggel nyomban a felkelés után megfürödni. Sok „szakértő” azonban azt állítja ezzel szemben, hogy a legjobb idő a fürdésre az esti órák. Erre a kérdésre azonban minden ember saját testi állapotának figyelembe vételével maga adhatja meg a választ. A reggeli hideg fürdő csak annak tehet jót, akinek megfelelő ellentámasztási ereje és egészséges idegzete van. Ha reggeli fürdés után szokatlanul frissnek érezzük magunkat, míg egy-két óra múlva fáradtság és álom vesz erőt rajtunk, úgy az annak a jele, hogy a hideg fürdő ártalmas és a reggeli fürdést be kell szüntetni. A vérűs és kövér embereknek, továbbá azoknak, akiknek lassú és flegmatikus a vérmérsékletük, azoknak, a reggeli fürdő nagyon ajánlatos. Azoknak ellenben, akik soványságra hajlók, akiknek végtagjai a legcsekélyebb alkalomnál hidegek és nedvesek lesznek és akik nehezen emésztnek, akik idegek és szellemi munkával foglalkoznak, kerülniük kell a reggeli fürdözést. Ezeknél délután vagy két órával a lefekvés előtt való fürdés sokkal hasznosabb. Mások ismét a hideg fürdő után nyomban jótékony reakciót éreznek, de az utóhatásánál többet veszítenek erejükből, mint amennyit a fürdő révén nyernek. Az ilyeneknél a gyakori fürdőzés ártalmas. A meleg fürdő csak lefekvéskor ajánlatos. Minden egyes esetben a testet lágy ruhával addig kell dörzsölni, míg a bőr alaposan átmelegszik. Ez egészséges vérkeringést idéz elő és felfrissíti a testet. Nyáron a déli fürdés a legcélszerűbb. Ilyenkor a legjobb kiadós villásreggelit elfogyasztani és utána egy-két óráig uszkalni a vízben, fürdés után ebédelni és azután ugyancsak egy-két óráig pihenni.

A RENEGÁT

- EREDETI REGÉNY. -

IRTA: DÉRI GYULA.

20

Du Charras Kamill egész életére védve volt a szív tévelygése ellen; e kép ott lebegett előtte szüzi tisztaságában, ártatlan homlokával, büszke nyílt tekintetével s vezércsillaga maradt akkor is, midőn az emlékéhez fűződő fájdalom és boldogság keserűségét meg édességét elfásult rideg szive rég nem érezte már. Csakhogy sokára következett be az!

Kamill komolyabban vette a dolgot, mint hinni lehetett volna s mikor egy szomorú napon fölismerte helyzetét, mindenekelőtt a halálra gondolt. A második gondolata az volt, hogy abban némi gyávaság is van, csak úgy könnyű szerrel megszökni a szenvedések elől; aztán valami titkos ösztön mintha azt sugta volna neki, hogy ne siessen el az életből oly korán, itt szerep vár még rá, melyet át kell küzdenie, itt tettek vannak főtartva számára, melyeket véghez kell vinnie erős karral és erős lélekkel, férfiasan.

Édes, nagyratörő álmai az ifju kornak! Te szent lelkesülés, te erőltén gyermeteg, te tisztá s nemes és ép azért nagy, dicső érzés!

Mikor az ifju alig pelyhedző állal népboldogító terveket kohol lázas agyában, törékeny erélyével világrengető eszmék kivételére gondolt.

Mikor az eszmény s a való közt nem látjuk a roppant úrt, mikor a féktelenül csapongó képzelet mit sem akar tudni a rideg formákról, melyek a tettek körének határköveit jelentik.

A cél nem elég világos még lelkünk előtt, de elhatározásunk szent és megmáshatatlant: nagyot tenni.

Még nem tudjuk, mint katona, vagy államférfi, vagy mint író fogjuk-e aratni a borostyánt s leszünk-e haza dicsőségének emelői, de az kétségtelen s napnál világosabb előttünk, hogy nevünket egykor Clio enyészhetetlen betűkkel fogja beírni könyvébe.

Mindnyájunknak közös álma ez azokban a szép napokban; az ifju Kamill talán még többet és szebben tudott álmodni.

S ez az álmodozás mentette meg őt. A jövőre függeszté szemeit, mely rózsafényben derengt előtte s dobogó szívvel indult meg utána, vissza sem tekintve többé a multra, mely sötét, ólomszínű ködével borongott háta mögött s melynek emlékeitől megszabadulni nem sokára egyedüli vágya lön.

Elhagyta szülőföldjét, az atyai házat s Párisban az egyetem falai közt, meg a Quartier Latinban merült fel újra, tanulás, munka és tobzódás közt töltve napjait, hogy a mult emlékeitől teljesen elzárja szívét.

Igy élt ő, választófalat vonva multja és jelene közt, napról-napra gondatlanul, lát-szólag vidáman, de szívében rejtett fájdalommal. Boldog nem volt, de lassankint bizonyos nyugalom költözött lelkébe, melyből sem kicsapongó életmódja, sem zajos, vígalommal teljes mulatozásai nem zavarhatták ki.

Igy találta őt a februáriusi forradalom.

Mikor betegségéből fölépült s a régi világot megváltozva találta, egyszerre végtelen úrt érzett lelkében. Mint magányos szálla a sivatagban, elhagyatva látta magát s csak most gondolt rá, hogy van a világon egy hajlék, hol szeretettel gondolnak reá, hol örömtől dobogó szívvel fogadják és nem kéri számon tőle, hogy mikor bánatában feledést keresett, miért szakította le magát az édes szülői kebelről is.

S mint a bibliai bűnbánó fiu, visszatért az atyai házba.

Ott újra megjött kedve a munkához, melyről már-már leszokott. S amint beletördött új helyzetébe, s foglalatosságot találván, a nap nagy részét dologgal tölté, lassankint

fölbredtek régi vágyai, az elűzött remények, a fényes álmokképek, a nagy, a dicső jövőbe vetett hit, a föltétlen bizalom saját tehetségeihez.

Tanult és írt hónapokon át, éjt napot egybevetve. A szülei ház gondtalan életet s nyugalmat biztosított neki s a siker, ugylát-szék, ezuttal nem akart elmaradni.

Megírta a fölkelés történetét, a polgárkirályság bukását s a párisi utcái harcokat, melyekben maga is részt vett és a munka, a költői lelkü szemtanu tolla alól nem száraz történelemként, de mint lángoló hazaszeretettől áthatott hősköltemény került ki s egy csapásra megállapította írói hírnevét.

Később regényeket kezdett írni, s kiadói folyton újabb tevékenységre sarkalták, mi legbiztosabb jele volt a jó fogadtásnak.

És Kamill kétségkívül szépirodalmi író marad vala, ha két évvel hazatérése után egy vállalkozó szellemű párisi kiadótól meghívást nem kap egy radikális irányu ujság szerkesztésére.

Kamill összecsomagolt s néhány máhathoknyi irattal másodszer is elhagyta a szülői házat.

Párisban, új működési körében csakhamar jelentékeny összeköttetésekre tett szert s lapja gyorsan elterjedvén, fiatalága daczára bizonyos befolyást biztosított neki.

Két év múlva már általános emlegetés tárgyát képezik politikai cikkei, s egy társadalmi műve, „Az emberi jogok az ó-korban” czimmal akadémiai jutalmat nyer.

Ekkor történt, hogy egy Rhone megyei jobboldali képviselő széke megüresedett. Faure ur, a nemzetgyűlés baloldalának tekintélyes tagja, kit szintén Rhone megye küldött volt a törvényhozó testületbe, Du Charras Kamillra gondolt s minthogy sem Rey Sándor sem Durrieu Xavér, kik egyedül jöhettek számba a demokrata írók közül, nem vállalkozott a bukással kínáló jelöltséget elfogadni, Kamill minden nehézség nélkül föléphetett.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK
Pénteken, 1909 július 16-án
Főv. Nyári színház Főv. Városligeti Színház
Rip van Winkle.
Kezdeté 1/8 órákor
Műsor:
Szombat: A kis boszorkány.
Vasárnap d. u.: A cigány.
Este: A kis boszorkány.
Az erdészleány.
Operett három felvonásban.
Kezdeté 1/8 órákor
Műsor:
Szombat: Az erdészleány.
Vasárnap d. u.: Az erdész leány.
Este: Az erdészleány.

AMERIKAI PARK
Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-49.
Nyitva délután 6 órától reggel 4 óráig.

Ma Csodás új a nagy varieté színpadon Csodás új műsor!!!
fellepnek:
Welton csoport világhírű tornászok.
Smit and Snot amerikai excentrikusok.
és még 18 nagyszabású, európai hírű attrakció.
A Tabarin Moulin Rougeban
Művészet a mesé-
!! telenségben!!
Művészet a mesé-
!! telenségben!!
négy csodaszép nő görög és római áldozati táncra.
Négy operett-társulat és még 20 elsőrendű táncműtárvány. —
A honvédszínház hangversenye Bachó karmester vezetésével.
A területre szóló belépőjegy ára 60 fill. 9 óra után 1 korona. Kedves-
mányos jegyek az összes dohányfüzsdékben kaphatók — A
Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott
jegyek a területre is érvényesek

«Uj Idők» kávéház
Váci-körut 45. szm.
Estéknént
győri Vörös Miska
legelőkelőbb családok kedvenc primása 14 tagu
klasszikus zenekarával hangversenyez
Színházi vacsora. Uj rendszerű reggeli.
Magyarország összes vidéki lapjai kaphatók!

Pozsonyi
Elektrotechnikai szakiskola
Vallon-utca 14. sz.
Ezen szakiskola kiképez oly fiatal em-
bereket, kik vagy mint elektrotechnikusok,
vagy mint villamos telepek vezetői és hiva-
talmnokai működni kívannak. Szükséges elő-
képzettség 3-4 közép- vagy polgári iskola.
— Tanulmányi idő 2 év. — Ertesítő és
hármilyen felvilágosítás ingyen és bérmentve
küldetik. — Az egyéves önkéntességi jog
külön előadások hallgatása által megsze-
rezhető.
Az igazgatóság.

ÖN BÉREL
egy ócska zongorát vagy pianót és
KIDOB
havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjelt, végre pénzt
kiadta, zongorája nincsen.
HA FIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, leg-
modernebb érzépcélűtökös keresztúros új zongorát
vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem
leltékeztetje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulaj-
dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolíd, liberális módon
kapható kizárólagosan csak
„MUSICA” részvény-társaság
Igazgató: Sternberg Dezső.
zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Ezen telephelyen legelőkelőbb gramofon- és művés-
lemezek főlárúsítása.
Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.
Zongorák beoszerelése, javítása, hangolása legújálomban.
Fent rendszer kedvezményében egyelőre csak
a fővárosban lakók részesülnek.

KÉZIMUNKÁ
Gobelinek: himzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzéket. TELEFON 109-06.
Bérczi D. Sándor
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz.
(Váci-kört sarokház mellett, villamos megálló) saját aruházában.
Madeira himzésre alkalmas fehér RUHAVASZON nagy választékban Tessók mintákat kérni

HOFFMANN S. és V.
Budapest, V., Zoltán-utca 18. sz.
„Adria”
gyar kir. tengerhajózási részv.-társ. vezérigynöksége.
Helyesbített hajójárat-jegyzék:
1909. július havában a következő gőzösek in-
dulnak Fiuméből:

H o v á	Gőzös neve	Kelet
Liverpool	Cypria	1-10
Cartagena, London	Báthory	1-10
New-York	Ullonia	10
Liverpool**	Flavian	5-15
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*	Arad	15
Rouen*	Deák	10-20
Dunkerque, Antwerpen*	Kolozsvár	10-20
Hamburg**	Róma	10-20
New-York	Pannonia	24
Liverpool	Pavia	15-25
London, Hull	Sappho	15-25
Lissabon, Oporto, Rotter- dam*, Kopenhaga**	Nagy Lajos	15-25
Hamburg**	Venezia	21-31
Gibraltar, Bordeaux*	Mattekovits	21-31
Liverpool**	Persian	21-31
Glasgow*	Kálmán király	21-31
Tunis, Algir, Gibraltár, Tanger, Oran*	Széchenyi	21-31
London, Hull	Murillo	25/7-5/8.
Liverpool	Veria	25/7-5/8

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet érinti. ** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentett be, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Urak és hölgyek
Könnyű és jól jövedelmező mellékkeresetre lehetnek szerzők, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni hajlandók. Hasznavehetőség esetén fix fizetés.
Fleissig Sándor bankház Bpest, Erzsébet-körut 2.

KOCH FÉLÉ KÖRGAJLÉRT
KÉRJÜK mindenütt, divatkereskedésben és szabónál, helyben és vidé-
ken a **KOCH** mozgást megengedő minden államban szabá-
dalmazott tollkönnyű, vízmentes **körgallért.**
Ahol nem kapható, kérjük direkt KOCH TESTVÉREK Budapest, IV., Károly-körut 26. sz. alatti szabócézéghez fordulni. Mintát és árjegyzéket bérmentve küldünk. Árak: 25 koronától 48 koronáig.

Alkalmi Butoráruház
Legelőcsőbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!
BALASSA és RÓNA
butoráruhaza
Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.
(Andrássy-ut sarok.)

Az Új Ujságom
előfizetési ára:
egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!
JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰVÉSI-
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körut 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN & BÉRMENTVE

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétszövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

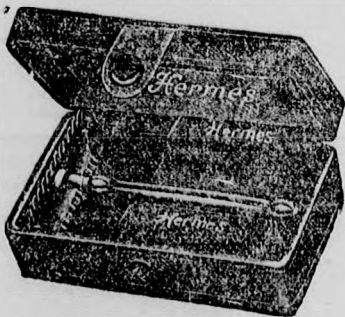
UJ!! ■ Nékülözhetetlen!! ■ UJ!!

„HERMES”

biztonsági önborotváló készülék

szabadalmilag védve.

Sérülés, tanulás, eredménytelenség, elromlás, lebuzás, köszövénytelenség teljesen kizárva. — Bámulatos egyszerű kezelés, czélszerű szolid és precíziós megbízható munka. — Pengék legfinomabb amerikai gyémánt aczélból készítve két éllel ellátva. — Tejes sima kiborotválkozás. Fertőzés-től megóv. Minden egyes készülékért és pengéért jótállást vállal a gyár.

Össze nem tévesztendő mások által ajánlott olcsó készülékekkel.

Hogy mindenkit meggyőződjön készülékünk jószágáról felhatalmazott a gyár, hogy a készüléket melynek ára 15 korona 6 pengével díszes dobozban a szállításhoz fizetendő 3 korona lefizetésénél a vevőnek átadom és a 12 korona hátralékot két koronás havi részletekben fizettetem a rendeléssel.

Készpénzfizetésnél 10 százalék engedmény.

Prospektust ingyen és bérmentve. Rendelések intézendők!

KENNEDY JÓZSEF

Budapest, VI., Andrásy-ut 50. szám.

ROPS FÜZŐ A GYÖZŐ!

HORGÁSZ
ALKALI SÓS SAVANYUVIZE
GYOMORÉGÉS ELLEN
KIVÁLÓAN ÉTVÁGYGERJESZTŐ
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK.
FŐLERAKAT:
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI és KIVITELI R.T.
BÁTHORY-U. 5. ☎ TELEFON: 162-84.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszert alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkiválóbb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mászt nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkonzentratáltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümektől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva a levegőn nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat alkohol nélkül kapható még: ibolya, rózsza, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia

főh. udv. szállítók, piperesszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

Eladó
Cséprézsindely ház, félhelyföld, 100 Csákvár, Fehérmegye, 5000 lakosú város, haz a piacotéren áll 7 szoba, 1 előszoba, konyha, élelscsüsz, kocsiszín, istálló, pincze, az udvarban 18 nemes gyümölcsfa, nagykert gyümölcsfés és öntöző kútval, a félhely föld 16 hold szántó, primatermő, a helyi fiatal termő szőlő, a többi hozzátartozó rétekből áll. Ár 13.500 forint, 5000 forinttal átvehető. Tulajdonos: özvegy Schmidtné, Budapest, Sziv-utca 83., I. 10. 1019

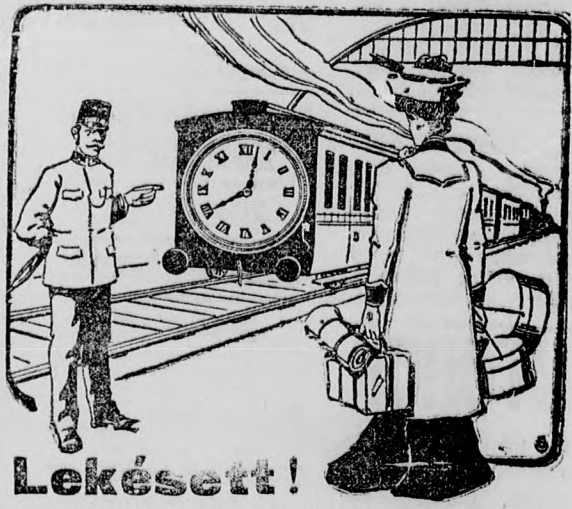

„Hungaria”
beszélő-gépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Király-u. 76.
Kérjen árjegyzéket

Lekéselt!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járásu óra

POLGÁR KÁLMÁN

műorásnál

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám

részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron.

Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férőerőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg- és hátgerincbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 9 órától d. n. 4-ig és este 7-8-ig

Budapest, VIII., József-körut 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszerrekről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyssiker.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6-C. 28

Ananász kajszinbarackot
étes és csemegealmát, zamatos körtét, métermázsánként 20 és 24 kor, Fej-káposztát 20 kor. Vajhabot 32 koronájával, zöldpaprikának, ugorának százát 2 koronájával, hagymát, petrezselymet, mindenféle főzeléket, legelősebben előleg beküldéssel postakoszorúként bármelyikből 240 fillérről. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Pótvizsgálatra
javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szilárd Tanfolyam» Garay-utca 5. II. 12/a.

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szakhatározatok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapítva Markovits Iván 1866-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szept. 1-től júl. 1-ig. Tájékoztatót küld a Habelberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület minden kizárólagos szakiskolája irógépekről és más hirdetésünk utánzó újabb tanfolyamokról függően. Ingyentantásként hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Kajszinbarackot
válogatott legszebb diszpéldányokat, 5 kiőt 2 1/2 koronáért, valódi spanyol meggyet, szefükörtét, aranyalmát, ringlót 2 koronáért szállít Müller I., szőlőbirtokos, Kiskunhalas.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá nriszoba, iroda-berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol horgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-utca sarok.

Kitűnő ó-bor
kadarka 26, rizling 30 fillér literenkint; 50 literen teljű szállítja Papp Gedeon szőlőtelepe, Nagykőrösön. 5773

22 év óta
lennálló, egyedüli, konkurens nélküli való cukrászda eladó. Az üzlet igen jó forgalmu, biztos megélhetést nyújt, ami igazolható. Bővebb felvilágosítást nyújt **Gubicsa Iános** cukrász, Nagy-Szalonta. 5783

Rekedtség
biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérről mindenütt kapható. 26798

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

ORION
motor - kerékpár
használatban minőségű új 3 1/2-4 1/2 HP. Használt és jó állapotban levő
Orion 2 HP ..... 250 K
Orion 2 1/2 360
Orion 3 400
Orion 3 1/2 500
Orion 4 800
Laurin-Kleiment 3 1/2 HP. 400
Háromkerékű Dion-Bouton 2 1/4 HP 350
Segédkecsi 100-140
Voiturette, új, 7-8 3500

Wilhelm Michl
motorgyára
SCHLAN (Böhmen)

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és rézlevegőt veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-43. —

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa- és vastalicskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, vízifűrészeszátalokat kerti és locomobilfecskendők stb. stb.
Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 181-27.
Kérjen árajánlatot!

A legelőnyösebb részlejtétele
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
kasszánbent áron a legolcsóbb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepe
Prospektus és árjegyzék ingyen. 648
Budapest, Király-u. 58.

Most jelent meg.
Ebtenyésztés,
kézikönyv ebtenyésztők, vadászok és ebkedvelők számára.
Iris és száz ábrával ellátta
MONOSTORI KÁROLY
Állatorvos, a m. kir. Állatorvos főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.
Ezer 3000-ik szakmunkája.
Ára 4 K 50 L.
Az első magyar ebtenyésztési kézikönyv!
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál. Budapest, VI., Andrassy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál
kaphatók a legjobb
BUTOROK
legjutányosabban.
Finom sima angol butorok szép választékban. Minta-raktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em. Mindig nyitva esti 8 óráig

+ Soványág +
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kitűntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 ft 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele
és eladása
háló-, ebéd-, szalon-, nri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rezbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, cselőtt Gyár-utca. Telefon 14-08.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán. 27883

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon fölbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra J. II., III., helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhittelt tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Elsőrendű vadonstól
Singer női
varrógép
27 forintért kártyahajó 40 forintért, centrálbont 45 forintért, iparogépeket ligen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktár Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. sz. és Vízönteladóknek árengedea.

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpárookra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjzítással legjutányosabban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

Legjobb likörök
és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Bekés-Csaba. 27180

Légszusz és villamos csillárok
legelőnyösebben szereshetők be **Mulcsár Sándor** bronzárú- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessowfy-u. 9-11.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzfelleggel beraktároz bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 télelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, nri szobák, angol borgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok — Telefon 32-13

Jakab Ödön könyvei.
Költői művei:
Nyár. Költemények. Diskótésben 4.—
Hangok az ifjúságból. Költemények. Diskótésben 5.00
Szilágyi és Hajmási. Költőbeszély 4 énekben. Neogrady Antal művészi rajzaival. Diskótésben 3.00
Árgirus. Tündérmese 4 énekben. Nyolcz fénynyomatú képpel és számos szövegképpel. Diskótésben 10.—
Fáztörtések. Versgyűjtemény. Pompás diskótésben 4.—
Róza. Költemények. Neogrady Antal képeivel. Diszka diskótésben 4.—
Próza munkái:
Élet. 14 elbeszélés egy kötetben 2.—
A két imposztor. Elbeszélés gyermekeknek. Neogrady Antal rajzaival. Szines diskótésben 4.—
Kalu. Elbeszélések Kimnach László rajzaival. Szines diskótésben 5.60
Kendálak. Elbeszélések grjteménye. Tull Odón művészi rajzaival. Pompás diskótésben 5.60
Fihend. Elbeszélések. Neogrady Antal rajzaival. Szines diskótésben 5.60
A jövevények. Dráma 3 felvonásban. Kötve 2.—
Megrendelhetők:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a teenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyiro fényőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyekkel. Az odantazás és oit elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 756
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

Tapéták
a legdusább és legelősebb választék, szolid jó munka, csak
Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wessalényi-u. 11. Telefon 111-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Közimunka
hímzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszomárgyár, Nagymező-utca W. szám.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépére, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározza.
TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27477

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Egyedüli pontos teljes levelezime összes hirdetéseimnek
Kállai Lajos
motorgyára
BUDAPEST,
Gyár-utca 28. sz.
Legújabb rendszerű **benzinmotorok**ról tessék díszárjegyzéket kérni.

Kocsi árucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyoobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Kistétényben
a villamos vasut közvelien közelében egy szép család ház, mely áll 2 szoba, cselédszoba, konyha, kamara, nagy zárt verandából, jó pinzzével, dunai vízvezetékekkel, 360 négyszögöl árnyas gyümölcsös kerttel, jutányos áron eladó. Cím e lap kiadóhivatalában megtudható.

Falusi othonban
könnyű mellékjövédelmet ad a fa-faragás házi ipara.
Most jelent meg:
A FA-FARAGÁS
mint házi művészet.
Utmutatás kezdők és haladók számára.
Ismerletli
KARDOS ÁRPAD.
Második bővített kiadás.

A szövegbe nyomott számos ábrával.
Ára 1 kor. 20 fill.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál. Budapest, VI. Andrassy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Ingyenes gépirás-tanítás.
Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelberger magyar, német gyorsíró- és gépirásközlésben okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetésével hatvanöt évi gyorsírási, gépirási és sokszorosító tapasztalások nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvviteli kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyezés és szűpírás. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sűrgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda, írásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit ujabban megtévesztő módon utánozzák. Tájékoztatót szivesen küld az igazgatóság.